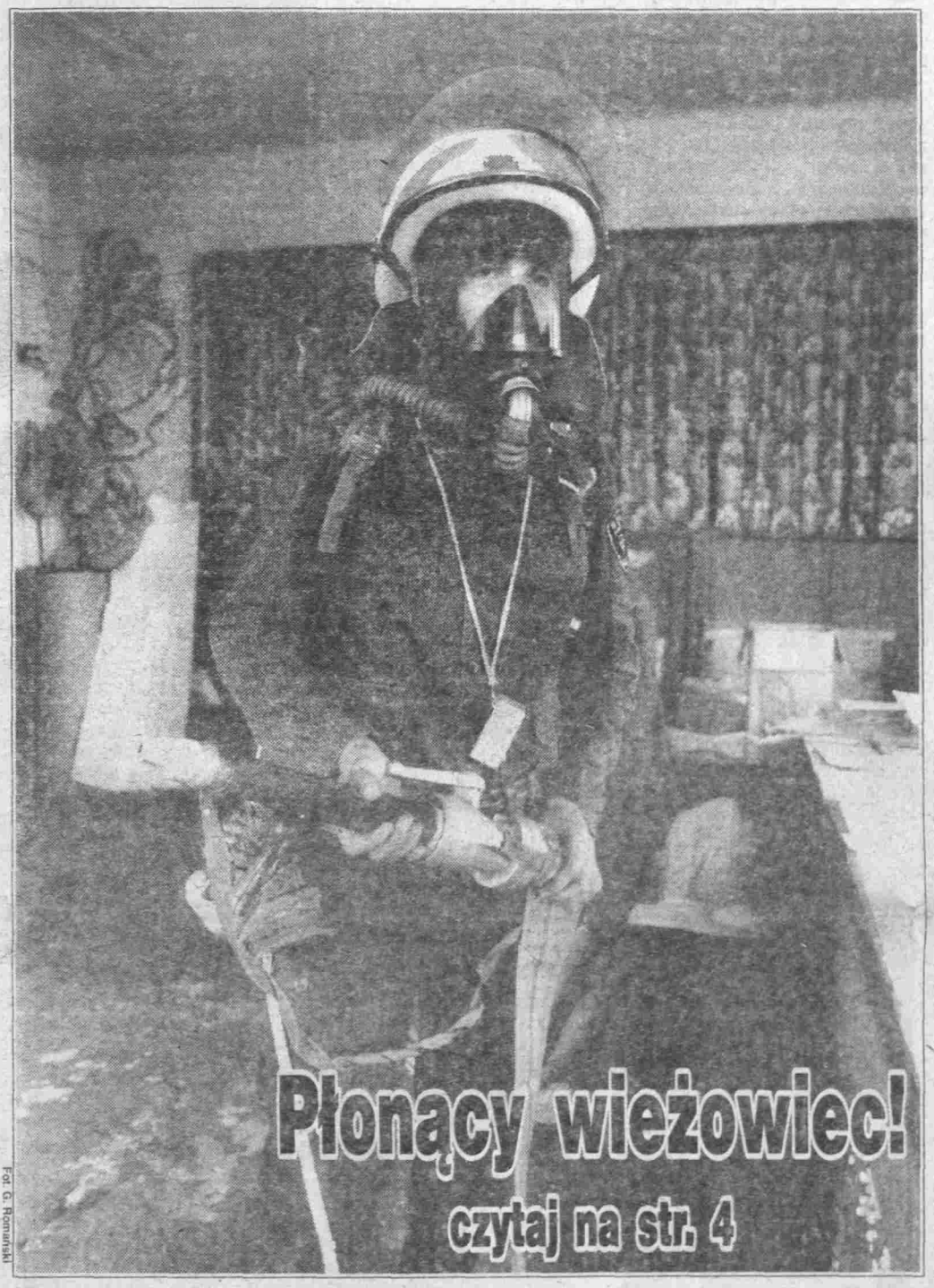
24 GODZINY

GAZETA KIELECKA

DZIŚ 24 STRONY

PIĄTEK–NIEDZIELA

6-8 sierpnia 1993 r. Nr indeksu 350-729 3500 zł Kielce, nr 152(822), rok V

Płonący wieżowiec!

czytaj na str. 4

Fot. G. Romański

Polskie „pola naftowe”

s. 3

Na papieskich masłowskich błoniach

s. 5

Pokarało go

s. 5

Ostrowiecki młyn zakorkowany

Kiedy rolnicy złapią za kosy?

Przed ostrowieckim młynem przy ulicy Sandomierskiej w kolejce ze zbożem czeka sto ciągników. Odkąd młyny w Opatowie i Dwikozach zaprzestały odbierania zboża do Ostrowca zjeżdżają się rolnicy z tamobrzeskiego, lubelskiego i radomskiego. Szpaler ciągników zablokował przejazd przez ulicę Sandomierską. Mieszkańcy już odczuwają skutki rolniczej kolejki. Nie dość, że nie może tędy przejechać ani karetka pogotowia, ani policyjny radiowóz, to na dodatek wyrobione przez koła ciągników koleiny obsypują się na kanał burzowy i zagrażają uszkodzeniem przebiegającej przez ulicę gazowej nitki.

– To skandal! Stoję tutaj od poniedziałku – powiedział „GK” w czwartkowy poranek **Jan Paw**, rolnik z Nikisiałki Dużej. – Punkt skupu zboża powinien być czynny przez 24 godziny na dobę. Niech to diabli, tracę tylko czas! Tyle roboty w polu!

dokończenie na str. 4

Bartek K.: Ja i tak nic z tego nie mam

KONKORDAT – I CO DALEJ?

Przed kilkoma dniami, 28.VII., został podpisany przez nuncjusza papieskiego, abp. Józefa Kowalczyka i ministra spraw zagranicznych, Krzysztofa Skubiszewskiego, konkordat regulujący stosunki państwa polskiego nie tylko z Watykanem, ale przede wszystkim z Kościołem. Dokument wejdzie w życie dopiero w miesiąc po ratyfikacji (musi być jeszcze przyjęty przez nowy parlament). Tymczasem większość gazet opublikowała pełny tekst umowy, co mogłoby świadczyć o dużym zainteresowaniu ze strony zwykłych ludzi. Postanowiliśmy wobec tego sprawdzić, co sądzą i co dla spotkanych na ulicach Kielc przechodniów wynika z ratyfikacji układu. A oto co usłyszeliśmy:

KRYSTYNA BACIARELLI, Warszawa: Mnie interesują konsekwencje, jakie z tego wynikną. Nie mówi się na razie o sprawie finansowej, o zobowiązaniach naszego państwa. Samo podpisanie umowy niczego jeszcze nie przesądza.

RENATA K., kwiaciarka: Nawet go nie czytałam. Ludzie teraz mają ważniejsze problemy, brakuje pieniędzy...

MICHAŁ P., licealista: Wiem tylko, że państwo i Kościół mają być od siebie niezależne. Chciałbym to zobaczyć...

ELŻBIETA N., studentka: Uważam, że jest to nie fair wobec nowego parlamentu, który zostanie postawiony przed faktem dokonanym. Nie bardzo mi się to podoba.

dokończenie na str. 4

Do „Rutkowskiego” zgłaszają się bogaci i biedniejsi

TROP Z SATELITY

Być może w najbliższym czasie Biuro Detektywistyczne „Rutkowski” będzie korzystało z informacji satelitarnej o kradzionych samochodach. Jak powiedziała nam Bożena Karbowniczek–Ozdoba, szefowa kieleckiej filii biura, trwają rozmowy nad uruchomieniem w Polsce satelitarnego systemu nadzorującego pojazdy. W samochodzie umieszczono by specjalny nadajnik. Każdy ruch może być śledzony z satelity. Znalezienie skradzionego pojazdu byłoby wtedy znacznie łatwiejsze i szybsze.

Tymczasem klientów szukających swoich pojazdów nie brakuje. Od chwili uruchomienia biura w lutym zgłosiło się ponad 50 osób.

– Przychodzą ludzie bardzo bogaci i biedniejsi – twierdzi Bożena Karbowniczek–Ozdoba. – Szukamy więc samochodów o wartości 300 mln zł, ale także tych za 50 mln. Do tej pory firmie „Rutkowski” udało się odnaleźć 10 pojazdów skradzionych mieszkańcom naszego województwa.

dokończenie na str. 4

Fot. G. Romański

1993 Piątek
SIERPIEŃ
6
Jakuba i Sławy

1993 Sobota
SIERPIEŃ
7
Kajetana i Sykstusa

1993 Niedziela
SIERPIEŃ
8
Cypriana i Emiliana

Premier Hanna Suchocka podczas czwartkowej konferencji prasowej stwierdziła, że konkordat „nie jest krzywdzący dla Polski".

Konkordat nie krzywdzi

Premier zwróciła uwagę, że we wszelkich spornych kwestiach (nauczanie religii, małżeństwa wyznaniowe), które porusza ten dokument, jest wyraźne odesłanie do wewnętrznych regulacji w prawie polskim.

Przypomniała też, że o losach konkordatu będzie decydował przyszły parlament. Pani premier postuluje, aby przed głosowaniem nad konkordatem w parlamencie, odbyła się publiczna dyskusja o jego treści między negocjatorami konkordatu a jego przeciwnikami.

Pytana przez dziennikarzy o stan prac nad traktatem polsko–litewskim, Hanna Suchocka powiedziała, iż z jej inicjatywy odbędzie się 16 sierpnia br. w Wilnie druga runda rokowań nad traktatem. Rząd RP zajmuje stanowisko, że traktat powinien być podpisany jak najprędzej i przede wszystkim gwarantować nienaruszalność granicy polsko–litewskiej – dodała pani premier.

Hanna Suchocka zdementowała pogłoski, które pojawiły się ze strony litewskiej, że Polska szuka poparcia w tej sprawie za granicą.

WAGON FASZEROWANY RUMUNAMI

Co najmniej osiem dni spędziła w zaplombowanym wagonie z meblami, jadącym z Rumunii do Szwecji, siedmioosobowa grupa Rumunów – pięciu mężczyzn i dwie kobiety – usiłująca nielegalnie przedostać się do Szwecji – poinformowała w czwartek Ligia Siennicka z Pomorskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Szczecinie. Rumuńskich uciekinierów odkryli funkcjonariusze Służby Ochrony Kolei – zdradziły ich zbyt głośne rozmowy.

Znaleziono ich w wagonie mającym oryginalne plomby rumuńskie i tranzytowe czeskie (wagony takie są tylko sporadycznie kontrolowane). Wagon stał na stacji Przytor koło Świnoujścia od 29 lipca do 3 bm., czekając na wjazd na polski prom, mający odpłynąć do Szwecji. Biorąc pod uwagę czas podróży, Rumuni musieli spędzić w zaplombowanym wagonie co najmniej osiem dni.

Rumunów przekazano policji, a następnie straży granicznej. Otrzymają oni wizy administracyjne, nakazujące opuszczenie terytorium Polski w ciągu 48 godzin – poinformował ppłk Andrzej Zgierski z Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej.

DEPESZE

PREZYDENT PROWADZIŁ KAMPANIĘ WYBORCZĄ

Z wnioskiem o wyegzekwowanie opłaty od prezydenta Lecha Wałęsy za prowadzenie kampanii wyborczej na rzecz BBWR w telewizji, zwrócił się do szefa RTV Janusza Zaorskiego Zarząd Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność '80" – poinformował przewodniczący ZR – Zbigniew Półtorak.

WYJADĄ

Brygada Łączności Specjalnej Wojsk Federacji Rosyjskiej stacjonująca w Rembertowie pod Warszawą opuści terytorium Polski prawdopodobnie 6 bm. przed południem. Uzgodnienie piątkowego terminu ewentualnej ewakuacji jednostki wynika z uelastycznienia stanowiska strony rosyjskiej – poinformował PAP 5 bm. dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu RP ds. Pobytu Wojsk Rosyjskich w Polsce płk Jerzy Lotkowski.

ZARZĄD GMINY W JASTRZĘBI
OGŁASZA
PRZETARG NIEOGRANICZONY
na wykonanie
wodociągu wiejskiego we wsi Wola Owadowska.

Z dokumentacją projektową oraz szczegółowymi warunkami przetargu można zapoznać się w budynku Urzędu Gminy w Jastrzębi pokój nr 7. Oferty w zalakowanych kopertach należy składać w ciągu 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia w miejscu jw.

Ustala się wadium w wysokości 20 mln zł. Powyższe wadium należy wpłacić do Urzędu Gminy pokój nr 12 z podaniem przedmiotu przetargu najpóźniej 14 dnia od daty ukazania się ogłoszenia. Z warunkami szczegółowymi oferenci mogą się zapoznać w Urzędzie Gminy w Jastrzębi pokój nr 7. Zarząd Gminy zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

D–287/PW

Rewelacje „Niezawisimoj Gaziety"

ROSJI GROZI PRZEWRÓT?

Rosji grozi „rządowy przewrót" – twierdzi czwartkowa „Niezawisimaja Gazieta".

Powołując się na dobrze poinformowane źródła „Niezawisimaja Gazieta" zapowiada, iż podczas piątkowego posiedzenia Rady Ministrów podjęta zostanie próba radykalnej zmiany gospodarczej polityki rządu premiera Wiktora Czernomyrdina. Przygotowany pod kierownictwem wicepremiera Olega Lobowa „program pilnych posunięć na okres do 1995 r.", który rozpatrywany będzie w piątek zdaniem gazety, nosi znamiona „epoki zastoju", bo przewiduje radykalne rozszerzenie interwencjonizmu państwowego w sferze gospodarki, kontrolę cen i centralizację procesu inwestycyjnego.

Podobną opinię o programie i następstwach jego akceptacji przez rząd wyraziły dzień wcześniej „Izwestia".

O rosnących wpływach zwolenników powrotu do totalnej kontroli państwa nad gospodarką świadczy, zdaniem moskiewskiej prasy, poparcie premiera Czernomyrdina dla niepopularnej decyzji Centralnego Banku Rosji o wymianie pieniędzy.

Tymczasem w środę doszło do znamiennej kontrowersji pomiędzy premierem i wicepremierem Borysem Fiodorowem. Czernomyrdin oświadczył publicznie, iż opinia rządu o konieczności wymiany pieniędzy była zgodna. Odrębnego zdania był jedynie jego pierwszy zastępca i minister finansów Fiodorow. Zdaniem premiera, Fiodorow występuje jednak ze swym „votum separatum" jako osoba prywatna, a nie wicepremier – oświadczył Czernomyrdin.

Wicepremier Fiodorow, którego w Moskwie nazywa się „ostatnią sierotą po premierze Gajdarze" wystosował w środę do rosyjskiego parlamentu wniosek o natychmiastowe anulowanie akcji wymiany pieniędzy i ukaranie odpowiedzialnych za nią urzędników Centralnego Banku Rosji.

DEPESZE

ZASKARŻĄ ARMATORA „HEWELIUSZA"

Krewni 6 kierowców szwedzkich, którzy zginęli w katastrofie „Jana Heweliusza" zamierzają wstąpić na drogę sądową przeciwko polskiemu armatorowi „Euro–Africa", do którego należał prom. Będą oni żądać wysokich odszkodowań pieniężnych.

Jak oświadczył pełnomocnik rodzin, adwokat Michael Tuvesson, ostateczna decyzja w tej sprawie zostanie podjęta w najbliższych tygodniach. Pozew musi być złożony do końca br., ponieważ termin przedawnienia roszczeń mija w styczniu 1994 r. – w rok po zatonięciu „Heweliusza".

Z „KAŁASZNIKOWEM" DO METRA

Moskiewska milicja poinformowała, iż w wyniku napadów z bronią w ręku w pierwszym półroczu br. w stołecznym metro śmierć poniosły dwie osoby, a pięć odniosło ciężkie obrażenia. Co miesiąc w metrze popełnianych jest ponad 100 przestępstw.

Aby zapewnić sobie bezpieczeństwo, mieszkańcy i goście rosyjskiej stolicy coraz częściej zjeżdżają do podziemi uzbrojeni. W ciągu pierwszych 6 miesięcy br. milicja stwierdziła ponad 1000 przypadków przewożenia metrem broni palnej i białej. Większość zatrzymanych stanowią właściciele i pracownicy firm prywatnych.

70 OFIAR ŚMIERTELNYCH

W chińskiej specjalnej strefie gospodarczej Shenzen, położonej w pobliżu Hongkongu, nastąpiła w czwartek silna eksplozja, wskutek której co najmniej 70 osób poniosło śmierć, a liczbę rannych ocenia się na około 200.

KUR$Y WALUT

KURS OFICJALNY
(kupno – sprzedaż):
Narodowy Bank Polski:
dolar: 17.856 – 18.584 zł, marka: 10.450 – 10.876 zł, funt: 26.834 – 27.930 zł, frank fr.: 3029 – 3153 zł, frank szw.: 11.851 – 12.335 zł.

KURS KANTOROWY:
Kielce – hotel „Bristol":
dolar: 18.120 – 18.270 zł, marka: 10.450 – 10.550 zł, funt: 26.935 – 27.100 zł, frank fr.: 3035 – 3060 zł, frank szw.: 11.800 – 11.980 zł.

Radom – Bank Ziemi Radomskiej:
dolar: 18.000 – 18.450 zł, marka: 10.300 – 10.700 zł, funt: 26.400 – 27.400 zł, frank fr.: 2900 – 3100 zł.

(det)

POWIEDZIELI:

Mięsa nie zabraknie

Premier Hanna Suchocka pytana w czwartek, czy ze względu na małą podaż mięsa rząd odblokuje jego import, stwierdziła, że „niezbędne będzie podjęcie tego typu decyzji dotyczących zwłaszcza mięsa wołowego". Premier podkreśliła, że wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa zastanowi się jak rozwiązać tę sprawę „bezboleśnie dla polskiego rolnictwa".

Premier poinformowała, że wicepremier Henryk Goryszewski polecił ministrowi przemysłu zwołać niezwłocznie walne zgromadzenie akcjonariuszy holdingów i koncernów węglowych reprezentujących skarb państwa i zobowiązać ich do podjęcia uchwały zobowiązującej zarządy i rady nadzorcze do niezwłocznego zawieszenia decyzji o podwyżce cen węgla do 31 bm.

Szef Biura Programowego Rządu min. Tadeusz Syryjczyk poinformował, że „nie ma sygnałów od producentów, żeby wystąpiła potrzeba podniesienia cen paliw w sierpniu".

polifarb cieszyn s.a.

ZNAKOMITY EKOLOGICZNY LAKIER

AKWA LAK ®

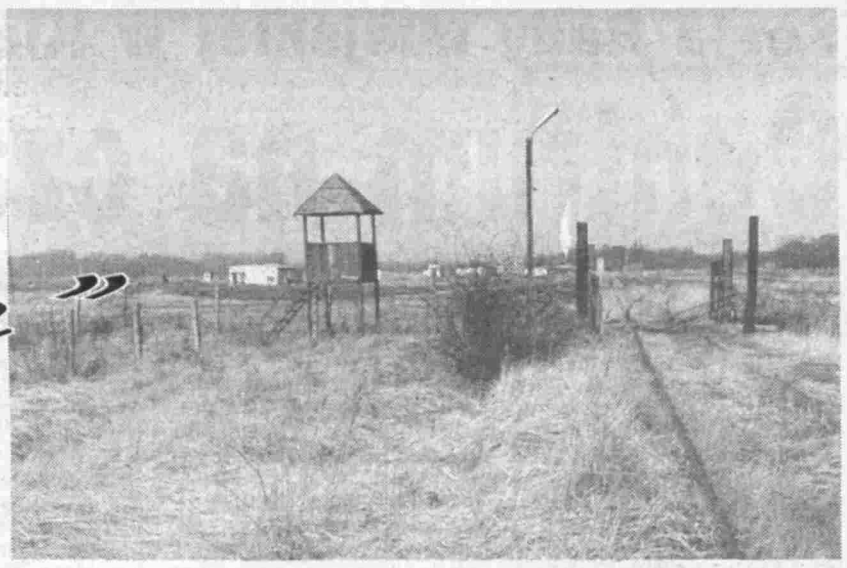
* to bezbarwny, wodorozcieńczalny lakier akrylowy do malowania parkietów, boazerii i mebli, także w pokoju dziecięcym.
* to nie tylko brak substancji toksycznych - to jedwabisty połysk i duża wytrzymałość powłoki.

Polecamy do nabycia w naszych Hurtowniach Patronackich:

Kielce - "P.L.J." ul. Zagnańska 119
Radomsko - "SAWAF" ul. Skoczyńskiego 16 tel. 54·76
Skierniewice - Hurtownia Patronacka - ul. Rynek 20 tel. 32·47

Wojsko i ekologia to tak różne słowa, że nie powinny nawet figurować obok siebie w jednym zdaniu.

Polskie „pola naftowe"

Raszówka, Duninów, Kęszyca, Karczmarka, Sypniewo, Bagicz, Chojna, Wędrzyn–Trzemeszno, Stara Kopernia, Borne–Sulinowo, Kluczewo – to nazwy miejscowości, które jeszcze niedawno trudno było znaleźć na cywilnej mapie Polski. Nie było kłopotu z zauważeniem tych punktów na mapach wojskowych. Stanowiły przecież ważne, strategiczne pozycje, bazy wojsk radzieckich, ich lotniska, poligony, lotniska zastępcze. Tych większych jest w Polsce ponad trzydzieści, tych mniejszych właściwie nie wiadomo ile. Prawie wszystkie czekają teraz na oczyszczenie i rekultywowanie. To może jeszcze długo potrwać. W grunty wlano przecież tysiące litrów paliwa, żeby je wypompować i ewentualnie odzyskać trzeba zainwestować grube pieniądze. A jak powszechnie wiadomo grube pieniądze to teraz rzecz trudno osiągalna, także dla władz samorządowych, które w większości przejęły już poradzieckie obiekty.

Rosjanie przebudowywali hangary

Zdjęcia T. Kasela

Tysiące hektarów ziemi, ogromne magazyny, setki mieszkań i kilometry wylanego betonu – wszystko to nosi teraz jedną wspólną nazwę – kłopot.

Paliwo płynie swoją drogą

O tym, że woda i paliwo to dwie różne substancje wie każde dziecko, które obserwuje tęczowe plamy w kałużach, ale że zachowanie ich tak dalece się od siebie różni, wiadomo dopiero od niedawna.

Ruchy i migracje paliw i produktów ropopochodnych są bardzo trudne do przewidzenia i określenia. Woda nie przepływa jeśli napotka na swojej drodze przeszkodę w postaci gliny, dla nafty i paliw glina jest łatwiejsza do pokonania niż bibuła.

– Niestety, jeśli chodzi o badanie zachowania paliw w gruntach, dopiero raczkujemy – mówi **Ryszard Lisik** – dyrektor „Exbudu 22 Hydrogeotechnika" – firmy zajmującej się rozpoznawaniem zanieczyszczeń i rekultywacją zanieczyszczonych produktami ropopochodnymi terenów. Do tej pory nie było nawet norm zanieczyszczeń dla danych gruntów. Wszystkie laboratoria opracowywały dane w odmienny sposób, a nam było bardzo trudno je zinterpretować. Obecnie, pod egidą Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska i organizacji wojskowych trwają próby opracowywania norm i strategii oczyszczania zatrutych gruntów. Nauka, która byłaby nam pomocna, niestety dopiero powstaje.

Produktów ropopochodnych jest wiele. Są wśród nich i lekkie takie jak benzyna czy nafta i ciężkie – smółki, smary, mazuty. Każdy zachowuje się inaczej, ale każdy jest w stanie zanieczyścić ogromny szmat ziemi i wód. Jako pewien wskaźnik przyjmuje się, że 1 litr produktów ropopochodnych jest w stanie skazić milion litrów wody. Żeby te zanieczyszczenia usunąć nie wystarczy, niestety, poczekać. One nie znikają same, a utylizacja trwa bardzo długo.

Badania zanieczyszczeń na terenach dawnych baz radzieckich przyniosły zaskakujące rezultaty. W skład pobieranych próbek wchodziły niekiedy smoły, którymi uszczelniano łodzie w XVIII i XIX wieku, i paliwa lotnicze do najnowszych typów samolotów.

Biznesmeni i cwaniacy

Paliwo to pieniądze. Te pieniądze skusiły już niejednego. Na obszarach, gdzie znajdowały się bazy radzieckie, a szczególnie lotniska, cały grunt podziurawiony jest niczym ser szwajcarski. Otwory wykorzystywane są jako miniszyby, którymi przy pomocy wiader i pojemników zawieszonych na linach wyciąga się na powierzchnię paliwo. Szacuje się, że wszyscy, którzy pracują w ten sposób na „polach naftowych" mogą dziennie szczerpywać do kilkuset litrów paliwa. Oczywiście, jest to działalność nielegalna. Dawniej, kiedy tereny te były pilnowane przez polskie wojsko, handlarzy było trochę mniej. Teraz, kiedy obiekty przekazano władzom cywilnym kilkusethektarowe tereny patrolowane są często przez garstkę ochroniarzy. Tymczasem gangi nafciarzy rosną w siłę, posuwając się nawet do pogróżek w stosunku do wszystkich pracujących legalnie na tych obszarach. – Albo wy nam nie będziecie przeszkadzać, albo my wam poprzeszkadzamy!

Kilka gmin, w których znajdują się roponośne pokłady zdecydowało się nawet na udzielenie koncesji na wydobywanie z nich paliwa prywatnym firmom.

Po wycofaniu się wojsk radzieckich z Polski pojawiło się także mnóstwo firm zachodnich, oferujących swoje usługi w zakresie kompleksowego oczyszczenia terenów baz. Chciały one otrzymywać wynagrodzenie jedynie w postaci tego, co wydobędą z ziemi. Firmy te najczęściej jednak działały bardzo krótko, obiecanych efektów w postaci oczyszczonych wód i gleb nikt nigdy się nie doczekał, a firmy znikały wraz z wydobytym z gruntów paliwem. W Świnoujściu zainstalowano na „polach naftowych" bardzo drogi sprzęt, jednak jego skuteczność przypominała strzelanie do armaty.

Teraz przynajmniej wiadomo, że rekultywacja, jeśli nawet nie będzie prowadzona „za darmo", może być tańsza przez odzyskiwanie wydobytego paliwa. Pośredników sprzedaży jest wielu, a i chętnych do kupna nie brakuje.

Natomiast wszystkie firmy, które proponują swoje usługi przy oczyszczeniu są skrupulatnie badane przed rozpoczęciem prac, a i w ich trakcie, wciąż brane są pod lupę przez PIOŚ i instytucje wojskowe.

Niestety, okazuje się, że zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi nie są wyłączną domeną terenów po byłych bazach radzieckich. Rzeki paliwa płyną pod wieloma starymi stacjami benzynowymi. Gapiostwo magazynierów czy konieczność ukrycia sprzedawanych w ciężkich czasach paliw, których ślady likwidowano w najprostszy sposób, wylewając wszystko do ścieków. Paliwo wycieka przez nieszczelne, słabo zaizolowane spawy rurociągów.

Nie od dziś znane są też kradzieże wprost z rurociągu. Niedawno członkowie gangu nafciarskiego wwiercili się w rurociąg płockiej rafinerii, ale wybrali fatalną porę. Ciśnienie paliwa było tak ogromne, że słup nafty wzniósł się na wysokość ponad stu metrów, ponad szczyty drzew. Złodzieje uciekali tak pospiesznie, że pogubili nawet buty, ale zdążyli zatruć prawie cały las. Specjaliści z „Hydrogeotechniki" mieli niełatwy orzech do zgryzienia, a robota lada moment mogła im się zapalić w rękach i to dosłownie, bo na drzewach zostało mnóstwo kropel paliwa.

Bazowy problem

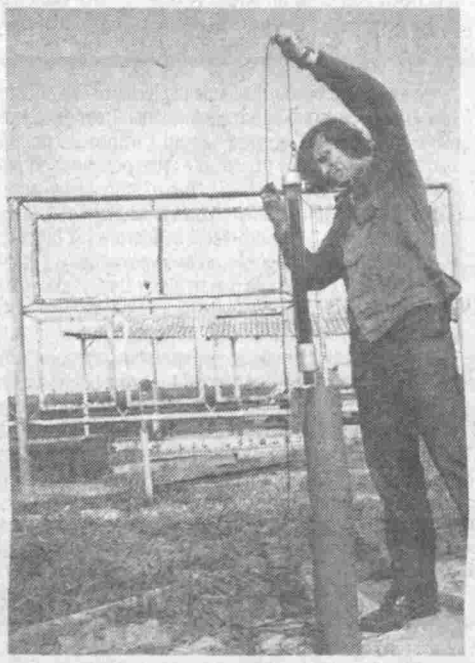
Dawne bazy radzieckie to tereny o różnym stopniu zagrożenia. – **Najwyższą pozycję w tym smutnym rankingu ma od pewnego czasu Kluczewo – dawne lotnisko radzieckich samolotów.** Usytuowano je na obszarze wykorzystywanym przez Niemców jako bazą wojskowa. Rosjanie wiele z obiektów przebudowali i zagospodarowali. Po Niemcach zostały jednak instalacje schowane głęboko pod ziemią, znacznie lepiej zabezpieczone i skonstruowane niż współczesne, wykonane przez żołnierzy ze Wschodu.

W istnienie tych instalacji i podziemnych przepompowni nikt nie chciał wierzyć – dopiero zapaleńcom z Kielc udało się je odszukać, podobnie było z wieściami o rozbudowie już istniejących hangarów lotniczych przez Rosjan. – Wcześniej nikt nie brał tych plotek na poważnie, a ślady przebudowy i powiększania tych obiektów odkryto dopiero niedawno.

Po radzieckich żołnierzach zostały nie tylko hangary, ale i cała sieć żelastwa w ziemi. Przy badaniu gruntów lotniska wykrywacz metalu szaleje. Niestety, co dokładnie znajduje się pod betonowymi pasami lotnisk, nie wiadomo, bo Rosjanie nie zostawili żadnej dokumentacji.

W Kluczewie zostało także prawie 750 mieszkań. Nieco mniejsze niż nasze blokowe i o niższym standardzie. Żołnierze mieli tylko wodę zimną, jeśli komuś konieczna była ciepła, mógł ją sobie po prostu spuścić z kaloryfera.

Na 1200 hektarach stacjonowało jeszcze niedawno prawie 5000 żołnierzy – do dyspozycji mieli poligon w Czarnowie, zapasowe lotnisko w Śniatowie, bazy paliw. **W czasie swojego pobytu zdążyli wlać w ziemię tysiące metrów sześciennych paliwa, przede wszystkim nafty lotniczej. Te produkty pływają teraz na poziomie wody gruntowej, a ich grubość w niektórych przypadkach przekracza trzy metry.**

Paliwo migruje. Już teraz znajduje się w strefie ochrony sanitarnej wód jeziora Miedwie. Jeśli nie powstrzyma się tego procesu, to dzieci obecnych szczecinian lub dzieci ich dzieci będą piły zamiast herbaty szklankę niezbyt czystej nafty. Niezbyt czystej, bo oprócz paliw do jeziora wpływają ogromne ilości innych ścieków.

Podobna sytuacja jest w innych rejonach północnej Polski. Bazy sytuowane były przecież także w pobliżu rzek i innych zbiorników wodnych.

Koło Dębicy, w odległości zaledwie 100 metrów od rzeki Rosjanie zrobili wysypisko śmieci, oprócz obierek ziemniaczanych i szkła można było na nim znaleźć także spore ilości metali ciężkich.

Jeśli obecni gospodarze obiektów przejętych po Rosjanach chcą je w jakiś sposób wykorzystywać to muszą całkowicie przebudować kanalizację. W przeciwnym razie przyszli mieszkańcy osady Kluczewo będą mogli zobaczyć ścieki ze swoich mieszkań gnijące w stawie znajdującym się dokładnie pośrodku dawnego lotniska.

Czy i kiedy te tereny będą mogły być zaadaptowane na razie nie wiadomo. Mieszkańcy okolicznych wsi i rolnicy czerpali korzyści z tych hektarów już wiele lat temu. Zaorywali część ugorów i obsiewali je, płacąc Rosjanom żywnością za możliwość darmowej uprawy ziemi. Na jakość tej żywności nikt się w zasadzie nie skarżył, mimo że większa część została wyhodowana właśnie na skażonych produktami naftowymi gruntach. Korzyści z pobytu żołnierzy były i inne – ogromne zbiorniki paliwowe, niepotrzebne na lotniskach za grosze sprzedawano ajentom stacji benzynowych.

Ogromna część wyposażenia mieszkań i wszystkich budynków została wyszabrowana przez cwaniaków i to w większości zamieszkałych bynajmniej nie za wschodnią granicą.

Na oczyszczenie tych terenów z produktów ropopochodnych przyjdzie jeszcze długo czekać. Warto więc zainteresować się i tym co dzieje się na terenach zajmowanych przez naszych własnych żołnierzy. Na jednym z polskich lotnisk wojskowych zanieczyszczenia z magazynu paliw płyną właśnie wprost do rzeki...

Wojsko i ekologia to niestety tak różne słowa, że nie powinny nawet figurować obok siebie w jednym zdaniu.

AGNIESZKA KRAKOWIAK

Fałszywe mity

Trzeba wyraźnie stwierdzić, że opinie i poglądy większości społeczeństwa na temat alkoholizmu, to istne pomieszanie różnych pojęć. Wiktor Osiatyński w książce „Grzech czy choroba" pisze:

„Zdecydowana większość ludzi po dziś dzień patrzy na alkoholizm raczej w kategoriach moralnych niż medycznych: alkoholizm jest dowodem słabego charakteru i upadku moralnego człowieka. Medycyna zaczęła uznawać alkoholizm za chorobę a nie grzech, gdy lekarze wyciągnęli wnioski z dość oczywistego spostrzeżenia, że przecież nikt nie zaczyna pić po to, by zostać alkoholikiem. Choroba jest rezultatem zachodzących w organizmie procesów, na które chory nie ma wpływu. Procesy te są anomalią, bo przecież nie występują u każdego, kto pije. Cóż zatem jest istotą choroby? Utrata kontroli nad alkoholem! Choroba składa się z dwu elementów: obsesji umysłowej (osoba uzależniona nie może wyobrazić sobie życia bez alkoholu i nawet po dłuższej przerwie sięga po kieliszek) i uczulenia fizjologicznego (po wypiciu pierwszej porcji następuje utrata kontroli nad ilością wypijanego alkoholu). Podobnie jak w przypadku narkomanii, lekomanii i innych uzależnień, integralną częścią jest mechanizm obronny, który nieustannie przekonuje chorego o tym, że nie jest on alkoholikiem".

Większość ludzi tworzy swe przekonania o alkoholizmie na podstawie nieprawdziwych mitów. Zaciemniają one nasze myślenie i powodują, że nie możemy rozpoznać problemu tam, gdzie pojawia się on dotykając naszych znajomych, krewnych i kolegów w pracy.

Trzeba więc odrzucić mity i poznać fakty. Dopiero wtedy nauczymy się wcześniej dostrzegać problem i odpowiednio postępować, by zaradzić mu, zanim spowoduje on nieodwracalne skutki.

Oto niektóre fałszywe mity na temat alkoholizmu. (Cytuję za kwartalnikiem Arka wydawanym przez Komisję Edukacji w Dziedzinie Alkoholizmu i Innych Uzależnień Fundacji im. Stefana Batorego).

Mit 1: Ależ on jest zbyt sympatyczny, aby być alkoholikiem.

Fakt: Wielu alkoholików to przemili ludzie. Alkoholizm nie ma nic wspólnego z osobowością człowieka.

Mit 2: Alkoholicy to ludzie z marginesu.

Fakt: Nieprawda. Większość alkoholików to zwyczajni, godni szacunku ludzie. Zaledwie kilka procent alkoholików stacza się do przysłowiowego rynsztoka.

Mit 3: On nie może być alkoholikiem, ponieważ potrafi długo nie pić.

Fakt: Bardzo nieliczni alkoholicy piją nieustannie. Ważne jest to, co się dzieje z człowiekiem, gdy pije.

Mit 4: On nie może być alkoholikiem, bo pije tylko piwo.

Fakt: Alkohol to alkohol. Nie upijamy się winem, wódką czy piwem – upijamy się zawartym w tych napojach alkoholem.

Mit 5: On nie może być alkoholikiem, bo pije wyłącznie po pracy i nie zaniedbuje pracy.

Fakt: Wielu alkoholików potrafi latami pić tylko w czasie weekendów i wieczorami po pracy. Wielu alkoholików nie opuszcza pracy. Często fatalnie się czują i pracują nie najlepiej, ale są obecni.

Mit 6: Porządna kobieta nie może być alkoholiczką.

Fakt: Alkoholizm jest chorobą demokratyczną, nie rozróżnia płci. Wiele kobiet cierpi na alkoholizm. A nawet, ze względu na szczególne cechy organiczne, kobiety uzależniają się szybciej od mężczyzn.

Mit 7: Alkoholikiem nie może być ktoś bardzo młody.

Fakt: Nieprawda. Można uzależnić się od alkoholu bardzo wcześnie. Nawet dzieci mogą być alkoholikami.

Mit 8: On jest zbyt inteligentny, żeby był alkoholikiem.

Fakt: Nie ma żadnego związku między ilorazem inteligencji a uzależnieniem od alkoholu.

Mit 9: Ależ on dobrze wykonuje swoje obowiązki, aby był alkoholikiem.

Fakt: Wielu alkoholików to świetni pracownicy. Są wśród alkoholików profesjonaliści, osoby zajmujące kierownicze stanowiska i najlepsi fachowcy w swoich dziedzinach.

Mit 10: Nigdy nie widziałem go pijanego, on nie może być alkoholikiem.

Fakt: Alkoholicy, a jeszcze częściej alkoholiczki, potrafią utrzymywać swój nałóg w tajemnicy przed współpracownikami i znajomymi.

W Polsce liczbę osób nadużywających alkoholu szacuje się na ok. 3 mln osób, a uzależnionych na ok. 800 tysięcy.

Jeżeli Szanowny Czytelniku chcesz sprawdzić czy jesteś uzależniony od alkoholu – możesz uzyskać odpowiedź na to pytanie po przeczytaniu poniższego testu i jego analizie. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) proponuje się, aby za uzależnioną uznać tę osobę, u której występują co najmniej trzy wymienione niżej objawy:

1. Silna chęć lub nawet przymus picia alkoholu.
2. Przekonanie, że traci się kontrolę nad zaczętym piciem.
3. Występowanie przykrych objawów po zakończeniu picia (zespół abstynencki w postaci bezsenności, lęków, niepokoju wewnętrznego, drżenie ciała, bicie serca, bólów brzucha itd.).
4. Picie alkoholu daje chwilowe przekonanie, że po wypiciu objawy abstynencyjne ustępują choć na krótko.
5. Wzrasta tolerancja na alkohol, musisz wypijać coraz więcej alkoholu, aby wprowadzić się w stan „błogostanu".
6. Przestajesz dbać o rodzaj pitego alkoholu, obojętne ci jest jaki alkohol pijesz i w jakim towarzystwie.
7. Coraz częściej zaniedbujesz swoją rodzinę, dzieci, swoją pracę, tracisz nawet wieloletnie zainteresowania i przyjemności.
8. Pijesz alkohol, mimo że dostrzegasz, że szkodzi ci na zdrowiu, czujesz się psychicznie coraz gorzej, masz coraz częściej kłopoty w pracy.

Światowa Organizacja Zdrowia chorobę alkoholową uznała **za jedną z chorób uzależniających.** Leczenie uzależnienia wymaga pomocy specjalistów, jest wielokierunkowe i skomplikowane. **Osoby uzależnione nie przyznają się do tego oczywistego faktu. Dlatego alkoholizm nazywa się też chorobą zaprzeczeń.**

JERZY MAREK GAJEWSKI

Sesja Rady Miejskiej w Kielcach

Centrum na czas?

– Nic nie wskazuje na to, żeby otwarcie Centrum Targowego opóźniło się. Remont jest zaawansowany i do końca sierpnia wykonawcy powinni się ze wszystkim uporać. Doniesienia prasy, jakoby na budowie nic się nie działo, są przesadzone – stwierdził prezydent Robert Rzepka na wczorajszym posiedzeniu rady.

Wygląda na to, że miasto będzie musiało wyasygnować ponad czterdzieści miliardów złotych na zakup 20 nowych autobusów dla MZK. Jeśli się tego nie uczyni, w zimie mogą wystąpić poważne kłopoty z obsługą linii kursujących w dzielnicach północnych. Zarząd rozpatrywał propozycje wzięcia długoterminowego kredytu (zarówno złotówkowego, jak i dewizowego), jednak podrożyłoby to koszt kupna autobusów o kilkanaście miliardów, które musiałyby być przeznaczone na obsługę zadłużenia. Dlatego też pieniądze zostaną najprawdopodobniej wyasygnowane z bieżących zasobów finansowych miasta.

– Mamy problem z czynszowymi kamienicami należącymi do gminy – stwierdził prezydent. **– Koszty ich remontu przekraczają nasze możliwości.**

R. Rzepka poinformował, że próbowano wystawić na przetarg bardzo atrakcyjną i bardzo zniszczoną kamienicę „saską" przy placu Partyzantów 16. Nie zgłosił się żaden oferent. Możliwe, że miasto zdecyduje się na spółkę z amerykańskim przedsiębiorstwem, które weźmie na siebie ciężar remontu budynków. Zarząd jako aport wniesie właśnie kamienice, zyski podzielone zostaną proporcjonalnie do poniesionych nakładów finansowych.

Radni dyskutowali również o propozycji udziału Kielc w tzw. programie pilotażowym, zakładającym przejęcie przez 46 miast niektórych obowiązków gmin.

– Czy tak czy tak, to i tak ten program do nas przyjdzie – argumentował radny Szczerba. – Pytanie, czy wystarczy nam na to pieniędzy.

– Apeluję, by rada przyjęła program, bo pomoże to rozwiązać problemy służby zdrowia – namawiała radna Dybich.

Głosowanie nad przyjęciem programu pilotażowego przewidziane jest na sesji rady w najbliższy czwartek.

TOMASZ NATKANIEC

Jak dowiedzieliśmy się nieoficjalnie w kuluarach, prawdopodobnie jutro powstanie w radzie nowy klub: BBWR. Jego założycielem zostanie przypuszczalnie radny Bogusław Gocał–Czerwiński, który, ze względu na swe związki z BBWR, został nakłoniony do opuszczenia klubu „Solidarności". (ton)

KONKORDAT – I CO DALEJ?

dokończenie ze str. 1

EDWARD K., emeryt: Bardzo dobrze, że taka umowa została podpisana. Myślę, że potrzebna jest ona obu stronom i wreszcie będzie wiadomo, co komu wolno, a czego nie wolno.

JAN T., inżynier: Z całego tekstu zapamiętałem, że ślub kościelny będzie tak samo ważny jak cywilny. Czyli jeden ciuch, jeden wydatek mniej.

BARTEK K., uczeń: Znam ciekawsze zajęcia niż czytanie takich smętów. Ja i tak z tego nic nie mam, a na religię muszę chodzić.

ALEKSANDRA P., nobliwa starsza pani: Proszę pani, ja nie uważam tego za temat do publicznych wypowiedzi. Niech o tym mówią znawcy przedmiotu. Nie wiem jeszcze, co z tego dla mnie wyniknie, ale mam nadzieję, że wreszcie jasno zostały określone kompetencje państwa i Kościoła i nie będą one sobie wchodzić w drogę ani narzucać wzajemnie własnych poglądów czy racji.

Zebrała:
ANNA MARIA PAWŁOWSKA

RENATA TOKAR, bezrobotna pielęgniarka: Nic nie wiem o konkordacie, nie słyszałam o tym, ale chciałabym się czegoś dowiedzieć. Poszukam informacji i poczytam.

PELAGIA I ZENON B., emeryci: Właściwie, to co można powiedzieć? Kościół zrobił, co chciał. A że dąży do rządów, to wszyscy wiedzą. My, zwykli śmiertelnicy, i tak nie dowiemy się, co tak naprawdę tam uchwalili. Nie popieraliśmy poprzedniego ustroju, jednak wtedy można było bez problemów budować kościoły, a teraz jest swoboda i nic się nie buduje. Dręczy nas to pytanie, po co Kościół wtrąca się do aborcji, polityki i czy konkordat ma coś wspólnego z tymi sprawami?! Sądzimy, że umowa została podpisana za wcześnie, bo najpierw Sejm powinien sprawę przedyskutować, a nie rząd, bez zgody parlamentu, podpisywać. Dojdzie w końcu do tego, że „biali murzyni" vel księża staną u władzy, będą obszarnikami, my zaś zaczniemy u nich pracować jako tania i ciemna siła robocza.

STANISŁAWA G., rencistka: Myślę, że jest w naszym kraju wiele ważniejszych spraw niż konkordat. Nie ma żadnej stabilności, ani w rządzie, ani w państwie, a tym bardziej w ekonomii. Może jednak chociaż to w jakiś sposób uporządkuje zaistniały bałagan i stosunki wzajemne między państwem a Kościołem. Ale czy rzeczywiście? Bo przecież tylko nieliczne państwa europejskie podpisały taką umowę (Italia, Portugalia). A taki katolicki kraj, jak Irlandia jeszcze się waha... Wydaje mi się, że nasz rząd chyba się pospieszył z tym konkordatem, trzeba było z tą sprawą poczekać do wyborów.

ANDRZEJ SZ., inżynier: Nie czytałem dokumentu, ale według mnie, konkordat to absolutnie pozytywna sprawa. Dlaczego? Bo pojawiła się nadzieja, że zostaną nareszcie uregulowane prawnie stosunki między Polską i Watykanem oraz relacje wewnętrzne typu: państwo – Kościół. Na pewno pojawią się głosy, że trzeba było czekać na parlament lub zrobić referendum. Czy jednak gra byłaby warta świeczki? Myślę, że i tak żadna konstruktywna decyzja by nie zapadła. To zaś, czy coś jest dobre, czy złe, poznaje się po owocach. Zobaczymy, jakie plony przyniesie konkordat...

SIOSTRA ZAKONNA (dominikanka): Jestem przekonana, że konkordat to bardzo ważne unormowanie relacji Kościoła i państwa. Zwłaszcza że coraz częściej słyszy się, że w Polsce rządzi kler. Ale czy tak jest naprawdę? Obecnie ludzie wierzący stają się niepopularni, zdarza się, że są spychani na margines życia społecznego, a przecież powinni mieć takie same prawa, jak ateiści. Może konkordat przyczyni się do większego i głębszego porozumienia, wzajemnej życzliwości i tolerancji? Ja przynajmniej mam taką nadzieję.

BEATA HABEL, nauczycielka (matematyk): Wiem, że konkordat jest porozumieniem między Watykanem a rządem polskim. Dokładnie jednak nie orientuję się, na czym to ma polegać. Nie wiem, czy jest on nam bardzo potrzebny. Jeśli jednak może ułatwić, uprzyjemnić wzajemne kontakty ze Stolicą Apostolską, to czemu nie...

PROBOSZCZ parafii rzymskokatolickiej (Nar. NMP, Piekoszów): Konkordat był od dawna oczekiwany przez Kościół, gdyż jego zadanie to określenie praw i kompetencji zainteresowanych stron. Państwo uznało i uszanowało wreszcie prawa Kościoła i vice versa. A wszyscy wiemy, że w minionych latach stosunki układały się różnie, było moc kontrowersji. Dzięki tej umowie wzajemne relacje zostały ściśle określone i Kościół definitywnie oddzielił się od państwa. Nie znaczy to jednak wcale, że zawarte porozumienie dzieli człowieka na 2 części: świecką i katolicką. Raczej powinno pomóc w zespoleniu spraw wiary i życia codziennego, co obecnie nie jest łatwe.

Teraz należy jedynie czekać na zatwierdzenie konkordatu przez Sejm i mieć nadzieję, że umowa przyczyni się do unormowania stosunków państwo – Kościół oraz zacieśnienia więzów ze Stolicą Piotrową, gdzie urzęduje obecnie papież Polak (a to fakt niebagatelny). Spodziewamy się listu pasterskiego w tej kwestii, aby objaśnić wiernych, którzy z pewnością są zainteresowani konsekwencjami układu.

Przygotowała:
MARTA ZIELIŃSKA

Trop z satelity

dokończenie ze str. 1

W marcu udało się odzyskać „BMW 524" za 200 mln i „mercedesa" za 350 mln zł. Z jednym z samochodów biuro miało kłopoty, gdyż nie figurował w policyjnej kartotece pojazdów poszukiwanych.

Szefowa kieleckiego przedstawicielstwa ma nadzieję, że efekty będą coraz lepsze. „Rutkowski" ma swoje biura także na Węgrzech, w Rumunii, na Ukrainie, a ostatnio otwarto oddział na Białorusi. Tylko w ubiegłym tygodniu firma ściągnęła stamtąd 6 kradzionych pojazdów.

„Rutkowski" zajmuje się także sprawdzaniem samochodów i legalności dokumentów. Biuro po upewnieniu się w zachodnich firmach ubezpieczeniowych, że papiery są w porządku wystawia świadectwo będące zarazem gwarancją. Na tę formę usługi chętnych także nie brakuje.

(kik)

Szukam opiekunki do półtorarocznego chłopca. Kielce, tel. 31–70–87

Komunikat policji

Osoby, które 26.VII.1993 r. około godz. 23 widziały bądź znają okoliczności wypadnięcia kobiety z okna dziesiątego piętra przy ul. Karłowicza 13 w Kielcach proszone są o osobiste zgłoszenie się w KRP w Kielcach, ul. Śniadeckich 12, pok. 101 lub kontakt telefoniczny nr 293–27, 292–24.

Banderolo, przyjdź!

Przesunięcie banderolowania papierosów i alkoholu przez Ministerstwo Finansów już wprowadziło sporo zamieszania. Decyzja ta jest co najmniej dziwna. Najpierw ministerstwo ogłasza wszem i wobec, że na nielegalnych dystrybutorów alkoholu i papierosów przyszedł krach, ponieważ od pierwszego sierpnia na tych artykułach znajdzie się pasek papieru, który ułatwi administracji państwowej tropienie nielegalnych przemytników i producentów. W tym celu ogłasza się konkurs na projekt trudnej do podrobienia banderoli oraz zapowiada, że hurtownicy powinni jak najszybciej pozbyć się zapasów towarów, na których nie będzie ministerialnego znaku. Później nagle pan minister Osiatyński odkłada wprowadzenie banderol o cały miesiąc, dając jeszcze drugi na wyprzedanie zapasów. Nielegalni producenci i przemytnicy odetchnęli. Mają jeszcze dwa miesiące...

Czy nie jest trochę tak, że ministerstwo przesunęło termin właśnie po to, by co niektórzy zdążyli sprzedać zapasy towarów pochodzących z nielegalnego źródła?

A jaką korzyść ma z tej decyzji klient? Temu niestety szykują się same straty. Straty notują już także niektóre hurtownie. Większość kieleckich przedsiębiorców nie będzie robić zapasów papierosów i alkoholu. Tak jest m.in. w hurtowni alkoholu „Mastix". Dyrektor handlowy tej hurtowni najbardziej obawia się bałaganu, jaki może nastąpić przy wprowadzaniu banderol oraz fałszywek. Różnie natomiast na wprowadzenie znaków skarbowych akcyzy reagują hurtownie papierosów.

Właściciel hurtowni „Cora" Kazimierz Orliński, twierdzi, że nie będzie robił zapasów, gdyż jest to zbyt ryzykowne i sądzi, że po wprowadzeniu banderol ceny niektórych papierosów spadną.

Zapasów nie będzie też robił właściciel hurtowni „Smatz" – Mieczysław Lelas, który decyzję o przesunięciu terminu banderolowania przyjął z dezaprobatą.

Natomiast współwłaściciel hurtowni „Davidex" Jan Dawidowicz powiedział nam, że nie ma mowy o legalnym zrobieniu zapasów zagranicznych papierosów, ani też w ogóle o handlowaniu zagranicznymi papierosami, gdyż ich po prostu nie ma.

– Wprowadzenie znakowania papierosów od pierwszego września bije nas po kieszeni, gdyż nigdzie nie można zdobyć zagranicznych papierosów. Wszyscy czekają ze sprzedażą do tego terminu. Bardzo często przychodzą klienci, którzy proszą, żeby im sprzedać jakieś zagraniczne papierosy, a ja właściwie nie mam im co zaoferować, prócz produkcji licencyjnej. Właśnie wróciłem z Lublina, gdzie produkowane są już „goldeny". Cóż z tego, że leżą tam zapasy, skoro nie mogłem ich kupić. Tam wszyscy, podobnie jak ja, z utęsknieniem czekają na wprowadzenie obowiązku banderolowania. Żałuję, że to dopiero od września.

Nasz rozmówca dodał jeszcze, że uważa, iż handel papierosami z przemytu skonfiskowanymi przez celników został w przedziwny sposób „opanowany" przez niektóre firmy. **Proponowałem wyższą cenę, by zdobyć jakieś zagraniczne papierosy. Przedsiębiorstwa, które handlują takimi skonfiskowanymi papierosami, płacą mniej niż ja proponowałem, ale odmówiono mi.**

Najwięksi importerzy z północnej Polski również nie mają zachodnich papierosów. W Kielcach można jedynie kupić produkowane w Polsce „marlboro", „camele" i „salemy". Inne zachodnie marki to jeszcze stare zapasy. Hurtownie nie handlują zagranicznymi papierosami. Notują zatem mniejsze obroty i zyski. Płacą więc mniejszy podatek dochodowy. Nielegalni „importerzy" nie płacą tego podatku w ogóle. Straty spowodowane decyzją Ministerstwa Finansów są podwójne. Chyba nie taki miał być wynik akcji banderolowania. **(jap.)**

Kiedy rolnicy złapią za kosy?

dokończenie ze str. 1

– Jestem bezradny. Nie zlikwiduję kolejki – mówi kierownik ostrowieckiego młyna, **Janusz Gajowniczek**. – Brakuje nam pracowników, nie mogę wydłużyć czasu pracy. Zboże skupujemy tylko w godzinach od 7 do 15. Myślałem o zatrudnieniu brygady interwencyjnej, ale musiałaby ona przejść specjalistyczny kurs obsługi urządzeń młyna.

– Sytuacja jest patowa – twierdzi dyrektor Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo–Młynarskiego PZZ w Kielcach, **Marian Stępień**. – Nasze PZZ skupują tylko określone ilości zboża. Ostrowiecki młyn jest bezkonkurencyjny w okolicy, gdyż płaci od ręki. Myślę, że podjęta przeze mnie decyzja przedłużenia czasu pracy młyna do godziny 17 choć częściowo zlikwiduje uciążliwą kolejkę.

Jak poinformował nas dyrektor Stępień młyn w Niewachlowie nie jest tak oblegany, jak ten w Ostrowcu. Pracuje do godziny 20 i nie ma przed nim żadnej kolejki. Być może w przyszłym tygodniu cena zboża gwałtownie wzrośnie. Tymczasem cierpliwość rolników spod Ostrowca powoli się kończy. Zapowiadają, że jak się nie zmieni, to ruszą z kosami tam gdzie trzeba. Na razie oczekując w kolejce spijają piwo i pianę, którą ktoś im nawarzył.

(dak)

Zachmurzenie małe i umiarkowane, od zachodu stopniowy wzrost zachmurzenia aż do wystąpienia przelotnych opadów i burz.

Temperatura minimalna w nocy od 14 do 18 stopni, maksymalna w dzień od 24 do 28 stopni.

Wiatr słaby i umiarkowany w czasie burz silniejszy z kierunków południowych. Nieco chłodniej.

BBWR ujawnia

Kielecki Komitet Wyborczy BBWR ogłosił listę kandydatów na posłów. Oto ona – nazwiska w kolejności alfabetycznej:

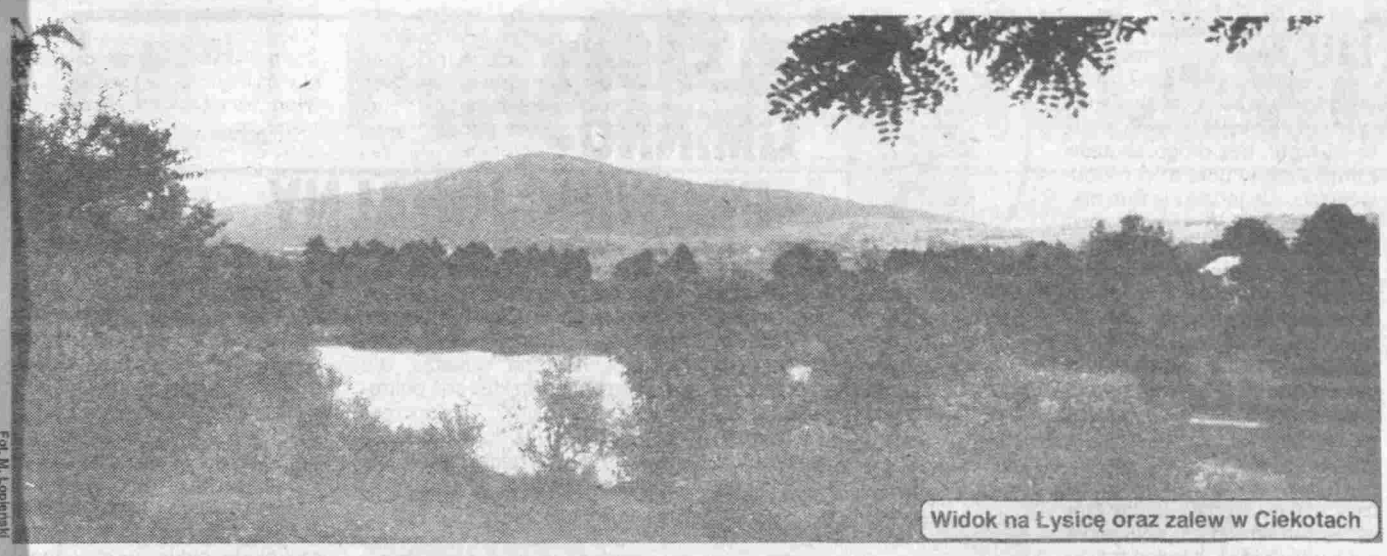
1.Jacenty Buras	rolnik	gm. Gnojno
2.Bożena Chlewicka	lekarz	Kielce
3.Janusz Cieślikiewicz	prawnik	Kielce
4.Jerzy Furmaniuk	lekarz	Starachowice
5.Jerzy Gawior	ekonomista	Końskie
6.Jan Gierada	adwokat	Kielce
7.Bogusław Grombala	ekonomista	Ostrowiec
8.Krzysztof Grzegorek	lekarz	Skarżysko–Kam.
9.Jan Jagielski	ekonomista	Kielce
10.Adam Zbigniew Lubuśka	prof. dr. inż.	Kielce
11.Andrzej Ławicki	kupiec	Kielce
12.Adam Meks	prawnik	Kielce
13.Artur Pawłowski	historyk	Włoszczowa
14.Wojciech Podolecki	dziennikarz	Kielce
15.Paweł Porębski	inżynier	Kielce
16. Janina Rogal	rolnik	Złota Pińczowska
17.Eugeniusz Skoczeń	rolnik	Racławice
18.Ryszard Smożewski	dziennikarz	Kielce
19.Stanisław Suchenia	ekonomista	Kielce
20.Janusz Szabłowski	lekarz	Chmielnik
21.Andrzej Szczęśniak–Szlagowski	dr. inż.	Kielce
22.Zdzisław Wójcik	rolnik	Kielce

PŁONĄCY WIEŻOWIEC!

Wczoraj już o godzinie 8.15 na ulicy Sienkiewicza w Kielcach w Domu Towarowym „Katarzyna" odbyły się rutynowe ćwiczenia straży pożarnej mające na celu zapoznanie się z możliwością szybkiej ewakuacji ze sklepu wielokondygnacyjnego. W ćwiczeniach uczestniczyły dwie sekcje gaśnicze i drabina mechaniczna, za pomocą której przeprowadzono ewakuację personelu z pozorowanego pożaru. Akcją ćwiczeniową dowodził sprawnie mł. kapitan **Paweł Susło,** a nadzór prowadził kapitan pożarnictwa **Janusz Oksiński.**

Nie na żarty zaczął się dzień już około godziny 9., ponieważ na terenie PSS zapalił się transformator. Pożar zdołano bardzo szybko opanować. Kilka minut przed godziną 11 jednostka ratowniczo–gaśnicza wyjechała do pożaru mieszkania w wieżowcu przy ulicy Karczówkowskiej 10. Płonęło mieszkanie na trzecim piętrze, w którym znajdował się 23–letni mężczyzna. Jako pierwszy do płonącego pokoju wszedł ogniomistrz **Grzegorz Sidło,** który ocenił pożar jako groźny. Języki ognia wychodziły już na klatkę schodową. Młody mężczyzna znajdujący się w zasięgu ognia doznał jedynie skaleczenia jednej nogi. Szybka akcja strażaków pod dowództwem brygadiera **Ireneusza Szafarczyka** przyczyniła się do uratowania sąsiadujących mieszkań. Niestety, pokój w którym powstał pożar najprawdopodobniej w wyniku zaprószenia ognia, został doszczętnie spalony.

GRZEGORZ ROMAŃSKI

Fot. M. Łapieński

Widok na Łysicę oraz zalew w Ciekotach

Na papieskich błoniach masłowskich

Miękkie lądowanie Szwedów

Fotoreportera przy tym nie było, a jednak na masłowskim lotnisku zdarzyło się coś, czego najstarsi ludzie nie pamiętają: delegacja gminy Skurup, zaprzyjaźniona z gminą Masłów, postanowiła wylądować na trawiastym lotnisku. Było trochę kłopotów, bo trzeba było przy pomocy grzechotek i korkowców przepędzić zające, zasypać dołki, no i w ogóle przygotować airport. Nadlecieli i wylądowali, chociaż samolocik się trochę przechylił i drzwi nie chciały się otworzyć.

Pożytki z lotniska

Wójt **Stanisław Stachura** nie popada w jakiś entuzjazm. Rzecz jasna, Masłów zaistnieje na mapie Europy, ale co to zmieni w życiu mieszkańców wsi i gminy? Pewne ożywienie, wywołane wizytą papieża, minęło. Dziś ludzie mają różne na ten temat opinie. Owszem, została droga państwowa, ale wyrżnęli pół lasu na żerdzie, które wyparowały pierwszej nocy. Innym szkoda trawy, bo to jest kośne lotnisko. Kto by zaś zyskał pracę po otwarciu lotniska? Specjaliści, rzecz oczywista, do tego władający językami. Tylko dzieci masłowskie potraktowały poważnie tę nadzieję i uczą się angielskiego, gdzie się da. Piloci też studiują angielskie kody, bo nigdy nie wiadomo, kiedy znowu zadzwonią ze Szwecji, że wylatują. Może wylądują już na twardym pasie?

Hałas. Wójt zapewnia, że odkąd Masłów Masłowem, samoloty tu baraszkowały, a teraz są coraz cichsze, więc trzeba je po prostu polubić. Natomiast ruch wokół lotniska może być duży, powstanie infrastruktura. Tymczasem jednak co innego dręczy ludzi.

Woda

Taki paradoks: na Domaniówce jest stacja przepływowa, ale woda idzie do Kielc. Dziesięć lat temu zawiązano komitet budowy wodociągu, ale się wszystko rozmyło i trzeba zaczynać od nowa. Wójt wiąże nadzieje z tytułu przynależności do Związku Komunalnego Wodociągi i Kanalizacja, ale to potrwa lata. Ludzi to drażni, bo tu i ówdzie, a nawet na szczycie Klonówki obok Diabelskiego Kamienia, widzą źródła czyściutkiej wody spływającej do rowów. Na chłopski rozum wszystko proste, a tu trzeba obliczyć wydajność itd.

Za to dużo wody jest w zalewie, chociaż pół zbiornika należy do gminy Górno. Tak dokładnie to nie wiadomo, ponieważ granica między gminami przebiega korytem Lubrzanki, trzeba by więc postawić jakieś boje, albo co, żeby było wiadomo, kto gdzie pływa. Drobne utarczki wójtów należą zresztą do przeszłości.

Orange–milk

W Wiśniówce, gdzie najwięcej ludzi potraciło pracę, założono stołówkę charytatywną, dzięki czemu pijacy nie mogą zamienić talonu sklepowego na procentowy napitek. Ludzie ratują się jak mogą: jeśli wczesnym rankiem wyjdzie rodzina do lasu, to na wieczór może uzbierać i sto tysięcy w jagodach lub grzybach. Starsze gospodynie wróciły do metody powojennej: butelkują mleko do opakowań plastykowych po „orangach" i wożą to na kieleckie osiedla. Tylko stare, a to z dwóch powodów. Po pierwsze, przeszły w dzieciństwie i młodości twardą szkołę życia, która nauczyła je pracowitości i zaradności. Nie wstydzą się sprzedawać produktów swej pracy, chociaż na litrze zarabiają o tysiąc złotych więcej niż gdyby sprzedały mleczarni. Po drugie, mają jako seniorki bezpłatny przejazd.

Młodzież już się takich zajęć nie ima. Kto ma jakąkolwiek szansę, ucieka w nieznane, rzadko kto jednak wraca jako człowiek bogaty.

Elita

To garstka ludzi, z których nikt nie zrobił pieniędzy na rolnictwie. Dobrze prosperuje dealer „fiata", skądinąd przewodniczący gminnej rady. Stolarz przedzierzgnął się w piekarza i też dobrze na tym wyszedł, a jeden taki, co wrócił z kontraktu, jeździ teraz papieską drogą amerykańskim autkiem cichutko i powolutku, żeby go wszyscy widzieli z bliska. Podjeżdżasz „maluchem", chcesz wyprzedzać, bo silnik się dławi, a on patrzy w lusterko i na pedalik sruuuuu – już jest w Świerszczynach i znowu zwalnia.

Turyści

Już ich prawie nie ma. Jeszcze parę lat temu przyjeżdżał na szlak taki profesor z Łodzi, z grupką uczniów czy nawet studentów. Gdy wracał od Świętego Krzyża, brał w Masłowie do bańki wodę źródlaną – dla żony na herbatę. Skończyło się. Jeżeli jest ruch jakiś, to w Scholasterii, w schronisku szkolnym. Na Żeromszczyźnie harcerze znowu rozbili namioty, ale otoczenie wymaga generalnego remontu. Wójt się zarzeka, że szklanego domu tu nie pobuduje, ale przynajmniej uporządkuje to i owo, a nawet zainstaluje kontener polowy w charakterze toalety. Nie jest wykluczone, że zostanie ogłoszony gminny konkurs na pisuardessę, władającą obcymi językami.

Dosyć żartów, Masłów stoi przed wielką perspektywą, tyle że radzić sobie musi raczej sam. W województwie stale wypominają, ile to dali na historyczną wizytę. A między wizytami jest jeszcze szare, codzienne życie. Tymczasem cena na parkę prosiąt poszła drastycznie w górę.

STANISŁAW MIJAS

W stronę człowieka cierpiącego

Jolanta Smok anestzjolog kier. Zakładu Opieki Paliatywnej.

Idea opieki paliatywnej – płaszczowej – całościowej, tj. socjalnej, medycznej, duchowej nad ludźmi nieuleczalnie chorymi nowotworowo zrodziła się w umyśle i sercu angielskiej pielęgniarki, a potem lekarki Cicely Saunders w roku 1967. Wkrótce jej zasady zostały przeniesione do innych bogatych krajów europejskich i USA. Do Polski hasło opieki paliatywnej dotarło dopiero w latach osiemdziesiątych.

Opieka paliatywna, novum zatem w naszym kraju, wychodzi naprzeciw prośbom i potrzebom osób cierpiących, umierających; jest przejawem wzrostu kultury zdrowotnej i humanizmu. Obejmuje ona pomoc tak medyczną, jak i duchową. Wielu bowiem ludzi chorych będących w stanie terminalnym odczuwa bóle, duszności, brak apetytu, jest niekiedy pozbawiona możliwości samoobsługiwania się. Oczekują oni więc pomocy; życzliwości, ciepłego słowa i uścisku ręki drugiego człowieka. No i oczywiście fachowej pomocy lekarskiej, pielęgniarskiej. Najracjonalniejszym lokum dla owych chorych jest dom a nie szpital. Dom jest przecież miejscem intymniejszym; cieplejszym i jak dowodzą psycholodzy, miejscem lepszego samopoczucia chorego. Wielokrotne tedy przedsięwzięcia – działania zespołów paliatywnej opieki, w skład których wchodzą: lekarze, pielęgniarki, rodzina, przyjaciele, księża, etycy, a także siostry PCK przyczyniają się do ulżenia w cierpieniach, do umierania w godności, do rozstania się z ludźmi bliskimi w ich asyście, a w wielu też przypadkach do przedłużenia życia.

W latach osiemdziesiątych całościowa opieka nad ludźmi umierającymi została uznana za jedno z najważniejszych zadań Światowej Organizacji Zdrowia w zakresie walki z rakiem. Polska przed paru laty przyjęła też do upowszechniania u siebie te pełne humanizmu idee i powoli je wprowadza. **Także i u nas w Kielcach, dzięki staraniom dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Onkologii doktora nauk medycznych STANISŁAWA GÓŹDZIA rozpoczął swe funkcjonowanie Zakład Opieki Paliatywnej.** Kieruje nim od 15 lipca br. doktor **Jolanta Smok.** Pani dr Jolanta jest nade wszystko koordynatorem prac zespołu opieki, organizatorem szkoleń. Powoli zatem wzrasta liczba ludzi – fachowców w zespołach opieki paliatywnej. Gros z nich ukończyła już w marcu br. kurs nt. „Holistyczna opieka paliatywna w zaawansowanej chorobie nowotworowej". Wykładowcą tego kieleckiego seminarium był kierownik Kliniki Opieki Paliatywnej Anestezjologii i Intensywnej Terapii Onkologicznej AM w Poznaniu prof. dr hab. n. med. **Jacek Łuczak.** Ukończenie tego kursu umożliwiło więc uruchomienie pracy terenowych zespołów opieki paliatywnej, w tym w Kielcach, Chmielniku, Busku Zdroju, Włoszczowie i Skarżysku–Kamiennej. W najbliższym zaś czasie przewiduje się powołanie przy każdym ZOZ dalszych terenowych zespołów opieki paliatywnej. Dzięki tym przedsięwzięciom wielu chorych już obecnie może korzystać z ich pomocy i już zarówno lekarze, jak i pielęgniarki niosą im ją.

E. KOSIK

To był świetny kumpel – z każdym wypił. Złoty człowiek.

Pokarało go

Fot. G. Romański

Ona – matka Polka. Zalatana i zapracowana. On nie pracował. Nie to, że nie chciał, bo na czarno, jak bardzo przypiliło, dorabiał, ale w okolicach Solca Zdroju roboty jak na lekarstwo. Dzieci już prawie samodzielne. Syn w wojsku, córka w liceum. W domu wiele doświadczyli.

– To nie życie

– twierdzi jedna z koleżanek pani Krystyny. Robota kiepska, ale innej brak. Krystyna jednak, jako szefowa kuchni w restauracji, nie mogła narzekać. Wiadomo, jak to przy garach, pożywić się można do syta. Chociaż płaca nie najlepsza, ale lepsze to niż szwendanie się po wsi bez celu. Bo wtedy najwięcej kusi wóda. Człowiek nie ma co zrobić z sobą, to siada gdzieś z niezawodną przyjaciółką–czyściochą, do tego jakieś koleżanki i balanga gotowa. Pieniędzy wprawdzie ubywa, ale o nie wszyscy zaczynają się martwić dopiero po imprezie.

Krystyna była dobrą matką. Umiała zadbać o dzieci. Szkoły pokończyły, chociaż w domu awantur nie brakowało. No, fakt że Krystyna świętą nie była. Czasami z koleżankami trochę popiła. Przecież pracowała w lokalu, gdzie sprzedaje się alkohol. Klienci teraz biedniejsi, ale napiwki dawali. Większe, gdy więcej wypili.

Szamotanina

W niedzielę z pracy wróciła zmęczona. Chciała trochę odpocząć, może coś obejrzeć w telewizji. Ale w domu mąż miał gościa, z którym siedział za stołem i popijał z flaszki.

Gdy mąż zobaczył Krystynę, zareagował normalnie. To znaczy, jak zwykle po wypiciu sporej porcji wódki, wstał od stołu i krzyczał. Dzisiaj już nie wiadomo o co chodziło. Miał te same pretensje od lat. A to, że pracuje w jakiejś tam restauracji, a tam chłopy, wódka i tak dalej. Ona też nie pozostawała dłużna. Ile można znosić pijaństwo, awantury. I tak wszyscy we wsi wiedzieli, że w domu u nich kłótnie są na porządku, że stary lubi sobie dobrze wypić. Wstyd. Bo wszystko popadało w ruinę. Dość, że dom nie za bogaty, to jeszcze na wódkę pieniądze wynosił. Doszło nawet do tego, że zaczął sprzedawać materiały kupione przez teścia na remont.

Jak zwykle po wypiciu, mąż szykował się do bicia Krystyny. Kilkakrotnie groził jej, że ją zabije za grzechy, a sam się powiesi. Chwycił nóż i zaczął nim wymachiwać. Ona złapała go za ręce, starała się trzymać z daleka od ostrza. W końcu napastnik trochę się uspokoił. Wyszła do kuchni, ale zaraz wróciła. Mąż znowu chwycił nóż. Szamotanina przebiegała w podobny sposób. To był stały scenariusz. On w pijanym widzie wymachuje nożem kuchennym, a ona się opędza. Temu wszystkiemu przyglądał się kolega męża. Nie reagował. Po co się mieszać do domowych awantur.

Szok

Kolejne przedstawienie z nożem zapowiadało się jednak na dłuższe. Krystyna została kilkakrotnie pocięta przez szalejącego męża. Z przegubów jej rąk i przedramienia lała się krew. Podczas kolejnego starcia nagle znieruchomiał. Stał chwilę i upadł jak kłoda. Krystyna z przeraźliwym krzykiem wybiegła przed dom. Chyba dobrze nie wiedziała co się stało. Do pokoju wpadła córka. Zastała straszny widok. Na podłodze leżał zakrwawiony ojciec.

Złoty facet

– Panie. Napisz pan, że Rysiek to złoty człowiek – mówi do mnie trzydziestoparoletni mężczyzna, z trudem wymawiający każde słowo. Wzrok błędny, nieświeży oddech.

– Z jakiej pan gazety? – pyta już chyba piąty raz. – Napisz pan, to był złoty człowiek. To mój przyjaciel... tak, przyjaciel.

Opinie o Ryśku potwierdza drugi, w podobnym wieku, mężczyzna siedzący na ławce przed restauracją, gdzie pracowała Krystyna.

– To był święty facet – mówi **Robert Ból.** – Ze wszystkimi się napił, grosza nie żałował i na ręce lubił się łamać. Takie zawody, kto silniejszy.

– Drugiego takiego ze świecą szukać – twierdzi **Dariusz Olszowy.** – Znałem go bardzo dobrze, razem piliśmy. Wszystko byłoby dobrze, gdyby on babę miał inną.

– Panie, wie pan, jak ją ta robota w restauracji zepsuła? – opowiada najbardziej wstawiony kolega Ryśka. – Napiwki, których do domu nie przynosiła...

– Co wy kur... piep... – odzywa się czwarty, brodaty towarzysz z ławki. – Nic nie wiecie jak było i nie pier... głupot. Tym zdenerwowanym okazuje się być kolega Ryśka z jego ostatnich chwil życia.

– Panie, nic nie powiem. Daj pan spokój – odpowiada mi.

Jedyny świadek tragicznego zdarzenia w Prokuraturze Rejonowej w Busku Zdroju zeznał, że niczego nie widział. Zdawało mu się, że znalazł się w... niebie i widzi anioły. Aniołami okazali się pracownicy pogotowia ratunkowego ubrani w białe fartuchy, którzy przyjechali, do martwego już, Ryśka.

Większość ze spotkanych przez mnie, tak zwanych porządnych obywateli, twierdziła, że prędzej lub później musiało dojść do nieszczęśliwego wypadku. Nikt jednak nie spodziewał się takiego finału. To Rysiek zawsze groził Krystynie śmiercią. „Widocznie Bóg go pokarał" – orzekli.

KRZYSZTOF KOWALIK

Imiona bohaterów zostały zmienione.

KRONIKA KIELECKA

Pobiorą się

7.VIII.1993 r.

Magdalena Hisicz i Dariusz Jędryka
Agata Koniusz i Jacek Żelazny
Iwona Paź i Andrzej Szymczyk
Elżbieta Paczkowska–Dolińska i Eugeniusz Paczkowski
Małgorzata Rysińska i Paweł Angielski
Aneta Wójcik i Robert Hochel
Anna Majkowska i Sławomir Hynek
Anna Malicka i Marcin Pędzich
Joanna Rózik i Tomasz Zwierzchowski
Monika Salamon i Marek Gil
Edyta Szczepaniak i Artur Polut
Ewa Skowron i Andrzej Kopciuch
Monika Trzeciakiewicz i Krzysztof Strojny

11.VIII.1993 r.

Agnieszka Sokólska i Andrzej Kosowicz
Monika Kieloch i Rafał Knez
Alicja Mościńska i Stanisław Wrzecionek
Elżbieta Szermańska i Tomasz Tyra
Bernadeta Wojtyś i Rafał Basąg
Jolanta Molendowska i Krzysztof Kaczmarczyk
Iwona Bielicz i Paweł Molenda
Agnieszka Polehojko i Wojciech Pischka

31 lipca 1993 r. pobrali się Małgorzata Sroka i Artur Pluta. Nowożeńcom życzymy wszystkiego najlepszego.

KATARZYNIE CEDRO i PIOTROWI PIETRZYKOWI

wszystkiego najlepszego na nowej drodze życia życzą

RODZICE

Urodziły się dzieci

Karol Pędzik ur. 11.VII.1993 r.
Joanna Strząbała 22.VI.
Aleksandra Stachera 25.VII.
Bartosz Jandała 24.VII.
Dawid Frankowski 23.VII.
Roksana Gil 23.VII.
Paulina Domagała 17.VII.
Marcin Zapała 20.VII.
Magdalena Stanek 24.VII.
Daniel Zdoliński 13.VII.
Przemysław Wrona 22.VII.
Maciej Różyc 20.VII.
Ewa Kuras 19.VII.
Marcin Kos 20.VII.
Bartosz Wróblewski 15.VII.
Adrianna Mielniczuk 24.VII.
Magdalena Skałka 23.VII.
Szymon Durło 20.VII.
Paweł Dymiński 27.VII.
Piotr Dymiński 27.VII.
Sebastian Kalwat 26.VII.
Sylwia Kruk 26.VII.
Piotr Dewerenda 26.VII.
Rafał Reń 29.VII.
Izabela Cichosz 16.VII.
Anna Kowalewska 29.VII.
Adam Socha 25.VII.
Sebastian Kozub 27.VII.
Iwona Sałek 25.VII.
Aleksandra Chruściak 10.VII.
Magdalena Chruściak 10.VII.
Karol Mucha 29.VII.
Nikola Tutaj 19.VII.
Daria Sochacka 29.VII.
Emil Oleśkiewicz 22.VII.
Małgorzata Rak 20.VII.
Jakub Cisak 27.VII.
Jacek Gos 26.VII.
Bartłomiej Staniszewski 23.VII.
Agnieszka Pawłowska 24.VII.
Artur Malinowski 28.VII.
Kinga Pająk 31.VII.
Joanna Dąbrowska 24.VII.
Tomasz Jaworski 17.VII.
Patryk Dusza 31.VII.
Anna Golmento 27.VII.
Krzysztof Marszałek 21.VII.
Damian Nyga 30.VII.
Piotr Urbański 29.VII.
Daniel Baranowski 21.VII.
Małgorzata Binek 30.VII.
Paweł Kapusta 17.VII.
Hubert Murawski 28.VII.
Patryk Włodarczyk 29.VII.
Olga Mołas 29.VII.
Beniamin Łotysz 29.VII.

Zmarli

Władysław Zagórski ur. 1922, zm. 28.VII.1993 r.
Władysław Żądło 1947 – 28.VII.
Franciszek Kubuś 1922 – 28.VII.
Jan Nowak 1932 – 25.VII.
Łucja Woźniczko 1937 – 27.VII.
Józefa Staniec 1915 – 29.VII.
Aniela Durlik 1907 – 30.VII.
Helena Molenda 1923 – 29.VII.
Stanisław Wiślicki 1924 – 30.VII.
Marianna Adamczyk 1910 – 30.VII.
Józefa Nowak 1909 – 30.VII.
Witold Mikołajczyk 1927 – 30.VII.
Mieczysław Kurek 1927 – 30.VII.
Janusz Lech Zyz 1950 – 30.VII.
Jan Bąk 1907 – 30.VII.
Feliks Krawczyk 1926 – 31.VII.
Zygmunt Kułagowski 1925 – 30.VII.
Jan Micigolski 1915 – 31.VII.
Tadeusz Iwanowski 1931 – 30.VII.
Antonina Cebulska 1917 – 1.VIII.
Agnieszka Borucińska 1904 – 2.VIII.
Franciszka Żółcińska 1913 – 1.VIII.
Zygmunt Król 1923 – 1.VIII.
Józefa Lasota 1907 – 2.VIII.
Tadeusz Leżański 1926 – 3.VIII.
Genowefa Tamborska 1928 – 3.VIII.
Genowefa Huk 1917 – 3.VIII.
Józefa Ernestowicz 1916 – 3.VIII.
Eugeniusz Wójcik 1928 – 3.VIII.
Marian Kościołek 1923 – 4.VIII.
Stanisław Bednarski 1928 – 3.VIII.
Irena Kaczor 1950 – 4.VIII.
Anna Rudziejewska–Rudziewicz 1918 – 4.VIII.
Marianna Kaleta 1909 – 3.VIII.

ALFABET GMINNO-PROWINCJONALNY

TUCZĘPY

Do siedziby gminy prowadzi kilka, a może nawet kilkanaście dróg, niektóre bezpośrednio, a inne przez małe miejscowości i przez to są kręte, bez drogowskazów i prowadzą w pola albo na obwodnicę. Ale jedzie się tam malowniczo, wśród łanów zbóż i kwiatów pachnących siarką. **Bo w tej gminie wszystko ma zapach siarki, a jej smród jest dobrodziejstwem dla mieszkańców**. Kopalnia „Grzybów" wprawdzie upada, ale zostaje dwusiarczek, dzięki któremu mieszkańcy uchodzą za dwuzawodowców.

Kogo by spytać, w polu, na ulicy, czy w urzędzie, każdy mówi, że ten smród mu specjalnie nie przeszkadza, a jeden taki to powiedział nawet, że gęściej tu pada trup od przepicia niż od siarki, a był to uczony mąż. Wiele zależy od kierunku wiatrów. Najgorsze jest jednak to, że siarka z Grzybowa przeniosła się do Osieka, z czego Tuczępy będą miały jeno smród, ale już nie pieniądze z podatków i do zarobienia.

Sztab gminny zaproponował rolnikom bardzo wysokie zbiory zbóż, a oni na to przystali, nie licząc się z tym, że Pan Bóg, a raczej diabeł pokrzyżuje te plany. Na razie każdy kto ma łany, jął się sierpa i kosy, zewsząd zaś słychać pogodną piosenkę **„Już południe dochodzi, a my jeszcze rżniemy"**. Najgłośniej śpiewają ją w gospodzie.

Może się zdarzyć, że ktoś to potem kupi od rolników, ale jeszcze nikt nie wie – kto i za ile. Ludzie jednak rżną na potęgę i własnoręcznie, ponieważ na kombajn trzeba by odkładać przez kilka lat. Fajczarze uprawiają tytoń, który też nie wiadomo kto kupi, chyba że będzie handel wymienny, a resztę wypalą dzieci.

Dziennikarz był tam dwa razy, ale za żadnym nie zastał wójta, bo albo był na pogrzebie uroczystym, albo wyjechał na pół godziny, a nie było go przez pół dnia. Zastępca zaś postawił kawę i milczał jak grób na pogrzebie, w którym brał udział wójt. W jego gabinecie wiszą sceny batalistyczne, dużo na nich broni kośnej, samoróbkowej, ale wojownicy ubrani są w rogatywki, dużo też na obrazkach szlachty. Największy obrazek przedstawia babie lato, na którym jakiś chłopak leży i patrzy w niebo, czy nie leci jakiś helikopter z kosmosu, żeby ulżyć Tuczępom. Jest też na wójtowej ścianie duża mokra plama, która może być grzybem, starą herbatą, albo może znaczyć, że ktoś wójtowi dał plamę.

W Kargowie, gdzie urodził się święty Wincenty Kadłubek, szkoła miała jedno skrzydło, a teraz dostanie drugie, jeśli się kurator opamięta i da wreszcie pieniądze, które obiecuje od czasów beatyfikacji świątobliwego Wincentego. W samych Tuczępach wymienia się w szkole okna, żeby dzieci miały szeroki widok na świat. Były plany, żeby biedne i chorowite dzieci pojechały na wakacje, ale w województwie ktoś coś pokręcił i dzieci zostały. Za poprzednim pobytem dziennikarz sugerował pani dyrektor, żeby się skontaktowała z jakąś szkołą w Bieszczadach, gdzie można spędzić wakacje za pół darmo, ale nic z tego nie wyszło, bo za daleko.

Gmina całe swe nadzieje pokłada w oświacie, a szkoły w Jarosławicach i Kargowie dostały aż 5 miliardów, żeby były wygodniejsze i lepsze. Niestety, w niektórych szkołach jest trochę za dużo nauczycieli bez kwalifikacji, czego dopilnowali dyrektorzy po maturze i z awansu. Od stycznia może tam być płacz i zgrzytanie zębów, bo radni się uparli, żeby dzieci były uczone porządnie.

Cywilizacja gminy następuje poprzez wodę i gaz, które dotarły już, albo docierają właśnie do wszystkich wsi, a jest ich 15. Handel upada gwałtownie, chociaż duży popyt jest na alkohol, wędliny i cement, także na stal. Tym wszystkim najlepiej handluje SKR, a GS trzyma sklepy głównie po to, by się do nich włamywać. Żeby temu zapobiec, wójt kupił policji „poloneza", ale złodzieje przychodzą z pól i po rabunku idą w pole. W takim Kargowie włamania są co miesiąc, a głównie po konserwy, czekolady, cukier i łachy, jeżeli są. Natomiast we wsi Chałupki, pod osłoną nocy włamał się do sklepu jakiś człowiek, nalał sobie do szklaneczki wina, wypijając je z dużą niechęcią. Porzucił napoczętą butelkę i poszedł spać, ale go też nie wykryto. Jak się powiedziało, mnóstwo dróg prowadzi we wszystkich kierunkach i nigdy nie wiadomo, czy się już wjechało do Tuczęp, czy się jest gdzieś w okolicy. Na te drogi gmina wydała 6 miliardów, głównie po to, żeby ludność mogła stąd spokojnie wyjechać, nie zaś, żeby ktoś tu przyjechał – bo i po co?

W gminie kwitnie prywatny biznes skupiony w dziewięciu sklepach. Ruch tam jest duży. Ludność, posłuchawszy pana prezydenta, kupiła sobie stukartkowe zeszyty i na te zeszyty kupuje w sklepach. Najlepsze zeszyty mają renciści i emeryci, którzy raz w miesiącu, gdy przyjdzie listonosz, idą z zeszytami do sklepów, kasują dług – i wszystko zaczyna się od nowa.

STANISŁAW MIJAS

PEJZAŻ ŁYSOGÓRSKI

Boże Abrahama... Coś ty zrobiła?

Był czerwiec – młode, pachnące lato w bujnej puszczy. Nasz ogród na Bielniku zrobił się soczysty, rzęsisty, rano kosmaty i wilgotny od rosy, w słońcu południa pachnący koprem i wzruszoną ziemią... Chrupka rzodkiewka, biało–zielona młoda cebulka, głowiasta, krucha sałata.

Właśnie okopywała wczesne ziemniaki. Szkoda, że jeszcze z miesiąc trzeba gotować stare, ale jeśli się zrobi do nich szpinaczek pół na pół z liśćmi buraczka, z cebulką, piórkiem czosnku, też będą dobre. A jeszcze posypać koperkiem, albo zrobić je z taką żywą, ciut posoloną sałatą, do tego sadzone jajeczko – nie poje sobie chłopaczek? – myślała mama o Stefanku, który jej został jedyny z dzieci – poje sobie, jeszcze jak!

W cienistym zagłębieniu pod bruzdą Muszka rozkoszowała się wilgotnym chłodkiem, podrzemywała... W pewnej chwili uniosła łebek, powęszyła i żywo czymś zainteresowana pobiegła w las, między buki rozłożyste i stare, porastające podnóże skalistego zbocza między zabudowaniami otoczonymi murem a Bielnikiem. „Ciekawe – pomyślało się mamie – jaki tam ma interes. – Za zwierzyną nie poleciała, nigdy przecież tego nie robiła, a gdyby to był człowiek, szczekałaby przecież..."

Wśród buków, gdzie pobiegła Muszka rozległo się jej zawzięte ujadanie, bolesny bek zwierzęcia, z lasu wybiegła sarna i pogalopowała na drugi koniec Bielnika. Tu obejrzała się niepewnie, postała chwilę, pobiegła dalej w głąb lasu.

„Masz diable kaftan! Trafiła na gniazdo i wypłoszyła matkę" – mama rzuciła motykę i poszła za Muszką, żeby ją odwołać. Za późno: w trawiastej, wygniecionej kotlince było pusto, ale obok, wśród paproci dogorywał koziołek, śmiertelnie zraniony w „słabiznę". Muszka warowała przy nim.

– I cóżeś ty, zarazo ciężka, zrobiła najlepszego? – mama najpierw załamała ręce, potem pochyliła się uważnie nad zwierzątkiem: umiera, z taką raną nie przeżyje w żaden sposób. **– Jazda, już cię tu nie ma!**

Muszka odeszła bez pośpiechu, ze spuszczoną głową, ale co to pomoże? Mama chwyciła znów za motykę, co to tam teraz za robota! I kłopot, i żal biedactwa...

– I co ci strzeliło do tego pustego łba?! Co ja mam teraz zrobić, może mi powiesz, co?

Suczka łypnęła na mamę raz i drugi spode łba: „Nie nada się? Za małe? To duże tak szybko uciekło, przepraszam...".

Te słowa wypowiedziane w najczystszej polszczyźnie padły od otwartych okien.

– Nie! To człowiek, człowiek! – mama krzyknęła w stronę tamtego nienawistnego głosu i jak zawsze impulsywna w każdej sytuacji sprzecznej z jej pojęciem słuszności, pociągnęła przybysza ku ławce. **– Jedzcie, proszę, jedzcie!** Talerz z jedzeniem postawiła starcowi na kolanach, Stefankowi wyjęła z ręki widelec.

– A ja? Dałaś moje Żydowi, a ja co będę jadł? – Stefciowi łzy stanęły w oczach, przecież nie co dzień był na obiad smaczny kotlecik...

– Dostaniesz zaraz. Zawróciła mama do kuchni, przyniosła porcję Stefanowi, a kątem oka zobaczyła, że okna niemieckich kwater zamykają się szybko i cicho... Nie było już poza nimi żywej duszy...

Stefciu przestał pochlipywać i zabrał się ochoczo do swojej porcji, od czasu do czasu zerkając ciekawie zezem ku talerzowi niespodziewanego gościa. Starzec jadł spiesznie i dlatego tylko niezbyt schludnie, że ręce drżały mu wyraźnie, tak samo, jak i kolana, na których trzymał swój obiad.

– Ty salate, pani, jeszcze ty salate...

Mama stała między nim a oknami niemieckich kwater i dokładała na talerz sałaty i co tam jeszcze w rondelku było, a stary człowiek zjadł, na ławkę obok siebie odstawił puste naczynie, przymknął oczy i oparł się plecami o ścianę, odpoczywał, może drzemał... Zaniepokoiło to mamę – nie powinien tu się zbyt długo zatrzymywać, wśród tych Niemców, którzy strzelali do Żydów poza gettem bez żadnego ostrzeżenia, którzy bez sądu rozstrzeliwali ludzi udzielających im jakiejkolwiek pomocy...

– Proszę was... tu jest niebezpiecznie... tu są Niemcy, Niemcy...

Żyd otworzył oczy, popatrzył spokojnie, chwilę jeszcze posiedział, zapewne zbierał siły – gdziekolwiek szedł, droga przed nim, starym i słabym daleka była i trudna...

Ale powinien odejść, odejść stąd jak najspieszniej – czy zbierze siły?

Cóż, Muszce można urągać, nawet jej się należy, ale pies, jak pies – stało się i już się nie odstanie. Mama, świetna gospocha dobrze zna się na dziczyźnie, zrobi się mielone, też smaczne. Tylko jak to teraz przenieść? Biały dzień, prawie południe, wszystkie okna na podwórku pootwierane, kręcą się te szwabiska dookoła – któż by zabronił któremuś zajrzeć do zawiniątka. Nooo, nie takie rzeczy się z lasu wynosiło – jest sposób stary i wypróbowany na wrześniowych karabinach...

Koziołek wjechał na podwórko na mamy plecach w pokaźnej wiązce suchego drewna, tu i ówdzie umajonej gałązką zielonej buczyny. Z komórki do mieszkania przyszedł już w wiaderku...

Jest słoneczne, wczesne popołudnie. U księży i u Niemców już zapewne po obiedzie, przez otwarte okna pierwszego piętra widać, jak brat Szostak krząta się po kuchni, w oknach drugiego piętra siedzą Niemcy, palą leniwie papierosy, spoglądają w daleki świat poza lasem. Poobiednia pogawędka nie przeszkadza im w rozkoszowaniu się pachnącym, świeżym powiewem puszczy, nasyconym jodłową żywicą ani w syceniu oczu pięknym widokiem niziny między lesistymi pasmami Gór Jeleniowskich... Są najwyraźniej najedzeni, trochę jakby sobą znudzeni...

Na ławce pod ścianą Stefanek czeka na obiad z widelcem w ręce – będą kotleciki z ziemniaczkami, te, co tak pachną z mieszkania przez otwarte okno. Są! Mama stawia obok kopiasty talerz.

– Jedz Stefciu – jak będziesz chciał jeszcze, to dołożymy.

Stefciu mości się wygodnie na ławce, przymierza do pysznego jedzenia, a w rozwalonej od odwiecznych czasów bramie podwórza pojawia się stary, śmiertelnie znużony, widać, człowiek. Idzie z wolna, wlokąc za sobą nogi w rozbitych trepach nie od pary. Jest na wpół nagi, obszarpany. Siwe, stargane włosy mieszają się z niedbałym zarostem na zapadniętej twarzy. Długa broda, zwilgotniała od potu, pozieleniała z nędzy i brudu sięga połowy nagich piersi, przez które wyraźnie sterczą półobręcze żeber... Żyd. Stanął na widok ludzi, błagalnym gestem wyciągnął przed siebie obie ręce.

– Chleba... Chleba...

Na podwórku zaległa najpierw cisza – wszyscy byli zaskoczeni pojawieniem się nędzarza. Cała okolica, jak długa i szeroka była doskonale zorientowana, że na Św. Krzyżu są Niemcy, ludzie obchodzili i objeżdżali szczyt Łysej Góry, żeby się z nimi nie zetknąć. Jakiż Żyd wchodziłby diabłu w pazury? Słowa starca i gest błagania wyrażający ostateczną niedolę spowodował, że prysło zdumione zaskoczenie.

– A kamień ci w zęby, jewreju...

ALEKSANDRA POLANOWSKA–LIBNER

6–12.VIII. 1993 r.

PROGRAM TELEWIZJI POLSKIEJ

Piątek

6 sierpnia

1

12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 **„Australijka w Rzymie"** – film fab. prod. fr.–wł. (1987 r.), **reż. Sergio Martino, wyk. Nicole Kidman, Massimo Ciavarro, Lara Wendel**
Dwie młode Australijki spędzają letnie wakacje w Rzymie. Jedna z nich przeżywa wielką miłość.
13.40–15.15 Jedynka na niepogodę – Obok nas
15.00 Stan ducha – młodzież wyznania prawosławnego
Młodzi ludzie wyznania prawosławnego z Białegostoku mówią o znaczeniu modlitwy w ich codziennym życiu, o pokorze i nadziei, o problemach mniejszości i tolerancji, o kontaktach z młodzieżą katolicką. Czy Polska jest miejscem poszanowania „innych"?
15.15 **Kino wakacyjne:** „Widget" (9) – serial prod. USA; „Spełnione życzenie" (5) – serial prod. australijskiej
Ma się odbyć koncert na rzecz ośrodka badań nad wielorybami i delfinami. Niestety główny gwiazdor koncertu, Dziki Rex zostaje porwany. Na poszukiwanie Rexa wyrusza Widget i jego ziemscy przyjaciele.
16.05 **Teleferie:** „Kolorowe lato" – „Wakacyjna Ciuchcia"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Gra o klasę
18.45 **„Zulu Gula na wakacjach"** – program satyryczny Tadeusza Rossa
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.15 **„Enola Gay"**, cz. 1 – film fab. prod. USA, **reż. David Lowell Rich, wyk. Billy Crystal, Kim Darby, Patrick Duffy, Gary Frank**
Film odtwarzający brzemienne w skutki zrzucenie bomby atomowej na Hiroszimę przed 48 laty. Podstawą scenariusza były wspomnienia dowódcy operacji – Paula Tibbetsa.

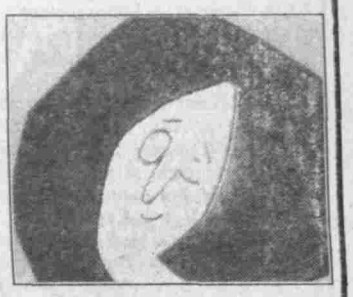

Patrick Duffy w filmie „Enola Gay"

22.10 Reporterskie wspomnienia
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.05 Gorąca linia
23.15 „To, co po nas pozostało" – film dok. prod. japońskiej
Reportaż z Muzeum Pokoju w Hiroszimie. Film mówi o ofiarach bomby atomowej. Wywiady, wspomnienia, materiały archiwalne.
0.15 **„Nieuchwytny gang"** (6–ost.) – serial prod. francuskiej
Rene la Canne, który już od lat umiejętnie wymyka się policji, terroryzuje swymi perfekcyjnie opracowanymi akcjami Paryż. Tym razem w kręgu jego zainteresowania są bogaci paryżanie. By do nich trafić, La Canne penetruje środowisko studenckie w Dzielnicy Łacińskiej. W jednej z modnych piwnic uczęszczanej przez egzystencjalistów, spotyka piękną dziewczynę, Ginette…
1.35 „A kiedy mi się znudzi" – grupa „Pod Budą"
Grupa „Pod Budą" istnieje od blisko 20 lat. W ubiegłym roku została wydana płyta „Blues o starych sąsiadach" z 17 ich największymi przebojami. Grupa wywodzi się z krakowskiego środowiska studenckiego. Jej liderem jest Andrzej Sikorowski – wokalista, gitarzysta, kompozytor, autor tekstów piosenek. Po raz pierwszy wystąpili w Opolu w 1979 roku. Na XVII Festiwalu Piosenki Polskiej pierwsze miejsce zdobyła ich „Bardzo smutna piosenka retro". Szybko zyskali ogromną popularność. W programie usłyszymy największe przeboje zespołu.
2.00 **„Szpital"** (1) – „Prośba" – serial obyczajowy prod. holenderskiej (13–odc. – 1988 r.), **reż. Nico Knapper, wyk. Margeret Blanken, Paulette Smit, Gerda Cronie, Ann Emick Verdoorn, Marc Klein Essink**
Akcja toczy się na jednym z oddziałów nowoczesnego szpitala holenderskiego. Ma ona oczywiście wiele wątków. Część dotyczy losów niewielkiej społeczności szpitalnej – lekarzy i personelu medycznego. Inne sprawy wnoszą przybywający na leczenie pacjenci, dzięki czemu w filmie znajdują odzwierciedlenie najróżniejsze problemy, jak alkoholizm, narkomania, rozpad rodziny etc. Co ważne, twórcy serialu mówią o nich bez cienia moralizowania.
3.10 Zakończenie programu

2

7.30 Panorama
7.35 Wakacje w Dwójce
8.05 Program lokalny
8.35 Wakacje w Dwójce
8.45 **„Batman"** – serial anim. prod. USA
9.10 „Flip i Flap"
Żona Olivera jest przeciwna jego przyjaźni ze Stanem. Zabrania mężowi spotykać się z nim. Przyjaciele dochodzą do wniosku, że powodem humorów żony może być brak dziecka. Udaje im się wziąć niemowlę z sierocińca. Okazuje się jednak, że małżonka opuściła Olivera i wyprowadziła się z domu. Teraz sami muszą zająć się maleństwem.
9.30 Wakacje w Dwójce
9.35 **„Kate i Allie"** – serial komediowy prod. USA
10.00 Wakacje w Dwójce
10.05 Na bocznych drogach Europy – Luneburg
10.30 Lato w Polsce
11.00 Panorama
11.05 „Szalone sporty" – film dok. prod. australijskiej
11.45 Magazyn przechodnia
12.00–15.25 Przerwa
15.25 Powitanie
15.30 Sport – magazyn żużlowy
15.45 Image – mag. polskich projektantów mody
16.00 Panorama
16.20 Lato w Polsce
17.05 **„Kate i Allie"** – serial kom. prod. USA (powt.)
17.30 Teleturniej
17.55 Halo dzieci: „Opowieści kapitana Misia"
18.00 Panorama
18.03–21.00 Program regionalny
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 Reporterzy Dwójki przedstawiają
22.15 **„Przystanek Alaska"** (6) – serial obyczajowy prod. USA
Do Cicely przyjeżdża hokeista Wayne, który oświadcza, że jest mężem Shelly i zamierza wziąć z nią rozwód. Holling przeżywa szok, ponieważ nie wiedział, że Shelly jest zamężna. Shelly wyjaśnia Hollingowi, że zapomniała o tym drobnym fakcie w swoim życiorysie. Ponieważ Holling nie chce żyć „na kocią łapę" z zamężną kobietą, Shelly wyprowadza się do Maggie…
23.00 **Teatr Sensacji** – według Durbridge'a: „Harry Brent" (cz. 3–ost.)
Jaką rolę odegrał Harry Brant w rozwiązaniu zagadki śmierci Samuela Fieldinga? Czy uda się wyświetlić rzeczywiste przyczyny zamordowania angielskiego przemysłowca? Czy policja znajdzie sprawców szeregu innych morderstw? Rozwiązanie zagadki okazuje się tak nieoczekiwane, że niektórzy recenzenci spektaklu po premierze w 1972 r. obruszyli się i mieli autorowi za złe uciekanie się do chwytu deus ex machina.

0.10 Panorama
0.15 Zakończenie programu

Sobota

7 sierpnia

1

7.30 Rondo – mag. informacyjno–gospodarczy
7.50 Rynek Agro
8.15 Z Polski
8.35 Wszystko o działce
9.00 **„Ziarno"** – program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
9.25 **Teleferie:** Tajemnice zamków północy oraz Walt Disney przedstawia: „Super Bałoo"; „Szlak Czirokezów"
Tajemnice i ciekawostki zamku Anny Wazówny w Golubiu–Dobrzyniu. W programie turniej rycerski drużyn oraz koncert zespołu muzyki dawnej z Drewnicy.
11.05 **„Opowieści o dzikiej przyrodzie"** – „Na ratunek wielorybom" – serial przyr. prod. USA
11.30 Magazyn 60/90
12.00 Wiadomości
12.10 **Teatr Telewizji:** spektakl na bis – **Marguerite Duras „Muzyka II", reż. Andrzej Barański, wyk.: Grażyna Szapołowska, Jerzy Zelnik**
Maria i Jean Paul spotykają się po latach. Oboje sądzą, że „nie ma nic bardziej skończonego ze wszystkich rzeczy skończonych" niż ich małżeństwo. Muszą jedynie dokonać formalności rozwodowych i podziału majątku. Pomiędzy nimi stoi dawna zdrada, zazdrość, piekło, które sobie nawzajem zgotowali. Jednocześnie oboje wiedzą, że kochali się kiedyś tak, jak nigdy nikogo żadne z nich już nie pokocha.
13.25 „Przygoda w zoo" – serial prod. australijskiej
14.15–16.55 Studio Festiwalu Polskiej Twórczości Telewizyjnej
14.25 **Teatr dla dzieci: Jose Maria de Vasconcelos „Moje drzewko pomarańczowe"**, cz. 1, **reż. Dorota Kędzierzawska, wyk.: Antoni Galdamez, Paweł Skaliński, Radomir Galdamez, Aleksandra Woźniak, Katarzyna Kopica, Anna Dygas, Gabriela Kownacka, Tadeusz Huk, Kazimierz Olechowski** i inni
15.15 Polskie zoo
15.30 Polski poślizg kontrolowany
15.55 „Każdy w bunkrze na swoim cukrze"
16.25 „Bracia naszego Boga" – film dok. Aleksandra Kuca
17.00 Teleexpress
17.20 Premiery Muzycznej Jedynki
18.10 **„Dzień za dniem"** – serial obyczajowy prod. USA
Page wprowadza się do własnego mieszkania. Corki opiekuje się świnią, która uciekła z ciężarówki. Drew próbuje po raz kolejny kupić restaurację.

Patti Lu Ponte

19.00 Małe Wiadomości DD – program informacyjny dla dzieci
19.10 Wieczorynka: „Strażak Sam"
19.30 Wiadomości
19.55 „Dwóch na dwóch"
20.15 **„Enola Gay"** (2–ost.) – film fab. prod. USA
21.30 Bułat Okudżawa w Warszawie
22.25 Wiadomości
22.35 Sportowa sobota
23.30 **„Wysłannik piekieł"** – horror prod. angielskiej (1987 r. – 90 min.), **reż. Clive Barker, wyk.: Andrew Robinson, Claire Higgins, Ashley Laurence, Sean Chapman**
W pustej sypialni domu na londyńskim przedmieściu Frank Cotton rozwiązuje zagadkę tajemniczej chińskiej kostki–układanki. Gdy jest już bliski celu, wyzwalają się siły zła i porywają go do piekła. Po latach powraca, lecz pozbawiony ciała. Aby je odzyskać, potrzebuje ludzkiej krwi. Nagroda na festiwalu w Avoriaz w 1988 r.
0.50 Europejska noc jazzowa
1.20 Noce w Las Vegas – noc dziesiąta
2.05 **„Szpital"** (2) – „Oskarżenie" – serial prod. holenderskiej
3.00 Zakończenie programu

2

7.30 Panorama
7.35 „Pasja i broń" – program dok. Program opowiada o polskich zbieraczach białej broni oraz broni palnej. Posiadają w swoich zbiorach wiele bezcennych egzemplarzy, co więcej znają ich historię, do kogo należały… potrafią również z niej strzelać, przygotować skład prochu, kulę… Takie pokazy już nie są na świecie organizowane, dlatego do Polski na strzelanie przyjeżdżają pasjonaci z całego świata.
8.00 **Ulica Sezamkowa** – program dla dzieci
9.00 Tacy sami – program w języku migowym
9.20 Nauka języka migowego
9.25 Powitanie
9.30 „Z ziemi polskiej" – „Odnaleźć się nad Okawango": „Szanować kobrę" (1) – film dok.
9.55 Spotkanie z Miss Polski (1)
10.10 Studio Sport
11.05 **„Flip i Flap"** – „Osły alpejskie" – komedia produkcji USA (1938 r.)
Pan Victor Albert, znany twórca operetek, przyjeżdża do hotelu położonego w Alpach, by skomponować dzieło swojego życia – Tyrolską Operetkę. Dla stworzenia odpowiedniej atmosfery cała służba hotelowa zostaje przebrana w tyrolskie stroje, a nad spokojem czcigodnego gościa czuwa osobiście dyrektor hotelu. Jednak po okolicy kręcą się Flip i Flap – sprzedawcy łapek na myszy…

Flip i Flap

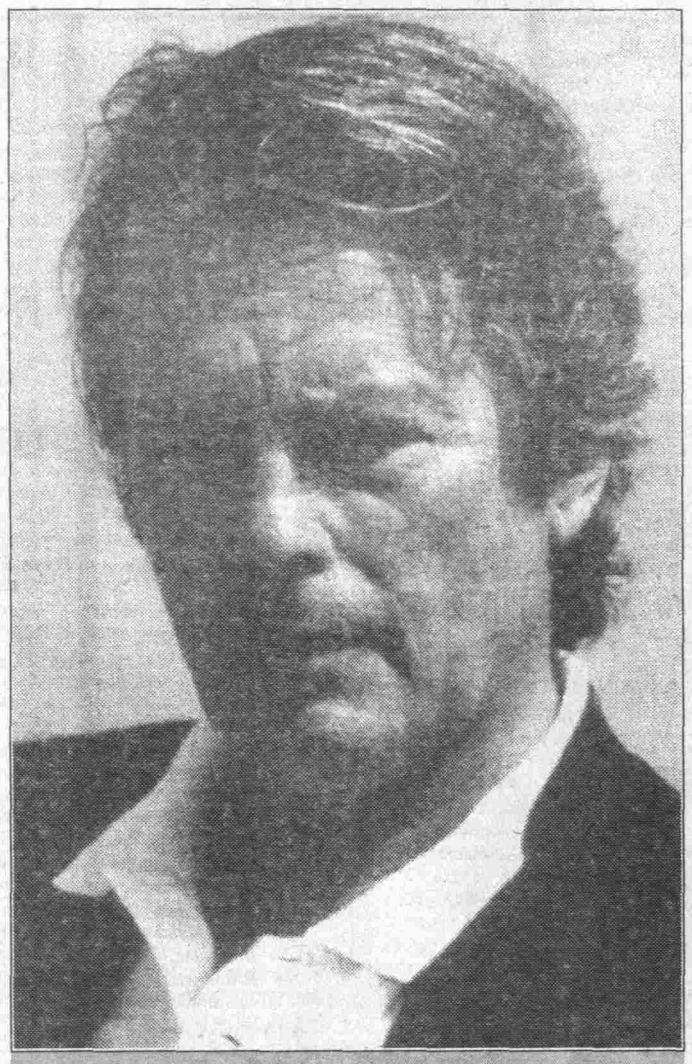
12.15 Wzrockowa lista przebojów Marka Niedźwieckiego
12.50 **Benny Hill** – angielski program rozrywkowy
13.15 Róbta co chceta – program Jerzego Owsiaka
13.35 „Kolorowy marszobieg" – reportaż
14.00 Wydarzenie tygodnia
14.30 Cielęce lata, czyli w co się ubiorą polskie dziewczyny
15.00 Spotkanie z Miss Polski (2)
15.05 Halo lato – „21 pytań, czyli oczko" – Włodzimierz Szaranowicz
15.10 **„Zwierzęta świata"** – „Morze Martwe – rajskie odludzie", cz. 1 – film przyr. prod. angielskiej
15.30 „Art–Deco" – reportaż z krakowskiej wystawy
15.55 Halo lato
16.00 Panorama
16.05 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.10 **„Pełna chata"** – serial komediowy prod. USA
16.35 Halo lato
16.40 Seans filmowy – program Ewy Banaszkiewicz
17.05 Wielka Gra – teleturniej (tematy: 1. Albrecht Dürer, 2. Bitwa pod Grunwaldem, 3. Aleksander Fredro)
17.40 „Powtórka z przeszłości" (7) – „Czy słyszysz, co mówię"
17.55 Halo dzieci: „Opowieści kapitana Misia" – „Pojedynek na dowcipnym oceanie"
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.30 „Dialogi miłosne" – program artystyczny
19.10 Sopockie wspomnienia festiwalowe (1)
19.35 La la mi do, czyli porykiwania szarpidrutów
20.00 Życie obok życia – program publicystyczny
20.45 Spotkanie z Miss Polski (3)
21.00 Panorama
21.30 Słowo na niedzielę
21.40 **Benny Hill** – angielski program rozrywkowy
22.05 Spotkanie z Miss Polski (4)
22.15 **Festiwal Polskiej Twórczości Telewizyjnej – „Kapitan Conrad"** (1) – serial prod. francusko–polskiej, **reż. 1 odc. Andrzej Kostenko, wyk.: Grażyna Wolszczak, Krzysztof Jasiński, Jerzy Kryszak, Michał Radwan, Kamil Gewartowski**
Na pogrzebie ojca, poety Apollona Korzeniowskiego, dwunastoletni Konrad przypomina sobie swoje dzieciństwo. Kiedy miał cztery lata, ojciec został osadzony w Cytadeli, a następnie z żoną Eweliną i synem zesłany do Rosji, gdzie żył w strasznych warunkach. Stan zdrowia Eweliny pogarszał się w złym klimacie. Jej brat, Tadeusz, stara się o zwolnienie ze zsyłki i w tym celu zaprasza na przyjęcie carskiego urzędnika, jednak Konrad obraża go recytując wiersz ojca „Potomnym". Wkrótce Ewelina umiera, Konrad z ojcem wraca do Krakowa.
23.15 Przeżyjmy to jeszcze raz: Miss Polski – reportaż
24.00 Panorama
0.05 Historia zespołu Genesis – „So far"
1.35 Zakończenie programu

Niedziela

8 sierpnia

1

7.30 Tydzień – magazyn rolniczy
8.10 Proszę o odpowiedź
8.30 Notowania
9.00 **„Dzieci Hendersonów"** (6–ost.) – serial prod. australijskiej
Vinnie zaczyna oficjalnie kręcić z Mirandą na złość Tam. Do akcji wkracza Sal. Nagrywa rozmowę Mirandy z Mickiem o knowaniach przeciwko Tam. Sal odtwarza tę taśmę w obecności zainteresowanych...
10.25 W okolice Stwórcy
11.00 **„Powrót do źródeł"** (6) – „Victor Banerjee w Indiach" – serial dok. prod. angielskiej
Victor Banerjee światową sławę zawdzięcza swej roli w filmie Davida Leana „Podróż do Indii" z 1984 roku. W tym filmie Victor Banerjee oprowadza widzów po swoim kraju. Zwiedzamy Kalkutę, Tadż Mahal, Benares, podnóża Himalajów. Indie są krajem ogromnych kontrastów, rozmaitości ras, języków i kultur. Piękne pejzaże, pasjonująca opowieść aktora o życiu i pracy.
11.50 Telewizyjny koncert życzeń
12.20 **Teatr dla dzieci:** „Moje drzewko pomarańczowe" (2–ost.)
13.15 **W Starym Kinie: „Urzeczona"** – film fab. prod. USA (1945 r.), **reż. Alfred Hitchcock, wyk.: Gregory Peck, Ingrid Bergman, Rhoda Fleming, Leo G. Carroll**
Do zakładu leczniczego przybywa młody człowiek podający się za nowego kierownika placówki. Jego poprzednik zaginął w tajemniczych okolicznościach. Lekarka Constance Peterson podejrzewa, że przybysz cierpi na zanik pamięci. Wkrótce zostaje oskarżony o zabójstwo kierownika lecznicy. W obawie przed aresztowaniem ucieka wraz z lekarką do jej dawnego profesora. Psychoanalitycy próbują rozwikłać tajemnicze sny uciekiniera, a także podłoże jego kompleksu winy. Autorem sekwencji snu jest Salvadore Dali.
15.10 Z kamerą wśród zwierząt – poczta ZOO
15.30 „Ushuaia" – magazyn osobliwości
Kolejne wydanie magazynu ukazującego granice ludzkiego wyczynu, piękno przyrody, najciekawsze gatunki zwierząt. Nicolas Hulot prowadzi ten magazyn w nietypowy sposób: np. karmiąc ogromną płaszczkę pod wodą, prowadząc psi zaprzęg itp. W tym odcinku zobaczymy dzieci baraszkujące pod wodą w towarzystwie wielorybów humbaków, niezwykłą rybę – kongera, wyczyny alpejskich szybowników.
16.15 Studio Sport – to i owo na sportowo
16.40 Antena
17.00 Teleexpress
17.30 **„Dynastia"** (201) – serial prod. USA
18.30 7 dni – świat
19.00 Wieczorynka – Walt Disney przedstawia: „Chip i Dale"
19.30 Wiadomości
20.15 **„Klejnot w koronie"** (11) – „Towarzysze podróży" – serial prod. angielskiej
Sarah ku swemu przerażeniu dowiaduje się, że Ronald Merrick, za aprobatą pułkownika Laytona, ma zamiar ogłosić swoje zaręczyny z Susan.
21.10 **„Gallux show" – Kabaret Olgi Lipińskiej, wyk.: Krystyna Sienkiewicz, Barbara Krafftówna, Barbara Wrzesińska, Danuta Rinn, Marian Kociniak, Jan Kobuszewski, Zdzisław Leśniak, Andrzej Zaorski, Piotr Fronczewski, Wojciech Pokora, Bogdan Łazuka**
22.20 Sportowa niedziela
23.10 **„Pan Klein"** – film fab. prod. francuskiej (1976 r.), **reż. Joseph Losey, wyk.: Alain Delon, Jeanne Moreau, Susanne Flon, Michel Lonsdale**
Paryż 1942 roku. Robert Klein ma doskonale prosperujący antykwariat. Wojna stała się dla niego świetną okazją do wzbogacenia się. Pewnego dnia znajduje na progu swego mieszkania czasopismo prenumerowane wyłącznie przez środowisko żydowskie. Ktoś starannie przerobił nazwisko o podobnym brzmieniu... Klein postanawia odnaleźć adresata.

Alain Delon

1.10 Mała antologia kabaretu (4)
2.10 **„Szpital"** (3) – „Nowy początek" – serial prod. holenderskiej
3.10 Zakończenie programu

2

7.30 Przegląd tygodnia
8.00 „Tajemniczy opiekun" – serial animowany prod. japońskiej
8.25 Film dla niesłyszących: **„Klejnot w koronie"** (11) – serial prod. angielskiej
9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.25 Powitanie
9.30 Program lokalny
10.30 Kant gigant – superkonkurs
11.00 Poranek symfoniczny: koncert WOSPRiTV w Katowicach pod dyrekcją Antoniego Wita
12.05 **„Pan wzywał, milordzie?"** – „Kolacja dla specjalnych gości" – serial komediowy prod. angielskiej
Lord Meldrun stara się o wejście do zarządu BBC. Prezes zarządu zarzuca mu, że nie ma kontaktów ze zwyczajnymi ludźmi. Lord postanawia więc zaprosić na kolację do swojej rezydencji majstra i dwóch robotników z fabryki. Wszyscy świetnie się bawią, nawet biskup, który został zaproszony na kawę, żeby wystraszyć gości.
12.55 Halo lato
13.00 **Podróże w czasie i przestrzeni:** „Człowiek z Kon–Tiki" (2) – „Wyspy zaklęte" – serial dokumentalny prod. angielskiej
13.55 Nie dokończony rozdział: 8 sierpnia 1944. I Dywizja Pancerna wchodzi do akcji – wspomina Jerzy Januszajtis
14.00 **Zwierzęta wokół nas** – podaj łapę – program Adama Kochanowskiego
14.30 Festiwal muzyczny w Łańcucie – reportaż
15.00 Halo lato
15.10 Godzina z Hanna–Barbera – filmy animowane dla dzieci
16.00 Panorama
16.10 Plakat Tadeusz Gronowskiego
16.20 **„Cudowne lata"** – „Nos" – serial prod. USA
16.50 Za chwilę dalszy ciąg programu – program satyryczny Wojciecha Manna i Krzysztofa Materny
17.20 Osobliwości Dalekiego Wschodu w historycznej kolekcji Wilanowa
17.30 Studio Sport
18.20 Teraz Polska
18.30 Sopockie wspomnienia festiwalowe (2)
19.00 Feliks Dzierżyński ląduje w Warszawie – film Krzysztofa Mągowskiego z gatunku fiction story
19.25 Dudek Big Band – Rawa Blues '92
20.10 Godzina szczerości z Markiem Górskim – prezesem Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych
21.00 Panorama
21.30 **Festiwal Polskiej Twórczości Telewizyjnej: „Stół Mordechaja Gebirtiga" – widowisko w reż. Laco Adamika z udziałem Joanny Trzepiecińskiej i Przemysława Gintrowskiego**
Kantata Przemysława Gintrowskiego, inspirowana poezją Anny Kamińskiej, staje się surrealistycznym kolażem, kompozycją złożoną z niepokojących obrazów, ikonografii historycznej i muzyki. Bohaterem tej oryginalnej wizji artystycznej jest Mordechaj Gebirtig (1877–1942), poeta opiewający w swych balladach życie polskich Żydów, a potem ich zagładę.
21.50

Joanna Trzepiecińska

„Jaś Fasola" – prog. rozr. prod. angielskiej
22.20 **„Banita"** (9) – „Postawić na złego konia" – serial sensacyjny prod. kanadyjsko–francuskiej
Córka nieżyjącego już „ojca chrzestnego" zostaje zatrzymana przez policję. W jej bagażu znaleziono heroinę. Dziewczyna twierdzi, że jest niewinna. Policja podstawia Stone'a, aby odgrywał jej partnera w celu dotarcia do grubych ryb w mafii. Oboje wdają się w niebezpieczną grę...
23.00 Andrzej Sikorowski i jego przyjaciele
24.00 Panorama
0.10 Gdynia Summer Jazz Days – John McLaughlin w Teatrze Muzycznym w Gdyni
1.35 Zakończenie programu

biurosystem s.a.®
rok zał. 1955
CZĘSTOCHOWA, ul. Mirowska 9, tel. 24-03-29
KIELCE, ul. Żelazna 43, tel. 66-02-16
RADOM ul. Miła 4/8, tel. 24-360

UWAGA!... LEASING!... UWAGA!... LEASING!
Kserokopiarki CANON w tym nowość FC-22 oraz NP 6010, wysoko wydajna urządzenie kopiujące RISO (Japonia), meble biurowe o różnym standardzie i przeznaczeniu, sprzęt telekomunikacyjny PANASONIC (autoryzowany serwis). Sprzedaż lub leasing! Szczegóły w placówkach! Ponadto oferujemy mat. eksploatacyjne, galanterię i art. biurowe od A do Z. NASZYM ATUTEM WASZE SUKCESY!
C508

Poniedziałek

9 sierpnia

1

12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 „Dynastia" (201) – serial prod. USA (powt.)
13.05–15.15 Jedynka na niepogodę
13.05 Lato widziane z konia
14.30 A ja na to, jak na lato
14.55 Giełda pracy, giełda szans
15.05 Reporters (13) – język angielski dla młodzieży
15.15 **Kino wakacyjne:** „Widget" – „Profesor Widget" – serial prod. USA; „Spełnione życzenie" – serial prod. australijskiej
Obserwator Widget pragnie poznać ziemską szkołę. Przypadkowo wzięty za profesora, prowadzi z dziećmi lekcję poglądową na temat zagrożonych gatunków zwierząt. Ale sposób prowadzenia zajęć nie wszystkim się podoba.
16.05 **Teleferie** – „Luz" – program nastolatków
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Taki jest świat – mag. reporterski
18.00 **„Roseanne"** (5) – serial komediowy prod. USA
18.25 Wybory '93
18.30 Taki jest ten świat – mag. reporterski
19.00 Wieczorynka: „Kapitan Zed i baza snów"
19.30 Wiadomości
20.00 Prosto z Belwederu
20.25 **Festiwal Polskiej Twórczości Telewizyjnej: Teatr Telewizji – Siemion Złotnikow – „Przyszedł mężczyzna do kobiety", reż. Tomasz Zygadło, wyk.: Anna Seniuk, Jan Peszek**
Dramat opowiada o pierwszym spotkaniu Diny i Wiktora. Oboje mają za sobą nieudane małżeństwa. Mimo przykrych doświadczeń wierzą, że może jeszcze nie jest za późno – rozpocząć nowe życie z innym człowiekiem. Oczekiwania często rozmijają się z rzeczywistością. Wieczór ma przebieg burzliwy, chwilami tragikomiczny, czasami zabawny, momentami dramatyczny. Wybór między niedoskonałym towarzyszem życia a samotnością nie jest łatwy.
21.50 Miniatury: Piotr Szewc „Zagłada"
21.55 **„Tonacje miłości – dzieje Tristana i Izoldy"** – program baletowy, **wyk.: grupa baletowa „P–89", Grzegorz Staniek, Iwona Czechowska, Jarosław Staniek, Inga Pilchowska**
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.05 Wieczór z cudotwórcą – pr. Michała Ogórka
23.45 Gorąca linia
23.55 **„Żelazny Gustaw"** (5) – serial prod. niem.
Heinz na prośbę ojca wyprowadza się po maturze z domu i zamieszkuje ze swoją szwagierką Gertrudą i jej dwoma synami. Dorożkarz „Żelazny Gustaw" angażuje się w knajpie „U Gustawa Grubianina" jako lokalna atrakcja. Policjanci aresztują Eugena i Ewę pod zarzutem kradzieży. Adwokat Pasold szantażuje Ericha, obiecuje nie wspominać o nim na procesie przeciwko Eugenowi i Ewie w zamian za usługi homoseksualne...
0.55 **„Sprawy rodzinne"** (5) – serial obycz. prod. włoskiej
1.25 Przeboje Bogusława Kaczyńskiego
2.25 Zakończenie programu

2

7.30 Panorama
7.35 Wakacje w Dwójce
8.05 Program lokalny
8.35 Wakacje w Dwójce
8.45 **„Nowe przygody Calineczki"** (9) – „Tajemniczy czarodziej" – serial anim. prod. japońskiej
9.10 „Zadziwiający świat zwierząt" – serial przyrodn. prod. ang.
9.40 **„Pokolenia"** (377) – serial prod. USA
10.05 Na bocznych drogach Europy – Steiermark (Holandia)
10.30 Lato w Polsce
11.00 Panorama
11.05 **„Powrót Arsena Lupin"** (7) – „Towarzyska Tatiana" – serial prod. francuskiej
12.00–15.25 Przerwa
15.25 Powitanie
15.30 7 dni polskiego sportu
16.00 Panorama
16.05 „Facet ze srebrną walizką" – film dok.
16.35 Lato w Polsce
16.50 Polska Kronika Filmowa 32/93
17.00 Przegląd kronik filmowych
17.30 **„Pokolenia"** (377) – serial prod. USA
17.55 **Halo dzieci:** „Opowieści kapitana Misia" – ser. animowany prod. niem.
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.35 **„Koło fortuny"** – teleturniej
19.05 **„Małe smoki"** (1) – „Korea Południowa" – serial dok. prod. australijskiej (1991 – IV cz.)
Seria przedstawia cztery z azjatyckich potęg gospodarczych: Południową Koreę, Singapur, Hongkong i Tajwan. Wszystkie one zostały zniszczone podczas II wojny światowej, wszystkie mają za sobą wieki tradycji i kultury, jednak ich droga do sukcesu jest odmienna, podobnie jak warunki życia, perspektywy i cena „cudu gospodarczego".
20.05 **„Allo, allo"** – serial komediowy prod. ang.
Rene znów postanawia wyjechać. Niestety, musi zrezygnować z tego pomysłu, bowiem generał zablokował drogi, aby przechwycić skradzioną Enigmę. Maszynę przynosi Michelle do Rene. Ma ją umieścić w beczce i wrzucić do kanału. O umówionej godzinie mieszkańcy Nouvion spuszczą wodę w klozetach i beczka z maszyną spłynie do morza, gdzie czeka na nią brytyjska łódź podwodna. Niestety, brytyjskie lotnictwo zbombardowało przez pomyłkę stację pomp...
20.35 Auto – mag. motoryzacyjny
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 Vademecum wyborcy
22.10 **„Wiosna Michała Anioła"** (1) – serial biograficzny prod. włoskiej (1990 r. – III cz.), **reż. Jerry London, wyk.: Mark Frankel, F. Murray Abraham, John Glove, John Hallam, Ian Holm, Stephen Berkof, Juliette Caton, Andrea Prodan, Ricky Tognazzi, Ornella Muti** i in.
Serial włoski o życiu i twórczości Michała Anioła Buonarottiego (1475–1564). Był nie tylko rzeźbiarzem, ale poetą i architektem, jednym z najznakomitszych artystów epoki. Dłuższy czas przebywał na dworze Wawrzyńca Wspaniałego Medyceusza. Na polecenie Juliusza II malował freski w Bazylice Św. Piotra. Jest autorem takich dzieł jak: „Pieta Watykańska", „Mojżesz", „Dawid", „Madonna z Brugii"
23.30 Noc i stres
24.00 Panorama
0.05 Zakończenie programu

Ornella Muti

Wtorek

10 sierpnia

1

12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 **„Gliniarz i prokurator"** (7) – serial kryminalny prod. USA
13.05–15.15 Jedynka na niepogodę
13.05 **Agnieszka Osiecka zaprasza:** „Listy śpiewające" – „A on do wojska był przynależniony", **wyk. Krystyna Sienkiewicz, Elżbieta Kępińska, Władysław Kowalski**
13.55 II Międzynarodowe Spotkania Muzyczne Orkiestr Wojskowych – koncert galowy, cz. 2
14.40 Letnie MTV
15.15 **Kino Wakacyjne** – „Widget" – serial prod. USA – „Spełnione życzenie" – serial prod. australijskiej
16.05 **Teleferie:** „Zjedz to sam" – „A", arbuz, ananas oraz film prod. francuskiej z serii „Zoom" – „Carlos w Bejrucie"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Studio Sport – Apetyt na zdrowie
18.00 **„Spencer i jego rodzinka"** (8) – serial komediowy prod. USA
18.25 Wybory '93
18.30 Studio Sport – Apetyt na zdrowie
19.00 Wieczorynka: „Przygody kaczorka Alfreda Jonatana Kwaka"
19.30 Wiadomości
19.55 7 minut dla ministra pracy
20.15 **„Gliniarz i prokurator"** (7) – serial kryminalny prod. USA
21.00 Wybory '93
21.05 Tylko w Jedynce
22.00 Country Ameryka – Graceland – koncert laureatów
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.05 Media w filmie: „BBC – Sekcja Polska" – film dokumentalny Beaty Postnikoff
23.35 Gorąca linia
23.45 Telekino wspomnień: „Cześć kapitanie" – film sensacyjno–kryminalny prod. polskiej z 1967 r.
0.40 **Teatr Telewizji – Teatr Kazimierza Kutza: James Joyce „Wygnańcy", reż. Kazimierz Kutz, wyk.: Krzysztof Globisz, Anna Dymna, Jerzy Gralek, Dorota Pomykała, Halina Gryglaszewska**
3.00 Zakończenie programu

2

7.30 Panorama
7.35 Wakacje w Dwójce
8.05 Program lokalny
8.35 Wakacje w Dwójce
8.45 **„Annette"** – serial animowany prod. japońskiej
9.10 Truskawkowe studio
9.35 **„Pokolenia"** (378) – serial prod. USA
10.00 Wakacje w Dwójce
10.05 Na bocznych drogach Europy – W dolinie Dunaju
10.25 Lato w Polsce
11.00 Panorama
11.05 **„Pociąg dzieciństwa i nadziei"** (4) – serial obyczajowy prod. czeskiej
(12.06 – 15.25 przerwa)
15.25 Program dnia
15.30 Moje książki – Maciej Słomczyński (tłumacz m.in. Joyce'a i Szekspira)
15.50 Przytulisko – reportaż
16.00 Panorama
16.05 **„Broń XX wieku"** (7) – „Kosmiczne szpiegostwo" – serial dokumentalny prod. USA
16.35 Lato w Polsce
17.05 Moja wiara – program red. katolickiej
17.30 **„Pokolenia"** (378) – serial prod. USA
Stęskniona Sam skraca pobyt na Hawajach i wraca do Chicago. Dowiaduje się o tym Christy i w porozumieniu z Jordanem przygotowuje jej niespodziankę...
17.55 **Halo dzieci:** „Opowieści kapitana Misia"
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.35 Koło fortuny – teleturniej
19.05 **„Oto on – jedyny, niepowtarzalny Groucho"** – film dokumentalny prod. USA (filmowy portret najstarszego z braci Marx, Juliusa Henry'ego, znanego jako Groucho)
20.00 Non Stop Kolor – magazyn – sierpień '93
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 **„Duchy w spadku"** (1) – serial prod. francuskiej (1989 r.), **reż. Juan Luis Bunuel, wyk.: Caroline Cellier, Xavier Deluc, Fernando Rey** (4 odc.)
22.40 Tom Waits – „Big Time" – recital
Tom Waits jest postacią kultową w Stanach Zjednoczonych. U nas znany jest głównie jako aktor filmów Jima Jarmusha, ale występował również w wielu innych filmach, m.in. „Ironweed" Hectora Babenco, „Paradise Alley" Sylvestra Stallone, „Zmysłowa namiętność" Nicholasa Roega, „One From The Heart" Francisa Forda Coppoli oraz tego samego reżysera „The Outsiders" i „Cotton Club" etc. Waits to także kompozytor, autor tekstów, dramaturg, pisarz, muzyk i wokalista. „Big Time" to recital Toma Waitsa – niezwykły, w którym każda piosenka zyskała specjalną oprawę i stała się prawdziwym spektaklem.
0.05 Panorama
0.10 Koncert Zbigniewa Karkowskiego
0.40 Zakończenie programu

Środa

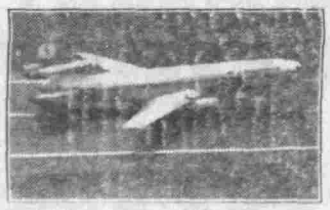
11 sierpnia

1

12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 **„Zawód policjant"** (9) – serial kryminalny prod. USA
Tym razem nowojorscy policjanci łapią lwa, który uciekł z cyrku i unieszkodliwiają mężczyznę próbującego wysadzić w powietrze budynek.
13.05–15.15 Jedynka na niepogodę
13.05 O poezji z Leszkiem Długoszem
13.15 **„Podróże do świata sztuki"** – „Tajlandia" (2) – film dokumentalny prod. niemieckiej
13.45 Gra muzyka – pojedynek instrumentów elektronicznych i akustycznych
14.00 Przeszłość przyszłości
14.35 Księga cudów techniki (początki kina – filmy braci Lumiere)
14.50 Tak, jak w kinie (amerykańskie kino drogi)
15.05 Reporters (14) – Język angielski dla młodzieży
15.15 **Kino Wakacyjne** – „Widget" – serial prod. USA – „Spełnione życzenie" – serial prod. australijskiej
Mutant z planety Tytan wylądował swym statkiem kosmicznym na Ziemi, żeby wykraść żyjące tu zwierzęta. Dzielny obserwator Widget udaremnia kradzież.
16.05 **Dla dzieci:** Teleferie – „Krówka" oraz film prod. hiszpańskiej z serii „Dzieci świata" – „David"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Telewizja „Szuwary" przedstawia
18.00 **„Na wariackich papierach"** – serial prod. USA
18.45 Monte Calabria – reportaż z rajdu turystyczno–krajobrazowego
19.00 Wieczorynka: „Smurfy"
19.30 Wiadomości
19.55 Dwóch na dwóch
20.15 Studio Sport
21.05 „Santana" – koncert
22.45 Wiadomości
23.00 Muzyczna Jedynka
23.05 Widowisko publicystyczne
23.45 Gorąca linia
23.55 **„Winnie"** – film sensacyjny prod. włosko–niem.
1.30 Europejska noc jazzowa (1)
2.00 **„Ballada o Januszku"** (3) – „Prosta sprawa" – serial TP
Nic nie jest w stanie przekonać Gieni o winie Januszka. W zamian za dobrą opinię o nim, Gienia zostaje kochanką dzielnicowego Owocnego. Ale wpływy doktora Żurka sięgają znacznie wyżej i dalej – Januszek, a nie Arek, staje się głównym oskarżonym i on otrzymuje dwa lata poprawczaka, podczas gdy Arek ma wyrok w zawieszeniu.
2.55 Zakończenie programu

2

7.30 Panorama
7.35 Wakacje w Dwójce
8.05 Program lokalny
8.35 Wakacje w Dwójce
8.45 **„Robin Hood"** – serial anim. prod. włosko–hiszp.
9.10 Przeboje Dwójki
9.35 **„Pokolenia"** (379) – serial prod. USA
10.00 Wakacje w Dwójce
10.05 Na bocznych drogach Europy – „Cevennes" (Francja)
10.35 Lato w Polsce
11.00 Panorama
11.05 **„Życie zaczyna się po trzydziestce"** (3) – serial obyczajowy prod. USA
(12.00–15.25 przerwa)
15.25 Powitanie
15.30 Sport – „Gem, set, mecz" – magazyn tenisowy
15.45 Na wizji (2) – program Jerzego Bralczyka
16.00 Panorama
16.05 Artysta i jego świat: „Gra w szachy z Marcelem Duchampem" (2) – film dok. prod. francuskiej
16.35 Lato w Polsce
17.00 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
17.05 Skrzydła bliżej marzeń – magazyn lotniczy

17.30 **„Pokolenia"** (379) – serial prod. USA
17.55 **Halo dzieci** – „Opowieści kapitana Misia"
18.00 Panorama
18.05 Program lokalny
18.35 Koło fortuny – teleturniej
19.05 „Opowieść o bitwie" (1) – film dok. Jerzego Passendorfera o bitwie o Monte Cassino
20.10 **„Życie zaczyna się po trzydziestce"** (4) – „Separacja" – serial obyczajowy prod. USA
21.00 Panorama
21.30 Ekspres reporterów
22.00 **„Sara"** (7) – serial komediowy prod. USA
Sara umawia się na randkę z pewnym wyjątkowo nudnym i namolnym facetem, ponieważ nie chce zranić jego uczuć. Okazuje się jednak, że popełniła błąd, gdyż mężczyzna zaczyna sobie rościć w stosunku do niej duże pretensje.
22.30 **Teatr Telewizji** – Fredro raz jeszcze – **„Trzy po trzy" – reż. Adam Hanuszkiewicz, wyk.: Andrzej Łapicki, Jadwiga Jankowska, Elżbieta Borkowska–Szukszta, Roman Bartosiewicz, Anna Chodakowska** i inni (filmowa wersja przedstawienia Teatru Narodowego w Warszawie z 1973 r.)
Pamiętnik Aleksandra Fredry nie był pierwotnie przeznaczony do publikacji chociaż otrzymał kunsztowną formę literacką wzorowaną na powieści dygresyjnej Lawrence'a Sterne'a. Opowieść „Trzy po trzy" powstała w okresie, gdy komediopisarz podjął decyzję o zaniechaniu twórczości, prawdopodobnie na skutek ostrych ataków pisarzy demokratycznych. Pisał „do szuflady", a w pamiętniku odnaleźć można mnóstwo świetnie zarysowanych postaci i zabawnych epizodów, jakby gotowych scen z nie napisanych komedii. Inscenizacja „Trzy po trzy" uzupełniona jest mało znanymi fragmentami sztuk Fredry oraz popularnymi piosenkami z okresu kampanii napoleońskiej.
24.00 Panorama
0.05 Zakończenie programu

6 – LOKALE

- **Mieszkanie 47,8 m kw., parter, na Bocianku** – sprzedam. Kielce, Staffa 4/27. A-1005
- **Kawalerka (centrum, wc., gaz, co., domofon)** – do wynajęcia. Częstochowa, tel. 62–69–91. C-1184
- **Do wynajęcia na gabinet lekarski M–2 w centrum Kielc. Płatne za dwa lata z góry.** Wiadomość: Kielce, tel. 234–89. A-1
- **3–, 4–pokojowego mieszkania z telefonem w centrum Częstochowy (może być stare budownictwo)** – poszukuję do wynajęcia. Oferty: Agencja Reklamowa Częstochowa, Al. NMP 43, tel. 24–46–86. C-1191/0

7 – MASZYNY I URZĄDZENIA

- **Młocarnię z prasą, stan dobry** – sprzedam. Krajno Parcele 23. Tosnowiec. A-1009

10 – MEDYCZNE

- **Bezoperacyjne leczenie:** kamicy nerkowej, żółciowej, prostaty i hemoroidów. Rejestracja: Radom, tel. 63–55–92, w godz. 14.00–20.00. D-1943

13 – NIERUCHOMOŚCI

- **Inwestorzy zagraniczni pilnie kupią tereny rolnicze, leśne, przemysłowe.** Pośrednictwo Nieruchomości. Częstochowa, Dąbrowskiego 17/3, godz. 11–16, tel. 24–92–12, 652–369. C-1173
- **Dom – sprzedam, w rozliczeniu mieszkanie.** Kielce, tel. 61–43–73. A-1012
- **Mały dom z parcelą 2500 m kw. przy głównej drodze w Miasteczku Śl.** – sprzedam. Piekary Śl., tel. 0–32–87–20–80. C-1196
- **Dom piętrowy (co., tel. 65–99–46), ogród** – sprzedam. Częstochowa – Dźbów Ciasna 26. C-1190
- **Dom (gaz, telefon), duży zakład w centrum Częstochowy** – sprzedam. Oferty: Agencja Reklamowa, Częstochowa, Al. NMP 43. C-1193/0

17 – PRACA

- **AAA BAM luksusowa Agencja Towarzyska poszukuje pań. Rewelacyjne warunki, apartament.** Warszawa (022) 35–93–33. A-947
- **Zakład masarski zatrudni 2 osoby wędliniarz rozbiorowy, wymagana praktyka. Zarobki do uzgodnienia na miejscu.** Niemianowice 27 k. Gozdu. D-2000
- **Rencista przyjmie stałą pracę.** Agencja Reklamowa, Częstochowa, Al. NMP 43. C-1195/0
- **Nawiążę współpracę z osobą znającą produkcję siatki ogrodzeniowej.** Kontakt: Blachownia, tel. 270–922, w godz. 10–13. C-1185

18 – RÓŻNE

Agencja „CARO" pożyczki pod zastaw. Pośrednictwo Handlowo–Usługowe. Częstochowa – Błeszno, ul. Limbowa 5, tel. 336–55, soboty – nieczynne. Zapraszamy 10.00–15.00. C-1034

NAMIOTOWE STRAGANY HANDLOWE 1.330.000 ZNIŻKI HURTOWE, WYSYŁKI.

- KALISZ, GRANICZNA 37, tel./fax 366–21. A-125

LOMBARD, TEL. 452–39 UDZIELA POŻYCZEK POD ZASTAW – OBLIGACJE – SKUP ZŁOTA – KANTOR TAKŻE W NIEDZIELĘ. KIELCE, TEL. 66–24–22. A-860

- **AGENCJA „WEGA". Pożyczki pod zastaw. Pośrednictwo finansowo–handlowe. Korzystne inwestycje kapitałowe.** Częstochowa, al. Wolności 1/3, tel. 654–058 (pasaż handlowy „MEGASAM"). CH-156

19 – SAMOCHODY

- **„Jelcza" skrzyniowego 315 i ciągnik własnej konstrukcji** – sprzedam. Zajączków 46. A-1003
- **Salon samochodowy oferuje HYUNDAI PONY POLONEZ** Kielce, ul. Złota 23, tel. 508–63, wewn. 273. Zapraszamy w godz. 10.00–18.00. A-992
- **KOMIS SAMOCHODOWY. Sprzedaż ratalna, aktualnie:** „mercedes", „ford", „golf", „favorit", „peugeot". Częstochowa, tel. 326–91. C-1183
- **„Audi 80", 1,8 benzyna (czerwiec 91), 42 tys. km, srebrny metalik, dużo dodatków** – sprzedam. Częstochowa, tel. 24–90–84, w godz. 18–21. C-1186

21 – SPRZĘT KOMPUTEROWY

Elektronika przemysłowa, sterowanie komputerowe – serwis, modernizacja. Radom, ul. Struga 29, tel./fax 265–30. D-1914

Komputery IBM – modernizacja, serwis, oprogramowanie. Radom, ul. Struga 29, tel./fax 265–30. D-1914

22 – SPRZĘT RTV

Magnetowidy, sprzęt elektroniczny – serwis. Radom, ul. Struga 29, tel./fax 265–30. D-1914

- **Rubiny 714p** – sprzedam. Częstochowa, tel. 653–919. C-1175

24 – TRAKTORY

- **„C–360"** – pilnie sprzedam. Krajno I Pogorzele 107. Adam Kuroś. A-1013

27 – UBIORY

- **Suknię ślubną** – tanio sprzedam. Częstochowa, ul. Żarecka 42c/11. C-1165
- **Suknię ślubną** – tanio sprzedam. Częstochowa, tel. 62–33–77. CB-36
- **Używana odzież zachodnia (NIEMCY, WŁOCHY) na kilogramy.** Atrakcyjny towar, niskie ceny. Częstochowa, Al. NMP 23 i Al. NMP 1 (w podwórzu). Zapraszamy od 10.00 do 18.00. CH-150

28 – USŁUGI

- **VIDEOFILMOWANIE.** Częstochowa, tel. 630–634. C-1023
- **Biuro Pośrednictwa Handlu Nieruchomościami, obsługa prawna, notarialna.** Częstochowa, ul. Dąbrowskiego 17/3, godz. 11.00–16.00, tel. 24–92–12, 652–369. C-1172

Metalizowanie szyb samochodowych, mikrobusów okiennych i luster do 2 m. „MET–GLAS", Częstochowa, Ks. Kard. Wyszyńskiego 129, tel./fax 654–311. C-1131

- **Izolacje termiczne budynków.** Kielce, 26–154. A-991
- **Usługi szybko i solidnie. Glazura, terakota, tynki (rachunki).** Kielce, tel. 31–78–16. A-1006
- **Ekspresowa naprawa telewizorów.** Częstochowa, tel. 64–01–79. C-1146
- **Naprawa telewizorów – przestrajanie.** Kielce, 11–16–47. A-977
- **VIDEOFILMOWANIE FOTO–USŁUGI.** Częstochowa, al. Wolności 11, tel. 275–173, po 18. C-1157

30 – ZWIERZĘTA

- **Rasowe szczenięta, kocięta, psy obronne, szkolenie psów poleca „Kamiron", Częstochowa, Malownicza 41.** C-1101

INWESTLOK

FILIA CZĘSTOCHOWA, ul. Zana 4/9 II piętro, os. Trzech Wieszczów Dojazd od ulicy Pułaskiego tel. 64-08-51

LOKATY - 45% za 3 m-ce KREDYTY - 15% miesięcznie

FIRMA POŚREDNICZY W ZAWIERANIU UMÓW NA ZASADACH BANKOWYCH
Zapraszamy w godz. 10.00-17.00 oprócz sobót.

CH152

Czwartek

12 sierpnia

12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 **„Klub Paradise”** (16) – „Władca kartotek” – serial krym. prod. USA
13.05–15.15 Jedynka na niepogodę
13.05 **„Laka”** – film przyr. Joanny Wierzbickiej
13.35 „Workoholic” – film dok.
14.05 „Nie tylko dinozaury”
Dinozaurami po raz pierwszy nazwał wielkie gady Richard Owen, angielski uczony, przeszło 150 lat temu, kiedy znaleziono duże, skamieniałe kości. Dinosauria – po grecku straszne jaszczury. Ostatnie wielkie gady wymarły około sześćdziesięciu pięciu milionów lat temu, a uczeni po dziś dzień snują hipotezy, co stało się przyczyną ich gwałtownego wyginięcia. Jedyne pewne źródła wiedzy na temat dinozaurów, to właśnie znaleziska – kości i zębów. Ostatnio środki masowego przekazu obiegła sensacyjna wiadomość o odkryciu skamieniałych jaj tych zwierząt, co być może pozwoli na odkrycie ich łańcucha DNA. Program, częściowo animowany, objaśnia najmłodszym czasy przedhistoryczne, przedstawia warunki, w jakich żyły dinozaury i scenerię, w jakiej toczyło się przed milionami lat życie na Ziemi.
14.20 „Od Pilanesbergu do Sun City” – rep. z Republiki Południowej Afryki
14.45 „Żubr” – film dok. Jana Walencika
14.50 **„Małpy”** (10) – „Pęknięte zwierciadło” – serial przyr. prod. australijskiej
Jak różne gatunki małp reagują na swoje odbicie, np. w lustrze? Rozliczne doświadczenia, przeprowadzone z małpami Afryki, Japonii i Indonezji, dały zaskakujące rezultaty.
15.15 **Kino wakacyjne:** „Widget” – serial prod. USA, „Spełnione życzenie” – serial prod. australijskiej
Widget, z pomocą duchów z miejskiego ratusza, zmusza burmistrza do zmiany planów budowy biurowców na terenie parku.
16.05 **Dla dzieci:** „Teleferie” – „Za żadne skarby” oraz film z serii „Niezwykłe muzea” – „Muzeum Miar”
Ciąg dalszy przygód trójki dzieci spędzających wakacje u cioci, która jest kustoszem zamku. Ciocia uwalnia z pułapki uwięzione dzieci i wędkarzy. Dowiaduje się o nie znanych jej wydarzeniach. Opowiada legendę o ukrytym przed wiekami skarbie. Wszyscy wyruszają na jego poszukiwania.
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Muzy pod gruszą
18.00 „Dzika Ameryka” – „Stonka amerykańska – film przyr. prod. USA
18.30 Wybory ’93
18.35 Muzy pod gruszą (cd.)
19.00 Wieczorynka: „Na gwiezdnym szlaku”
19.30 Wiadomości
19.55 Dwóch na dwóch
20.15 **„Klub Paradise”** (16) – „Władca kartotek” – serial krym. prod. ang.
Kolejne przygody sympatycznego gangstera Danny’ego Kane’a i jego brata Franka. Syn wpływowego przedsiębiorcy budowlanego rzuca się z nożem na Franka. Na ulicy ginie człowiek podobny do Danny’ego. Zemsta?
21.05 Wybory ’93
21.10 Tylko w „Jedynce”
22.00 Annie Lennox – koncert wokalistki
22.45 Wiadomości gospodarcze
23.05 Muzyczna Jedynka
23.10 Świat nie przedstawiony: „Wieża Babel” – film dok. Jerzego Zalewskiego o Edycie Stein
Filmy z cyklu „Świat nie przedstawiony” prezentują ludzkie postawy – wobec życia, otaczającego świata. Bohaterką najbliższego jest jedna z najbardziej fascynujących kobiet naszego stulecia. Niemiecka Żydówka, uczona zajmująca się naukami filozoficznymi (była uczennicą Edmunda Husserla), karmelitanka, ofiara Auschwitz, błogosławiona Kościoła katolickiego. 9 sierpnia mija pięćdziesiąta pierwsza rocznica śmierci Edyty Stein (1891–1942).
24.00 Gorąca linia
0.10 **Barwy miłości: „Życie wewnętrzne”** – film fab. prod. polskiej (1986 r., 86 min.), **reż. Marek Koterski, wyk.: Wojciech Wysocki, Joanna Sienkiewicz, Jolanta Nowak, Maria Probosz, Antonina Gordon-Górecka, Jan Machulski, Henryk Bista, Eugenia Herman**
1.35 To lubię – Elżbieta i Andrzej Lisowscy
2.05 **„Maigret”** (3) – „Maigret w szkole” – serial krym. prod. ang.
W miasteczku Saint-Andre-sur-Mer ginie, zastrzelona z wiatrówki, kierowniczka urzędu pocztowego. O morderstwo podejrzany jest nauczyciel. Oskarżenie opiera się

Michael Gambon

na zeznaniach jednego z uczniów. Prowadzący śledztwo Maigret odkrywa jednak, że dzieci nie mówią wszystkiego.
3.00 Zakończenie programu

Piątek

13 sierpnia

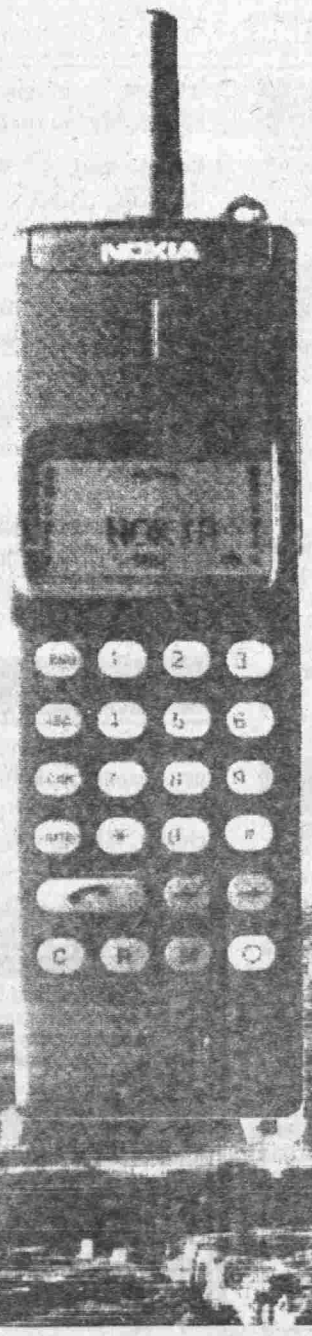
7.30 Panorama
7.35 Wakacje w Dwójce
8.05 Program lokalny
8.35 Wakacje w Dwójce
8.45 **„Kot w butach”** – „Lampa Aladyna” – serial prod. japońskiej
9.10 Koncert galowy minilisty przebojów
9.35 **„Pokolenia”** (380) – serial prod. USA
10.00 Wakacje w Dwójce
10.05 Na bocznych drogach Europy
10.30 Lato w Polsce
11.00 Panorama
11.05 **„Kobieta marnotrawna”** – film fab. prod. argentyńskiej (1947 r., 67 min.), **reż. Mario Soffici, wyk.: Ev Duerte, Albert Villar, Jose Lopez**
(12.10–15.25 przerwa)
Do malowniczo położonej doliny przyjeżdża młody inżynier, który ma zająć się budową tamy wodnej użyźniającej okoliczne ziemie. Na miejscu poznaje piękną kobietę. Okazuje się, że budowa może spowodować zalanie jej włości...
15.25 Powitanie
15.30 Wielka piłka
16.00 Panorama
16.05 **„Broń XX wieku”** – „Atak z morza” – serial dok.
16.35 Lato w Polsce
16.55 „W cieniu Kremla”: „Powrót generałów” – film dok. prod. USA
17.30 **„Pokolenia”** (380) – serial prod. USA
17.55 **Halo dzieci:** „Opowieści kapitana Misia”
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.35 „Koło fortuny” – teleturniej
19.05 Szkoła kłamców – Joanna Szczepkowska
19.35 Studio Sport – międzynarodowe zawody w ujeżdżaniu – Książ
20.00 **„Beaux Arts Trio”** – nadzwyczajny koncert kameralny w Studiu S–1, cz. I
20.40 Cienie życia – rosyjska ruletka – reportaż
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.45 **„Adam Bede”** – film fab. prod. ang. (1991 r.), **reż. Giles Foster, wyk.: Patsy Kensit, Ian Glen, James Wilby**
Adaptacja powieści George’a Eliota. Akcja toczy się w XIX wieku na angielskiej, sielankowej wsi. Bohater, wiejski stolarz kocha się w pięknej, lecz lekkomyślnej Hetty. Młody dziedzic uwodzi dziewczynę i porzuca. Hetty jest w ciąży, rodzi i doprowadza do śmierci swoje dziecko, za co zostaje skazana na szubienicę. W Adamie kocha się inna dziewczyna, pobożna kaznodziejka.

Patsy Kensit

23.30 Camerata 2 – mag. muzyczny
24.00 Panorama
0.05 Program na jutro
0.10 **Studio Teatralne Dwójki: „Czekając na Godota”** (2)
1.10 Zakończenie programu

MÓJ TELEFON KOMÓRKOWY
TO DLA MNIE
8 CUD
ŚWIATA

PRO ART - Gliwice, Rynek 6, TEL. 302-911

CENTERTEL
AUTORYZOWANY PRZEDSTAWICIEL NA POLSKĘ POŁUDNIOWĄ
video-com VI

KUPUJĄC TELEFON KOMÓRKOWY OTRZYMUJESZ 14 DNIOWY POBYT DLA 2 OSÓB W HOTELACH CAŁEJ EUROPY ORAZ 7,5 GODZ. ROZMÓW GRATIS

SALON OPEL - JACEK RURARZ
CZĘSTOCHOWA, UL. KIEDRZYŃSKA 9
tel. (0-34) 22-63-53, 25-15-04
tel./fax (0-34) 65- 16-21

NAPRAWY BIEŻĄCE SAMOCHODÓW
TYPU VOLSWAGEN (każdy typ)
KRAJOWYCH - remonty kapitalne i bieżące
dokonasz w zakładzie mechaniki pojazdowej w Kielcach przy ul. Miłej 22 (róg Piramowicza)
RJ10

HURTOWNIA MIĘSA I WĘDLIN
PekMar s.c.
KIELCE ul. Jagiellońska 70 (teren Cefarmu) tel. 574-11 wewn. 270 czynne codziennie w godz. 6-14
POLECAMY PONADTO WYROBY DROBIOWE.
Często stosujemy weekendowe obniżki cen. ZAPRASZAMY
RJ11

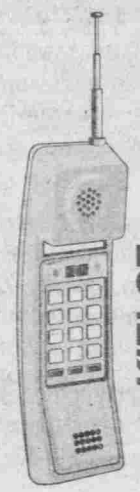
INTERNATIONAL TRANSPORT & SPEDITION
LTE RADOM
ZAKŁAD TRANSPORTU ENERGETYKI
26-600 Radom, ul. Toruńska 7
tel. 310-944, fax 314-675,
ttx 672539, 672267
OGŁASZA PRZETARG
na zbycie prawa wieczystego użytkowania działki nie zabudowanej położonej w Kielcach przy ul. Sieje (dojazd od ul. Witosa) w formie sprzedaży w całości, w podziale na części.
Cena wywoławcza 15.000 zł/m kw.
Działka o pow. 35.825 m kw. nr 25/4 posiada KW 8563.
Przetarg odbędzie się w dniu 16. VIII. 1993 r. o godz. 10.00 w Radomiu ul. Toruńska 7.
Wadium 10 proc. wartości zakupowanej powierzchni należy wpłacić najpóźniej na godzinę przed przetargiem w kasie zakładu.
Zastrzegamy sobie prawo swobodnego wyboru oferty bądź unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.
DR03

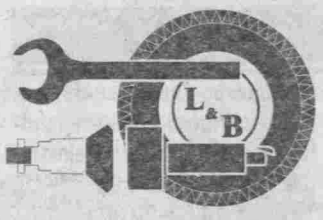
OSOBĘ, KTÓRA 26.VII.93.R OK. GODZ. 19.30 ZABRAŁA RUDEGO KUNDELKA SPRZED KLASZTORU W ŚW. KATARZYNIE BŁAGAMY O ZWROT PSA

Justyna Rątczak
Pabianice, ul. Zamkowa 48
blok 10 m. 35,
tel. (042)15-74-10
lub do Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Św. Katarzynie
tel. (041)11-22-06
A1002

POMOC DROGOWA
OSTOJÓW 160, gm. SUCHEDNIÓW
TEL. (047) 543–053
CB – RADIO 240

KIELCE

AUTO-NAPRAWA
czynne całą dobę
RJ12

6–12.VIII. 1993 r.

PROGRAM TELEWIZJI SATELITARNEJ

Piątek

6 sierpnia

SAT 1

5.30 Młody i niespokojny (powt.) 6.00 Dzień dobry z SAT 1 (6.15 i 7.15 sport) 9.15 Sąsiedzi (powt.) 9.40 Trapper John M.D. (powt.) 10.30 Bonanza (powt.) 11.20 5 razy 5 (powt. z 5.VIII.) 11.50 Koło fortuny (powt.) 12.30 Młody i niespokojny – serial US 13.20 Trapper John M.D.– serial USA 14.15 Sąsiedzi – ser. austral. 14.45 Bonanza – serial USA 15.45 Star Trek – serial USA 16.45 5 razy 5 gra słów dla szybko myślących 17.20 Idź na całość! – teleturniej 18.30 Serce jest tutem – zabawa w kojarzenie par 19.00 Wiadomości 19.20 ran sport 19.30 Koło fortuny 20.15 Protokół – film USA (1984 r., 91 min.), wyst.: Goldie Hawn, Chris Sarandon 22.00 ran – piłka nożna. Bundesliga, 1 kolejka 23.00 Cycuszki jak wydmuszki – film erot. niem. (1973) 0.15 Mroki sprawiedliwości (powt.) 1.10 Star Trek (powt.) 3.00 Ratownik (powt.) 3.40 Sprzeciw! (powt.) 4.30 5 razy 5 (powt.) 4.55 Punkt, Punkt, Punkt (powt.) 5.20 Serce jest atutem.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial kryminalny 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiß – teleturniej 11.00 Riskant 11.30 Familienduell 12.00 Punkt – mag. południowy 12 12.30 Spingfield Story – serial 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na hasło „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial 16.00 Hans Meiser – Prowincjonalni komicy 17.00 Kto jest szefem? – serial komediowy 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 – magazyn 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv – magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy – serial 20.15 Melodie ze stron ojczystych 21.10 Kłuski z Salzburga – serial niem., odc. pt. Główna wygrana 22.15 Hardball i Gomez: Łowcy nagród uderzają – film sens. USA (1989) r., 89 min.) 0.00 Precz z dżinsami – film erot. wł. (1980 r., 78 min.) 1.20 Dr Who – serial sf. 3.00 Hardball i Gomez: Łowcy nagród uderzają (powt.) 4.35 Na hasło: „Ratunek" (powt.) 5.20 Film rysunkowy.

TV POLONIA

7.30 Panorama 7.45 Apetyt na zdrowie (powt.) 8.05 W labiryncie – telenowela (powt.) 9.05 Teleferie: „Za żadne skarby" 9.50 Dziewczyna i chłopak – serial dla dzieci i młodzieży (ost. powt.) 10.20 Piosenki na lato 10.35 Głuchy telefon – film TVP (powt.) 12.00 Wiadomości 12.10–16.00 Przerwa 16.00 Panorama 16.05 Program dla dzieci 16.50 Gość TV Polonia 17.00 Teleexpress 17.15 7 stron świata – serial TVP dla dzieci i młodzieży, odc. 1 17.45 Gość TV Polonia 18.00 Vademecum turysty 18.20 Na życzenie 19.15 Dobranocka: „Mały pingwin Pik Pok" 19.30 Wiadomości 20.00 W labiryncie – telenowela 21.00 Panorama 21.25 TV Polonia proponuje 21.35 Błąd w rachunku – film fab. TVP, reż. Andrzej Chrzanowski 23.00 Reporterzy przedstawiają 0.00 Panorama 0.10 Gwiazdy polskiego rocka – Maanam.

PRO 7

4.50 Zagubieni w przestrzeni – serial USA 5.40 Mr. Belvedere (powt.) 6.04 Trick 7 (powt.) 7.35 Cudowna Jeannie (powt.) 8.00 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 8.30 Remington Steele (powt.) 9.35 Sny o miłości – kom. prod. wł. (1988 r., 97 min.), wyst. m.in.: Michele Placido, Giuliana de Sio 11.30 Dzieciaki, kłopoty i my (powt.) 12.20 Roseanne (powt.) 12.50 Perry Mason – serial USA 13.45 Notatka Quillera (powt.) 15.20 Remington Steele – serial USA 16.10 Mr Belvedere – serial 16.35 Cudowna Jeannie 17.04 Trick 7 – seriale anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 12.00 Roseanne (powt.) 12.30 Perry Mason – serial USA 13.30 Zaproszenie dla rewolwerowca (powt.) 15.05 Remington Steele – ser. USA 16.05 Mr. Belvedere – serial 16.35 Cudowna Jeannie – ser. USA 17.04 Trick 7 – ser. anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – ser. USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 19.25 Roseanne – serial USA 20.00 Wiadomości20.15 Temat do marzeń – niem. film krym. (1972 r., 133 min.) 22.55 Wiadomości 23.05 Mancuso z FBI – serial 0.05 Banda jednej ręki – film sens. USA (1986 r., 102 min.), wyst.: S. Lang, M. Carmine 2.05 Wiadomości 2.15 Miasto bez szeryfa 3.50 Wiadomości 4.00 Ja, szpieg (powt.).

SUPER CHANNEL

5.30 Victory – program relig. 6.00 Videogenerator – program muz. 6.15 Zakupy w TV 6.45 Videogenerator – program muz. 7.00 Business Insiders 7.30 European Business Daily 8.00 ITN World News – wiad. 8.30 Scene on Super – ze świata rozrywki 9.00 Zakupy w TV 12.00 Videogenerator 16.30 On The Air – muzyczny show na żywo 18.30 Bonanza – serial filmowy 19.30 Turn of Fate – serial filmowy 20.00 Międzynarodowe sporty samochodowe – relacje 21.00 Scene on Super – wiad. muz. ze świata 21.30 The Image – wywiady, prezentacje 22.00 ITN World News 22.30 Close Up – raporty europejskie 22.45 US Market Wrap 23.00 Programy muzyczne na żywo 0.00 Videogenerator 2.00–5.00 China News Europe.

POLSAT

18.30 Program dnia 18.35 Serial animowany dla dzieci 19.00 Złodzieje diamentów – film krym. USA (1988), reż. A. Dawson, wyst.: Lee Van Cleef, Karen Black i in. 20.30 Reportaż 21.00 Supermodelka – ser. brazylijski, reż. R. Talma, wyst.: Malu Mader, Nuno Leal Maia in. odc. 15 21.30 Tania gwiazda – film USA (1990), reż. P. Leder, wyst.: Rebecca Holding, Barnie White 23.00 Pożegnanie.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Eurofun 9.30 Koszykówka NBA 10.00 Kolarstwo przełajowe 10.30 Tenis. Relacje z turniejów ATP 11.00 Futbol amerykański (powt. z czw.) 13.00 NA ŻYWO: Tenis. Turniej ATP w Kitzbihel – ćwierćfinał 17.00 NA ŻYWO: Pływanie. Mistrzostwa Europy w Sheffield 19.00 Wyścigi motocykli 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Sporty motorowe 21.00 Tenis. Turniej ATP w Kitzbihel 22.00 Boks 23.00 Camel – Trophy 0.00 Koszykówka 1.00 Eurofun 1.30–2.00 Wiadomości sportowe.

Sobota

7 sierpnia

SAT 1

6.00 ran piłka nożna (powt.) 6.55 Reinhold Messner – między niebem i ziemią (powt.) 7.30 Alles capito? – telezabawa dla dzieci 8.00 Popcornia – serial lalkowy 8.30 Silverhawks – serial rys. 9.00 Piotruś Pan i piraci – serial rys. 9.30 Superboy – serial 10.00 Drops! – quiz dla dzieci 10.30 Forum gospodarcze 11.00 Koło fortuny (powt.) 11.40 Protokół (powt. z 6.VIII.) 13.20 Tańcząca bogini – film USA (1944), wyst.: Rita Hayworth, Gene Kelly, 102 min. 15.15 Libero – film piłkarski niem. (1973), Franz Beckenbauer, Harald Leipnitz, 83 min. 16.45 Punkt, Punkt, Punkt 17.20 Idź na całość! 18.00 Ran – piłka nożna. Bundesliga, 1 kolejka 19.20 Wiadomości 19.30 Koło fortuny – teleturniej 20.15 Odpowiedź zna tylko wiatr – film niem.–fr., wyst.: M. Ronet, Marthe Keller, 102 min. 22.10 Mann–o–Mann, kto jest najsympatyczniejszy? 23.10 Gorące noce – film erot. wł. (1984) 0.20 Cycuszki jak wydmuszki (powt.) 1.35 Gorące noce (powt.) 2.40 Mike Kruger show (powt.) 3.30 Tańcząca bogini (powt.) 5.15 Fantastyczne fenomeny (powt.).

RTL

6.00–8.00 Filmy rysunkowe, m.in. Bella i Sebastian, Piotruś Pan, Piff i Herkules 8.00 Maus reiß aus – quiz dla dzieci 8.10–11.55 Filmy rysunkowe, m.in.: Pinokio, Camp Candy, Nastolatki z Beverly Hills, Bioniczna szóstka, Kapitan Planeta, Kapitan Ameryka 11.55 Winspector – serial s–f 12.10 Harry i Hendersonowie – serial 12.35 Pełna chata – serial kom. 13.05 Książe z Bel–Air – serial kom. 13.30 Major Dad – serial USA 14.00 Raport policyjny – serial krym. 14.50 Knight Rider – serial 15.45 A–Team – serial 16.45 21, Jump Street – serial krym. 17.45 Plac Melrose – serial 18.45 Wiadomości 19.15 Beverly Hills, 90210 – serial 20.15 Teatr TV: Żadnych mężczyzn – komedia w trzech aktach 22.00 Powrót znad rzeki Kwai – film woj. ang. (1988), wyst.: Edward Fox, Denholm Elliott i in. 97 min. 23.55 Zakochane aptekareczki – film erot. szwajc. (1980 r., 77 min.) 1.20 Sport na żywo: pojedynek bokserski wagi ciężkiej, walczą xel Schulz (RFN) i Kimuel Odum (USA) 2.30 Dr Who – serial s–f. 3.50 Powrót znad rzeki Kwai (powt.) 5.35 Film rysunkowy.

TV POLONIA

8.05 Apetyt na zdrowie 8.30 W okolicy stwórcy 9.00 Ziarno 9.25 Interwakacje 9.45 Eko Lego 10.00 Dom na głowie 10.25 Piosenki dla dzieci 10.45 Blok polonijny 12.00 Wiadomości 12.25 Rozśpiewane lato Tęczowego Music Boxu 13.10 Mag. przechodnia 13.20 Spotkanie z gwiazdą w Łańcucie – M. Bajor, cz. 2 13.50 Odeon – mag. muz. 14.10 Studio FPTT 14.15 Moje drzewko pomarańczowe 15.05 Polskie ZOO 15.20 Polski poślizg kontrolowany 15.45 Każdy w bunkrze na swoim cukrze 16.15 Bracia naszego Boga 17.00 Teleexpress 17.15 W życiu jak w teatrze. Dyrektor do kwadratu, cz. 1 17.35 Zmiennicy, odc. 2 18.35 Magazyn sportowy 18.50 Bez znieczulenia 19.15 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.00 Kanclerz, odc. 2 21.00 Panorama 21.25 Gość TV Polonia 21.35 Zabij mnie, glino 23.15 To tylko rock'n'roll 0.00 Panorama 0.10 Widowisko publicyst. 0.50 Kanclerz.

PRO 7

5.50 W królestwie dzikich zwierząt – serial dok. USA 5.45 Tysiąc mil – serial 6.35 Flipper – ser. 7.00 Zagubieni w przestworzach 7.55 Zamaskowany rycerz 9.20 Temat do marzeń 12.05 M.A.S.H. – serial 12.35 Air Force – serial 13.25 Elza z afrykańskiego buszu – serial 14.25 Automan – ser. USA 15.20 Frisco Kid – kom. USA (1979), wyst. m.in. H. Ford, G. Wilder, 111 min. 17.50 Mistrz – serial USA 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 19.25 Roseanne – ser. USA 20.00 Wiadomości 20.15 Dwoje szlachetnych – kom. USA (1983), wyst. m.in. John Travolta, Olivia Newton–John, 81 min. 21.10 Wiadomości 22.00 Rewanż żołnierza – film sens. USA (1984 r., 85 min.) 23.45 Ja, szpieg – ser. USA 0.45 Wiadomości 0.55 Hardcore – film krym. USA (1978 r., 100 min.) 2.45 Tysiąc mil (powt.) 3.40 Wiadomości 3.50 M.A.S.H. (powt.) 4.15 Tata wie najlepiej – serial USA.

SUPER CHANNEL

6.30 Hello Austria, Hello Vienna 7.00 Zakupy w TV 7.30 Wydarzenia finan. 8.00 Wiadomości 8.30 FT Report – magazyn 9.00 Zakupy w TV 10.30 Wiadomości europejskie 11.00 Halo Austria, Halo Viena 12.00 C&A Mix 13.00 Videogenerator 14.00 Mecze koszykówki na żywo 17.00 Eco Record 17.30 Videofashion 18.00 Scene on Super – wydarzenia kulturalne 18.30 The Image Bank pr. publ. 19.00 Matinee at The Movies 21.30 Turn of Fate – serial 22.00 Wiadomości ze świata 22.30 Scene on Super – program kulturalny 23.00 Złote lata rock and rolla 0.00 Absolutely Live – program muzyczny na żywo 1.00 Videogenerator 2.00–5.00 China News Europe.

POL SAT

17.30 Program dnia 17.35 Tajemnica puszczy – film polski (1990) 18.45 Przyroda i jej ochrona 19.00 Supermodelka – serial brazylijski, reż. T. Talma, wyst.: Malu Mader, Nuno Leal Maia, Thire Taumaturgo Ferreira i in. odc. 15 19.30 Promocja filmu 19.45 Muzyka w TV Polsat 20.00 Niedżentelmeński postępek, cz. I – film ang., reż. S. Urban, wyst.: Ian Richardson, Bob Peck i in. 21.30 Żandarm na emeryturze – kom. franc. w rolach gł.: L. de Funes i C. Gensac 22.35 Muzyka 22.45 Różowa seria 23.15 Pożegnanie.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Spory motorowe 10.00 Wyścigi motocykli 10.30 Wyścigi ciężarówek 11.00 Rajd Atlas: z Hiszpanii do Maroka 12.00 Boks K.O. – mag. 13.00 Tenis. Turniej ATP w Kitzbuhel – 1 półfinał 15.00 NA ŻYWO: Kolarstwo. San Sebastian Classic 16.30 NA ŻYWO: Pływanie. Mistrzostwa Europy 18.30 Golf 19.30 NA ŻYWO: Lekkoatletyka. Meeting w Monako 22.30–2.00 NA ŻYWO: Tenis. Turniej TP w Los Angeles oraz Turniej ATP w Kitzbuhel – skrót 2 półfinału.

Niedziela

8 sierpnia

POLSAT

15.30 Program dnia 15.35 Świat wg. kapitana Krzysztofa Baranowskiego 16.10 Między nami smakoszami 16.40 Niedżentelmeński postępek – film ang. (cz. I) 17.40 Śluby ułańskie – film polski (194) 19.00 Reportaż 19.35 Serial rys. dla dzieci 20.00 Żandarm na emeryturze – kom. fr. 21.35 Promocja filmu 21.50 Muzyka 22.00 Monstrum – horror kanad. 23.35 Pożegnanie.

TV POLONIA

8.05 Program religijny 8.40 Słowo na niedzielę 8.45 Kanclerz – serial TVP (powt.) 9.45 Program dla dzieci 10.25 Przygrywka – serial (6–ost.) 10.55 Gość TV Polonia 11.10 Zmiennicy – serial TVP (2) 12.15 Teatr dla dzieci: Bidul, 13.15 Wielka historia małych miast 13.45 Mała antologia kabaretu – pr. rozrywk., cz. I – U Lopka 14.30 Klasztory polskie – Bernardyni z Leżajska 15.00 Wakacje – serial (1) 16.15 Rody polskie – Tarnowscy (2) 16.45 Euroturystyka 17.00 Teleexpress 17.15 Przecież to znamy! 17.35 Na życzenie 18.45 Przeboje kabaretowej listy 19.20 Dobranocka 19.30 Wiadomości 20.00 Kanclerz – serial (3) 21.00 Panorama 21.25 Gość TV Polonia 21.35 Widziadło – film fab. TVP 23.15 Agnieszka Osiecka zaprasza – Listy śpiewające – pr. rozrywk. 0.00 Panorama 0.10 FPTT – Stół Mordechaja Gebirtiga 0.30 Kanclerz (powt.)

SAT 1

6.10 Ran – piłka nożna 7.20 Popcornia (powt.) 7.50 Superboy (powt.) 8.20 Astro Dino – serial rys. 8.20 Libero (powt.) 10.25 Odpowiedź zna tylko wiatr 12.20 Cud gór – mag. miłośników przyrody 12.50 Śladami wszechmocnych – pr. dok. 13.20 Za Galaktyką w lewo – serial austral. 13.50 Czarna błyskawica – serial kanad.–fr. 14.25 Piętno – film western. USA (1950 – 90 min.) 16.00 Grube ryby – film USA (1987 – 87 min.) 18.30 Ran – piłka nożna, 2 Bundesliga 19.20 Wiadomości 19.30 Koło fortuny 20.15 Złe lekarstwo (1985 – 93 min.) 22.00 Talk im Turm – pr. publ. 23.25 Punkt widzenia 0.00 Grube ryby (powt.) 1.35 Program na jutro 1.40 SAT 1 – Text.

RTL

6.00 Maus reiß aus (powt.) 6.20–7.35 Filmy rysunkowe 7.35 Winspector (powt.) 8.00 Li–La–Launebär – program dla dzieci 8.25–10.05 Filmy rysunkowe 10.05 Sztuka i przesłanie 10.10 Dziwna kobieta – serial s–f 11.00 Powrót do przeszłości – serial s–f 11.00 Powrót do przeszłości – serial s–f. 12.00 Tropical Het – serial 13.00 Mój tato z kosmosu – serial 13.30 Rodzina Munsterów – serial 14.00 Źródło miłości – film przyg. USA (1989 – 94 min.) 15.55 Wielkie Hawaje – serial 17.00 Banzai – same kłopoty – kom. fr. (1983 – 84 min.) 18.45 Wiadomości 19.10 Dziwne hobby – serial krym. 20.15 Wielki obcy – kom. USA (1988 – 87 min.) 22.00 Spiegel TV 22.45 Prime Time – mag. 23.05 Playboy Late Night – pr. erot. 23.55 Playboy's Love And Sex Test – gry i zabawy erot. 0.05 Kanał 5 0.40 Mój tato z kosmosu (powt.) 1.05 Ożeniony z dziećmi – serial 1.35 Kto jest szefem? – serial kom.

PRO 7

4.50 Elza z afrykańskiego buszu (powt.) 5.40 Lassie – serial USA 6.05 Tysiąc mil – serial 6.55 Flipper – serial USA 7.20 Kierunek Gobi – film obycz. (1953 – 86 min.) 8.55 Pożegnanie z wrogiem – kom. wł. (1981 – 102 min.) 11.00 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 11.30 Dzieciaki, kłopoty i my (powt.) 12.00 Roseanne (powt.) 12.30 M.A.S.H. – serial USA 13.00 Mistrz 14.00 W królestwie dzikich zwierząt (powt.) 15.00 Myśliwy – film niem. (1974 – 85 min.) 16.40 Boso po parku – kom. USA (1967 – 101 min.) 18.35 Matlock – serial USA 19.30 Reporterzy – mag. 20.00 Wiadomości 20.15 Doctor Żiwago, cz. I – film USA (1965 – 92 min.) 22.10 Wiadomości 22.20 Doktor Żiwago, cz. II – film USA 0.15 Ja, szpieg – serial USA 1.15 Wiadomości 1.25 Nowi centurioni – film krym. USA (1972 – 98 min.) 3.15 Wiadomości 3.25 Automan (powt.) 4.10 Wiadomości.

SUPER CHANNEL

5.30 Videogenerator 6.30 Zakupy w TV 8.00 Wiadomości 8.30 Modlitwa Johna Osteena 9.00 Kenneth Copeland – analiza tekstu biblijnego 9.30 Victory – pr. relig. 10.00 This Is Your Day – pr. relig. 10.30 Zakupy w TV 11.00 The Hour Of Power – nabożeństwo z Katedry Crystal 12.00 Zakupy w TV 13.00 Charisma TV – pr. relig. 13.30 E.R.F. 14.00 Videogenerator 16.00 Powerboat world – pr. sport. 17.00 Go Motorsport – pr. sport. 18.00 Program o prawach człowieka 19.00 FT Report – wiadomości finansowe 19.30 Gilette Sports 20.00 Człowiek w środku – film krym. (1958 – 110 min.) 22.00 ITN World News 22.30 West of Moscow 23.00 Talking Jazz 0.00 High Aspirations 0.30 Videogenerator 2.00 Program ekonomiczny.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Golf 10.00 Koszykówka 10.30 Lekkoatletyka – Metting w Monaco 12.00 Tenis – Turniej ATP w Los Angeles (2 półfinał) 13.00 NA ŻYWO: Pływanie – ME w Sheffield (piłka wodna) 15.30 Tenis – Turniej ATP w Kitzbihel (finał) 17.00 Golf 18.00 NA ŻYWO: Pływanie – ME w Shieffield 19.00 NA ŻYWO: Indy Car 21.00 Mistrzostwa Niemiec samochodów turystycznych 22.00 Tenis – Turniej ATP w Kitzbihel (skrót finału) 23.30 Boks 0.30–1.30 Golf.

Poniedziałek

9 sierpnia

POLSAT

18.30 Program dnia 18.35 Serial animowany dla dzieci 19.00 Śluby ułańskie – film polski (1934) 20.20 Aktualności 21.00 Supermodelka – serial braz. 21.30 Urwisy z Beverly Hills – film USA (1989) 23.00 Pożegnanie.

TV POLONIA

15.50 Powitanie 16.00 Panorama 16.05 Program dla dzieci i mło-

dzieży 16.50 Gość TV Polonia 17.00 Teleexpress 17.15 Banda Rudego Pająka – serial dla dzieci (1) 17.45 Gość TV Polonia 18.00 Przyroda polska 18.20 Na życzenie 19.15 Dobranocka: Reksio 19.30 Wiadomości 20.00 Program rozrywkowy 20.15 Teatr Telewizji: Przyszedł mężczyzna do do kobieta 21.35 W labiryncie – telenowela 22.55 7 dni polskiego sportu 23.15 Program publicystyczny 0.00 Panorama 0.10 Stare, nowe i najnowsze: Stan Borys.

SAT 1

5.15 Młody i niespokojny (powt.) 6.00 Dzisiaj rano w Niemczech – blok programowy (6.15, 6.45, 7.15, 7.45 sport) 9.15 Sąsiedzi (powt.) 9.40 Trapper John, M.D. (powt.) 10.30 Bonanza (powt.) 11.20 5 razy 5 (powt.) 11.50 Koło fortuny (powt.) 12.30 Młody i niespokojny – serial USA 13.20 Trapper John, M.D. – serial USA 14.15 Sąsiedzi – serial austral. 14.45 Bonanza – serial USA 15.45 Star Trek – serial USA 16.45 5 razy 5 – gra słów dla szybko myślących 17.20 Idź na całość! – telezabawa 18.30 Sugarbaker's – serial rozrywk. USA 19.00 Wiadomości 19.19 Ran sport 19.30 Koło fortuny 20.15 Bawarczyk na Rugii – serial niem. 21.20 Prawdziwe cuda – telewidzowie opowiadają 22.15 Do rzeczy kanclerzu – rozmowa z Helmutem Kohlem 23.00 News & Stories – filmy dok. 23.45 Kanał 4 – mag. muz. 0.45 Star Trek (powt.) 1.00 Sugarbaker's (powt.) 2.00 Program na jutro 2.05 SAT 1 – Text.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial krym. 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiß – teleturniej 11.00 Riskant! – teleturniej 11.30 Familienduell (powt.) 12.00 Punkt 12 12.30 Springfield Story – serial 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na hasło „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial krym. 16.00 Hans Meiser (powt.) 17.00 Kto jest szefem? – serial kom. 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 – magazyn 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv – magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy – serial 20.15 Columbo: Śmiertelna gra wojenna – serial krym. USA 22.10 Quincy – serial krym. 23.05 10 przed 11 – magazyn kult. 23.35 Gong Show – program rozr. 0.05 Tropical Heat (powt.) 1.00 Ożeniony z dziećmi – serial 1.35 Kto jest szefem? – serial kom. 2.05 Szef – serial krym. 3.05 Hans Meiser (powt.) 4.00 Explosiv (powt.) 4.25 Dziwne hobby – serial krym. 5.30 Bogaci i piękni – serial.

PRO 7

4.45 Lassie (powt.) 5.10 Flipper (powt.) 5.35 Mr. Belvedere (powt.) 5.59 Trick 7 (powt.) 7.25 Cudowna Jeannie (powt.) 7.50 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 8.20 Remington Steele (powt.) 9.20 Frisco Kid (powt.) 11.30 Dzieciaki, kłopoty i my 12.00 Roseanne (powt.) 12.30 Shortlist – filmy reklam. 12.50 Air Force 13.45 Bitwa o Rzym – przyg. film wł. (1960 – 78 min.) 15.10 Remington Steele – serial USA 16.10 Mr. Belvedere – serial USA 16.40 Cudowna Jeannie – serial USA 17.04 Trick 7 – seriale anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 19.25 Roseanne – serial USA 20.00 Wiadomości 20.15 Tajemniczy wielbiciel – kom. USA (1985 – 90 min.) 22.05 Wiadomości 22.15 Pośpiech – film krym. USA (1975 –113 min.) 0.25 Reporterzy (powt.) 0.55 Ja, szpieg – serial USA 1.50 Wiadomości 2.00 Hardcore (powt.) 3.50 Wiadomości 4.00 Ja, szpieg (powt.).

SUPER CHANNEL

5.30 Victory – program relig. 6.00 Videogenerator 6.15 Zakupy w TV 6.45 Videogenerator 7.00 Wiadomości 8.30 Videofashion – moda 9.00 Zakupy w TV 12.00 Videogenerator – program muz. 16.30 On The Air – show muz. na żywo 18.30 Bonanza – serial 19.30 The Detectives – serial 20.00 Gillette Sports Specjal – sport 20.30 pr. dok. o prawach człowieka 21.00 Indigo – pr. o społeczeństwach europejskich 21.30 Eco Record – pr. ekolog. 22.00 ITN World 22.30 Close Up – raporty europejskie 22.48 US Market Wrap 23.00 Intruz – film obycz. (1961 – 95 min.) 0.30 Przewodnik filmowy 1.00 Videogenerator 2.00 China News Europe.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Golf 10.00 Siatkówka plażowa 10.30 Lekkoatletyka – Meeting w Monako 12.00 Magazyn sportów motorowych 13.00 Tenis – Turniej ATP w Los Angeles (skrót finału) 15.00 Tenis – Turniej ATP w Kitzbihel (skrót finału) 17.00 Mistrzostwa Niemiec samochodów sportowych 18.00 Wyścigi Indy car 19.00 Eurofun 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Tenis – Turniej ATP w Los Angeles (skrót finału) 22.00 Boks 23.00 Eurogole 0.00 Eurogolf 1.00–1.30 Wiadomości sportowe.

Wtorek
10 sierpnia

POLSAT

18.30 Program dnia 18.35 Serial animowany dla dzieci 19.00 Supermodelka – serial braz. (1989) 19.30 Urwisy z Beverly Hills – film USA (1989) 21.00 Poszukiwany: żywy lub martwy (49) 21.30 Deszczowy lipiec – film polski (1957) 23.05 Pożegnanie.

TV POLONIA

7.30 Panorama 7.45 Przyroda polska 8.05 W labiryncie – telenowela (powt.) 9.05 Program dla dzieci i młodzieży 9.50 Banda Rudego Pająka – serial TVP (powt.) 10.20 Piosenki na lato 10.35 To tylko rock'n'roll – pr. rozrywk. 11.20 Klasztory polskie – Bernardyni z Leżajska 12.00 Wiadomości 16.00 Panorama 16.05 Teleferie 16.50 Gość TV Polonia 17.00 Teleexpress 17.15 Nasze podwórko – serial dla dzieci i młodzieży (1) 17.45 Gość TV Polonia 18.00 Krajobrazy polskie 18.20 Na życzenie 19.15 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.00 W labiryncie – telenowela 21.00 Panorama 21.25 Gość TV Polonia 21.35 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy – serial TVP (12) 23.00 Muzy pod gruszą 0.00 Panorama 0.10 Spotkania sentymentalne.

SAT 1

5.15 Młody i niespokojny (powt.) 6.00 Dzisiaj rano w Niemczech – blok programowy (6.15, 6.45, 7.15, 7.45) 9.15 Sąsiedzi (powt.) 9.40 Trapper John, M.D. (powt.) 10.30 Bonanza (powt.) 11.20 5 razy 5 (powt.) 11.50 Koło fortuny (powt.) 12.30 Młody i niespokojny – serial USA 13.20 Trapper John, M.D. – serial USA 14.15 Sąsiedzi – serial austral. 14.45 Bonanza – serial USA 15.45 Star Trek – serial USA 16.45 5 razy 5 – gra słów dla szybko myślących 17.20 Idź na całość! – teleturniej 18.30 Sugarbarker's – serial rozr. USA 19.00 Wiadomości 19.19 Ran – sport 19.30 Koło fortuny – teleturniej 20.15 Parada przebojów muzyki ludowej – pr. muz. 21.10 Heinz Sielmann Report – Korale i mangrowce 22.10 Sprzeciw! – pr. publ. 23.00 Spiegel TV – reportaże 23.40 Emocje – magazyn erot. 0.10 Mann–o–Mann – kto jest najsympatyczniejszy? 1.05 Star Trek (powt.) 1.55 Sugarbaker's (powt) 2.20 Program na jutro 2.25 SAT 1 – Text.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial krym. 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiß – teleturniej 11.00 Riskant! 11.30 Familienduell (powt.) 12.00 Punkt 12 12.30 Springfield Story – serial 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na hasło „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial krym. 16.00 Hans Meiser (powt.) 17.00 Kto jest szefem? – serial kom. 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 – magazyn 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv – magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy – serial 20.15 Nieśmiertelny: Piąta kronika – serial USA–RFN 21.15 Bez śladu – pr. o poszukiwaniu zaginionych osób 22.15 Gorące miejsce – pr. publ. 23.15 Prawo Los Angeles – serial 0.10 Prawo i porządek – serial krym. 1.05 Ożeniony z dziećmi – serial 1.45 Kto jest szefem? – serial kom. 2.15 Szef – serial krym. 3.10 Hans Meiser (powt.) 4.05 Explosiv (powt.) 4.30 Dziwne hobby – serial krym. 5.30 Bogaci i piękni – serial.

PRO 7

5.00 Lassie (powt.) 5.25 Flipper (powt.) 5.50 Mr Belvedere (powt.) 6.14 Trick 7 (powt.) 7.40 Cudowna Jeannie (powt.) 8.05 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 8.35 Remington Steele (powt.) 9.35 Boso po parku (powt.) 11.35 Dzieciaki, kłopoty i my (powt.) 12.05 Roseanne (powt.) 12.35 Matlock (powt.) 13.35 Kierunek Gobi (powt.) 15.10 Remington Steele – serial USA 16.05 Mr Belvedere – serial 16.35 Cudowna Jeannie – serial USA 17.04 Trick 7 – seriale anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Flirt – prog. rozryw. 19.25 Roseanne – serial USA 20.00 Wiadomości 20.15 Dubler – film ang. (1966 – 97 min.) 22.10 Wiadomości 22.20 T.J. Hooker – serial USA 23.15 Hawaje 5–0 – serial USA 0.15 Ja, szpieg – serial USA 1.10 Wiadomości 1.20 Nowi centurioni (powt.) 3.05 Wiadomości 3.15 Ja, szpieg (powt.) 4.05 Wiadomości.

SUPER CHANNEL

5.30 Victory – program relig. 6.00 Videogenerator 6.15 Zakupy w TV 6.45 Videogenerator – program muz. 7.00 Business Tonight 8.00 ITN World News 8.30 Eco Record – pr. ekolog. 9.00 Zakupy w TV 12.00 Videogenerator – pr. muz. 16.30 On The Air – show muz. na żywo 18.30 Bonanza – serial 19.30 Dante – serial 20.00 Indigo – pr. kultur. 20.30 The Image – pr. publ. 21.00 Eco Record 21.30 Scene on Super – program kult. 22.00 ITN World News 22.30 Close Up – raporty europejskie 22.48 US Marker Wrap 23.00 Złote lata rock and rolla 0.00 Videogenerator – pr. muz. 2.00 China News Europe.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Golf – Scandinavian Open i BMW Open 11.00 Tenis – Turniej ATP w Los Angeles (podsumowanie) 13.00 Koszykówka – Turniej w Grecji 16.00 Narty wodne 17.00 Żeglarstwo 18.00 Eurogole 19.000 Eurofun – nietypowe sporty 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Eurotenis – relacje z turniejów ATP w Los Angeles o Kotzbihel 22.00 Boks – walki zawodowców 23.00 Snooker – World Classic w Doncaster (2 półfinał) 1.00–1.30 Wiadomości sportowe.

Środa
11 sierpnia

POLSAT

18.30 Program dnia 18.35 Serial anim. dla dzieci 19.00 Deszczowy lipiec – film polski (1957) 20.35 Aktualności 21.00 Supermodelka – serial braz. (17) 21.30 Bądź człowiekiem – film ang.–wł. (1975) 23.20 Pożegnanie.

TV POLONIA

7.30 Panorama 7.45 Krajobraz Polski 8.05 W labiryncie – telenowela 9.05 Teleferie na satelicie – pr. dla dzieci (powt.) 9.50 Nasze podwórko – serial TVP dla dzieci i młodzieży 10.20 Piosenki na lato 10.35 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (powt.) 12.00 Wiadomości 16.00 Panorama 16.05 Krówka – pr. dla dzieci 16.50 Gość TV Polonia 17.00 Teleexpress 17.15 Sześć milionów sekund – serial dla dzieci 17.45 Gość TV Polonia 18.00 Mieszkamy w Polsce – Woliński Park Narodowy 18.20 Na życzenie 19.15 Wieczorynka: Dziwny świat kota Filemona 19.30 Wiadomości 20.00 W labiryncie – telenowela 21.00 Panorama 21.35 Daleko od szosy – serial TVP (3) 23.00 Progr. publicyst. 0.00 Panorama 0.10 Wokół kabaretu – meeting kabaretowy.

SAT 1

5.15 Młody i niespokojny (powt.) 6.00 Dzisiaj rano w Niemczech – blok progr. (6.15, 6.45, 7.15, 6.45 sport) 9.15 Sąsiedzi (powt.) 9.40 Trapper John, M.D. (powt.) 10.30 Bonanza (powt.) 11.20 5 razy 5 (powt.) 11.50 Koło fortuny (powt.) 12.30 Młody i niespokojny – serial USA 13.20 Traper John, M.D. – serial USA 14.15 Sąsiedzi – serial austral,. 14.45 Bonanza – serial USA 15.45 Star Trek – serial USA 16.45 5 razy 5 – gra słów dla szybko myślących 17.20 Idź na całość! 18.30 Wiadomości 18.35 Sugarbaker's – serial rozr. USA 19.00 Wiadomości 19.19 Ran sport 19.30 Koło fortuny 20.15 Domek trzech dziewcząt – austr. film muz. (1957 – 98 min.) 22.00 Niebezpieczna aura – film USA (99 min.) 23.55 Zawodowcy – serial USA 0.50 Star Trek (powt.) 1.40 Sugarbaker's (powt.) 2.05 Program na jutro 2.10 SAT 1 – Text.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial krym. 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiß – teleturniej 11.00 Riskant! 11.30 Familienduell 12.00 Punkt 12 12.30 Springfield Story – serial 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na hasło „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial krym. 16.00 Hans Meiser (powt.) 17.00 Kto jest szefem? – serial kom. 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 – magazyn 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv – magazyn 19.40 Dobre czasy, złe czasy – serial 20.15 B.L. Stryker: Nocny pociąg – thriller USA (1990 – 90 min.) 22.15 Stern TV – mag. 23.15 Sttej upiorów – horror hiszp. (1973 – 80 min.) 0.35 Ożeniony z dziećmi – serial 1.10 Kto jest szefem? – serial kom. 1.40 Szef – serial krym. 2.40 Hans Meiser (powt.) 3.35 Explosiv (powt.) 4.00 Dziwne hobby – serial krym. 4.45 Nieprawdopodobne, ale prawdziwe – serial 5.30 Bogaci i piękni – serial.

PRO 7

4.55 Lassie – serial USA 5.20 Flipper – serial USA 5.45 Mr. Belvedere (powt.) 6.09 Trick 7 (powt.) 7.35 Cudowna Jeannie (powt.) 8.00 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 8.30 Remington Steele (powt.) 9.30 Dubler (powt.) 11.25 Flirt (powt.) 11.55 Roseanne (powt.) 12.25 Colt Seavers – serial 13.25 Jeden jedyny – kom. USA (1977 – 91 min.) 15.10 Remington Steele – serial USA 16.05 Mr. Belvedere – serial 16.35 Cudowna Jeannie – serial USA 17.04 Trick 7 – seriale anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 19.25 Roseanne – serial USA 20.00 Wiadomości 20.15 T.J. Hooker – serial USA 22.05 Wiadomości 22.15 Każdej środy... – kom. USA (1966 – 105 min.) 22.20 Wiadomości 22.30 Gliniarz i prokurator – serial USA 23.25 Hawaje 5–0 – serial USA 0.20 Ja, szpieg – serial USA 1.15 Wiadomości 1.25 Pośpiech (powt.) 3.30 Wiadomości 3.40 Ja, szpieg (powt.) 4.30 Wiadomości.

SUPER CHANNEL

5.30 Victory – program relig. 6.00 Videogenerator – pr. muz. 6.15 Zakupy w TV 6.45 Videogenerator 7.00 Finansowe wydarzenia dnia 8.00 Wiadomości 8.30 Program dokumentalny 9.00 Zakupy w TV 12.00 Videogenerator 16.30 On The Air – show muz. na żywo 18.30 Bonanza – serial 19.30 Richard Diamond – serial 20.00 PGA Series – program dokumentalno–kryminalny 21.00 The Image – pr. publ. 21.30 FT Report – wiad. ekonom. 22.00 ITN World News 22.30 Close Up – program publ. 22.48 US Market Wrap 23.00 Tangier – film krym. (1984 – 110 min.) 0.45 Videogenerator 2.00 China News Europe.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Żeglarstwo 10.00 Narty wodne 11.00 Pływanie – ME (powt.) 12.00 Eurogole (powt.) 13.00 Eurotenis (powt.) 15.00 Koszykówka – Turniej w Grecji 16.00 Siatkówka plażowa 17.00 Triathlon 18.00 Sporty motorowe – wyścig 24 godzin w Spa 19.00 Mistrzostwa Niemiec samochodów turystycznych 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Lekkoatletyka – Przed MŚ w Stuttgarcie 22.00 Futbol amerykański 23.00 Kickboxing 0.00 Koszykówka 1.00–1.30 Wiadomości sportowe.

Czwartek
12 sierpnia

POLSAT

18.30 Program dnia 18.35 Filmy animowane dla dzieci 19.00 Supermodelka – serial braz. 19.30 Jasio w dolinie olbrzymów – film dla dzieci USA 20.30 Aktualności 21.00 4x4 – magazyn motoryz. 21.30 Napoleon – hist. film franc. 23.30 Pożegnanie.

TV POLONIA

7.30 Panorama 7.45 Mieszkamy w Polsce – Woliński Park Narodowy 8.05W labiryncie – telenowela 9.05 Krówka – pr. dla dzieci 9.50 Sześć milionów sekund – serial dla dzieci 10.20 Piosenki na lato 10.35 Daleko od szosy – film TVP (powt.) 12.00 Wiadomości 16.00 Panorama 16.05 Teleferie 16.50 Gość TV Polonia 17.00 Teleexpress 17.15 Z przygodą na ty – serial dla dzieci i młodzieży (1 i 2) 17.55 Apetyt na zdrowie – mag. rekreacyjno–sport. 18.20 Na życzenie 19.15 Dobranocka: Przygód kilka wróbla Ćwirka 19.30 Wiadomości 20.00 W labiryncie – telenowela 21.00 Panorama 21.25 Gość TV Polonia 21.35 Kapitan Conrad – film TVP 23.00 Historia – współczesność 0.00 Panorama 0.10 Na estradzie – Złote Lata 60.

SAT 1

5.15 Młody i niespokojny (powt.) 6.00 Dzisiaj rano w Niemczech – blok programowy (6.15, 6.45, 7.15, 7.45) 9.15 Sąsiedzi (powt.) 9.40 Trapper John, M.D. (powt.) 10.30 Bonanza (powt.) 11.20 Zaryzykuj (powt.) 11.50 Koło fortuny (powt.) 12.30 Młody i niespokojny – serial USA 13.20 Trapper John, M.D. – serial USA 14.15 Sąsiedzi – serial austral. 14.45 Bonanza – serial USA 15.45 Star Trek – serial USA 16.45 5 razy 5 – gra słów dla szybko myślących 17.20 Idź na całość! – teleturniej 18.30 Sugarbaker's – serial rozr. USA 19.00 Wiadomości 19.19 Ran sport 19.30 Koło fortuny – teleturniej 20.15 Mroki sprawiedliwości – serial USA 21.20 Fantastyczne fenomeny – parapsychologia 22.15 Uciekaj, jeśli zdołasz – film USA (87 min.) 23.55 Boję się – film wł. (113 min.) 1.50 Star Trek (powt.) 2.40 Sugarbarker's (powt.) 3.05 Program na jutro 3.10 SAT 1 – Text.

RTL

6.00 Aktualności 7.00 Dzień dobry Niemcy 9.00 Szef – serial 10.00 Bogaci i piękni – serial 10.30 Der Preis ist heiß – teleturniej 11.00 Riskant! – teleturniej 11.30 Familienduell 12.00 Punkt 12 12.30 Springfield Story – serial 13.20 Santa Barbara – serial 14.10 Na hasło „Ratunek" – serial 15.00 Dziwne hobby – serial krym. 16.00 Hans Meiser (powt.) 17.00 Kto jest szefem? – serial kom. 17.30 Ożeniony z dziećmi – serial 18.00 Elf 99 – mag. 18.45 Wiadomości 19.10 Explosiv – mag. 19.40 Dobre czasy, złe czasy – serial 20.15 Zawód na nowe życie – serial kom. RFN 20.45 Moja rodzinka zwariowała – serial kom. RFN 21.15 Notruf – filmy z akcji ratowniczych, dziś: wypadek przy tokarce, pożar w więzieniu 22.15 Strażnik czasu – austral. film s–f (1987 – 83 min.) 23.55 Prawo Los Angeles – serial 0.55 Ożeniony z dziećmi 1.35 Kto jest szefem? – serial kom. 2.05 Szef – serial krym. 3.00 Hans Meiser (powt.) 3.55 Explosiv (powt.) 4.20 Dziwne hobby – serial krym. 5.05 Dobre czasy, złe czasy (powt.) 5.30 Bogaci i piękni – serial.

PRO 7

5.10 Colt Seavers (powt.) 5.55 Mr. Belvedere (powt.) 6.19 Trick 7 (powt.) 7.45 Cudowna Jeannie (powt.) 8.10 Dwie damy i ten trzeci (powt.) 8.40 Remington Steele (powt.) 9.40 Każdej środy... (powt.) 11.45 Dzieciaki, kłopoty i my (powt.) 12.15 Roseanne (powt.) 12.45 Vegas – serial USA 13.45 Dziesięciu ściganych – western USA (1954 – 76 min.) 15.10 Remington Steele – serial USA 16.05 Mr. Belvedere – serial USA 16.35 Cudowna Jeannie – serial USA 17.04 Trick 7 – seriale anim. 18.25 Dwie damy i ten trzeci – serial USA 18.55 Dzieciaki, kłopoty i my – serial USA 19.25 Roseanne – serial USA 20.00 Wiadomości 20.15 Manfred von Richthofen – film wojenny USA (1970 – 91 min.) 22.05 Agenci z Houston – serial USA 23.00 Hawaje 5–0 – serial USA 0.05 Ja, szpieg – serial USA 1.00 Wiadomości 1.10 Petulia – melodramat ang.–ameryk. (1968) 3.00 Wiadomości 3.10 Gliniarz i prokurator 3.55 Wiadomości 4.05 Ja, szpieg (powt.).

SUPER CHANNEL

5.30 Victory – pr. relig. 6.00 Videogenerator 6.15 Zakupy w TV 6.45 Videogenerator 7.00 Rynek walutowy 7.30 European Business Today 8.00 ITN World News 8.30 The Image – pr. publ. 9.00 Zakupy w TV 12.00 Videogenerator 16.30 On The Air – show muz. na żywo 18.30 Bonanza – serial 19.30 Honey West – serial 20.00 Powerboat World – pr. spor. 21.00 Videofashion 21.30 Magazyn europejski 22.00 Wiadomości 22.30 Close Up – raporty z Europy 22.48 US Market Wrap 23.00 Talking Jazz – pr. muz. 0.00 Videogenerator 2.00 Program ekonomiczny.

EUROSPORT

8.30 Gimnastyka 9.00 Eurogolf 10.00 Lekkoatletyka 12.00 Triathlon 13.00 Snooker 14.00 Koszykówka – Turniej w Grecji 16.00 Futbol amerykański 17.00 Jeździectwo Mistrzostwa Holandii juniorów 18.00 Gokarty 19.00 Kolarstwo górskie 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Lekkoatletyka – Przed MŚ 22.00 Futbol amerykański: Dallas – Detroit 23.00 Tenis – Relacje z Turniejów ATP w Los Angeles i Kotzbihel 0.00 Koszykówka – Turniej w Grecji 1.00–1.30 Wiadomości sportowe.

SPORT 24 GODZINY SPORT

Piątek–Niedziela, 6–8 sierpnia 1993 r. Dział sportowy, ☎ 424–98

M. Gębura w Błękitnych!

Wczoraj w Poznaniu **dyrektor Olimpii – Edmund Sikora** i prezes **Błękitnych Kielce – Gabriel Szemraj** podpisali umowę, na mocy której w drużynie kieleckiej do końca rundy jesiennej będzie występował **Michał Gębura.**

– Rozmowy trwały niewiele ponad 5 minut – powiedział dyrektor Olimpii. – Zdając sobie sprawę, że najprawdopodobniej Michał w przyszłym roku wyjedzie na Zachód, nie stawialiśmy żadnych problemów w kwestii wypożyczenia go do Błękitnych. Zresztą chcąc marzyć o grze w zachodnim klubie Gębura nie mógł pozwolić sobie na półroczny rozbrat z piłką. Z pewnością z jego gry w drużynie kieleckiej pożytek będą miały trzy strony: Olimpia, Błękitni i sam piłkarz. Mnie wypada życzyć jedynie, aby Michał okazał się przydatnym piłkarzem, a swą postawą na boisku zbierał pochlebne recenzje.

Prezes Błękitnych, **Gabriel Szemraj:** – Gębura najprawdopodobniej zadebiutuje po raz wtóry w Błękitnych już jutro w meczu z Hutnikiem w Warszawie. Dziś jedziemy do PZPN, aby załatwić wszystkie formalności. Sądzę, że wzmocnienie drużyny zawodnikiem tego formatu pozwoli nam na zaprezentowanie lepszej, bardziej skutecznej gry. Kwota za jaką został wypożyczony Michał jest naprawdę symboliczna.

(mac)

Pomimo problemów zdrowotnych **Arkadiusza Skrzypaszka** dobre nastroje panują w polskiej ekipie na MŚ w 5–boju nowoczesnym w niemieckim Darmstadt. Dziś startują 5–bojowe sztafety kobiet i mężczyzn. **Polskę** reprezentować będą: złota drużyna olimpijska – **Arkadiusz Skrzypaszek, Dariusz Gozdziak i Maciej Czyżowicz** oraz najlepsza sztafeta Europy (z tegorocznych mistrzostw w Gyoer) – **Iwona Kowalewska, Dorota Idzi** oraz **Edyta Małoszyc.**

MŚ 5-boistów

Ekspresowa ekstraklasa

Mecze 4 kolejki pierwszej ligi piłkarskiej obejrzało blisko 42 tys. widzów. Piłkarze nie zaprezentowali zbyt wysokiej formy strzeleckiej zdobywając 22 gole. Najwięcej bramek padło na stadionie **Widzewa,** który zremisował ze Stalą Mielec prowadząc do przerwy. Usatysfakcjonowana mogła być publiczność w Krakowie, gdzie miejscowy **Hutnik** wygrał ze zdobywcą Pucharu Polski, katowickim **GKS.**

Spotkanie, które miało być meczem nr 1 kolejki, mogło usatysfakcjonować tylko poznańską publiczność. W Poznaniu **Lech** pokonał **Legię,** choć zanosiło się początku na wygraną gości.

Samodzielne przodownictwo w tabeli utrzymała **Pogoń Szczecin** pewnie wygrywając u siebie z **LKS,** który jako jedyny zespół ma zerowe konto punktowe (rozpoczynał rozgrywki mając minus trzy punkty).

Najciekawsze pojedynki sobotnio–niedzielnego weekendu piłkarzy ekstraklasy: Stal Mielec – Pogoń, Legia – Widzew, Ruch – Lech i derby Krakowa: Wisła – Hutnik.

L.B.

Słodki sponsor lekkoatletów

Firma **„Master Foods Poland"** podpisała kontrakt z Polskim Związkiem Lekkiej Atletyki i emblemat „M & M's" widnieć będzie na strojach reprezentacji Polski, która 17 bm. uda się do **Stuttgartu na IV Mistrzostwa Świata.** Ponadto **„Uncle Ben's"** otrzymał miano „oficjalnego ryżu polskich lekkoatletów".

– Sponsorujemy nie tylko lekkoatletów, pomagamy również polskim pływakom – powiedział na konferencji prasowej **Richard Penston** z **„Master Foods Poland".** – Aktualnie prowadzimy promocję słodkich wyrobów. Ogłosiliśmy konkurs. Od każdego przesłanego kuponu wraz z opakowaniami po trzech mlecznych czekoladach „M & M's" do 15 września, firma nasza wpłaci 1000 złotych na konto PZLA. Natomiast konsumenci wezmą udział w losowaniu atrakcyjnych nagród i nagrody głównej w wysokości 100 mln złotych.

Komitet nadzorujący całą akcję rozdysponuje fundusze, które przeznaczone zostaną na obozy treningowe dla młodych lekkoatletów, sprzęt, pomoc trenerom oraz zawodnikom startującym w reprezentacji narodowej.

* * *

W reprezentacji na Stuttgart większość (13 osób) stanowią przedstawiciele konkurencji wytrzymałościowych, 6 z bloku skoków, 4 to specjaliści sprintu, natomiast 2 wezmą udział w konkurencji rzutów. Szansę występu w mistrzostwach świata ma piąty zawodnik poprzednich mistrzostw w Tokio w biegu na 800 m, **Piotr Piekarski,** jednak pod warunkiem pokrycia kosztów przez sponsora, gdyż nie zdołał on uzyskać minimum wyznaczonego przez związek.

(Opr. Lech)

TYPUJĄ...

*Typy na trzecią kolejkę drugiej ligi oraz na mecze naszych trzecioligowców przedstawiają dziennikarze działu sportowego „Gazety Kieleckiej": **Leszek Burek i Maciej Cender.***

	L.B.	M.C.
1. Hutnik Warszawa – Błękitni Kielce	2	2
2. Radomiak – Szombierki Bytom	1	X
3. Bug Wyszków – Stomil Olsztyn	2	X
4. Hetman Zamość – Bełchatów	X	1
5. Motor Lublin – Petrochemia Płock	1	1
6. Stal Rzeszów – Resovia Rzeszów	X	2
7. Jagiellonia Białystok – Wisłoka Dębica	1	1
8. Włókniarz Pabianice – Karpaty Krosno	1	X
9. Okocimski Brzesko – Avia Świdnik	1	X
* * *		
1. Łysica Bodzentyn – Lublinianka	2	X
2. Tomasovia Tomaszów – Korona Kielce	X	2
3. Spółdzielca Morszków – Granat Skarżysko	2	2
4. Orlęta Łuków – KSZO Ostrowiec	X	1
5. Granica Chełm – Bucovia Bukowa	2	X

1 – zwycięstwo gospodarzy, X – remis, 2 – zwycięstwo gości.

(mac)

SPORTOWY WEEKEND

PIŁKA NOŻNA

III liga.

Łysica Bodzentyn – Lublinianka, niedziela godz. 17.00, stadion przy ul. Szkolnej.

TENIS

Turniej amatorów, korty w **dzielnicy Bocianek**, sobota, godz. 9.00.

* * *

Kieleckie Towarzystwo Tenisowe organizuje turniej dla dzieci do lat 14. Początek – sobota, godz. 9.00. Korty **Politechniki Świętokrzyskiej, al. Tysiąclecia PP.** **(m.c.)**

Potrzebny trener

Drużyna **Zenitu Chmielnik** w dalszym ciągu nie ma szkoleniowca. Za naszym pośrednictwem działacze klubu poszukują chętnego do objęcia tej funkcji. Zgłoszenia przyjmowane są w siedzibie klubu, **Chmielnik, ul. Dygasińskiego 9, tel. (0–49) 54–36–90.** **(mc)**

Zenon Jaskuła w klasyfikacji FICP

W najnowszej klasyfikacji FICP (Międzynarodowa Federacja Kolarstwa Zawodowego) prowadzi nadal triumfator Tour de France – **Miguel Indurain** przed **Tony Romingerem,** a **Zenon Jaskuła** zajmuje 29 miejsce. Polak awansował po „Wielkiej Pętli" aż o 61 miejsc (zajmował poprzednio 90 pozycję).

Ranking kolarzy zawodowych na 3 sierpnia br. obejmuje wyniki drugiej połowy ubiegłorocznego sezonu i tegoroczne rezultaty do 3 sierpnia. Z punktacji wypadł już ubiegłoroczny tour, dzięki czemu Tony Rominger, znakomicie jeżdżący w tym roku, zbliżył się do lidera klasyfikacji Induraina i dzieli ich różnica 164 pkt. Największy awans zanotował Duńczyk **Bjarne Riis** (piąty w Tour de France), który przesunął się aż o 117 pozycji i zajmuje 62 lokatę w klasyfikacji FICP.

Czołówka klasyfikacji (10 najlepszych):

Miguel Indurain (Hiszpania) – 2580 pkt., **Tony Rominger** (Szwajcaria) – 2416, **Alex Zuelle** (Szwajcaria) – 1742, **Maurizio Fondriest** (Włochy) – 1555, **Claudio Chiappuci** (Włochy) – 1480, **Gianni Bugno** (Włochy) – 1320, **Laurent Jalabert** (Francja) – 1127, **Johan Museeuw** (Belgia) – 1082, **Erik Breukink** (Holandia) – 1057, **Rolf Soerensen** (Dania) – 1022, **29. Zenon Jaskuła** (Polska) – 533 pkt.

W klasyfikacji drużynowej prowadzi hiszpańska **Once** – 5861 pkt., przed **Banesto** (Hiszpania) – 4837 i grupą Zenona Jaskuły – **GB–MG** (Włochy) – 4660.

(Opr. L.B.)

Turniej tenisistów

Na kortach Tęczy w Kielcach rozegrano turniej kwalifikacyjny w tenisie ziemnym chłopców do lat 12. Startowało 24 młodych adeptów tenisa ziemnego z kraju w tym 4 z naszego regionu (Tęczy i Błękitnych oraz z Jędrzejowa).

W tej rywalizacji najlepszy okazał się **Łukasz Arcimowicz** ze Zgorzelca, który w decydującym pojedynku pokonał **Darka Kosteckiego** z Sopotu 6:0, 6:2. Z kielczan najwyżej sklasyfikowany został **Michał Szczodrak** z Błękitnych (przegrał w ćwierćfinale). **(ib)**

Kolarskie wieści

• Puchar PZKol. • Górskie MP z udziałem kielczan

Kadra Polskiego Związku Kolarskiego wygrała na szosie pod Piotrkowem drużynowy wyścig o Puchar PZKol. Czwórka PZKol. pokonała dystans 70 km w czasie 1:22.30 wyprzedzając młodzieżową reprezentację Polski – 1:25.55 oraz klubowy zespół Krupińskiego Suszec – 1:26.09.

Trener przygotowującej się do mistrzostw świata reprezentacji Polski – **Wincenty Majka** – był zadowolony ze zwycięstwa, ale postawa zespołu, w którym zabrakło chorego **Dariusza Baranowskiego** daleka była od ideału. Dokuczliwy upał spowodował, że tempa kolegów nie wytrzymał w końcówce **Piotr Chmielewski.** Słabiej niż można było oczekiwać jechał także **Grzegorz Rosoliński.** W sumie jednak kadrowicze uzyskali niezły, jak na dość nietypowe warunki, czas i po powrocie do zespołu głównego „motoru" napędowego – **Dariusza Baranowskiego** powinni walczyć we wrześniowych MŚ o czołowe lokaty.

Bardzo dobrze spisali się natomiast młodsi koledzy kadrowiczów – zawodnicy reprezentacji młodzieżowej, ubiegłoroczni wicemistrzowie świata juniorów. Rośli, dobrze przygotowani fizycznie i potrafiący jeździć w drużynie młodzieżowcy już wkrótce będą mogli z powodzeniem zastąpić utytułowanych poprzedników z zespołu narodowego, a trenerzy nie ukrywają, że widzą w nich kandydatów do medali w Atlancie.

Zaskoczeniem im minus było dopiero szóste miejsce legionistów tradycyjnie mocnych w drużynie.

Wyniki Pucharu PZKol. (70 km):

1. PZKol. I (Tomasz Brożyna, Piotr Chmielewski, Grzegorz Rosoliński, Piotr Wadecki) – 1:22.30
2. PZKol. II (Bernard Bocian, Piotr Przydział, Marcin Gębka, Paweł Niedźwiedzki) – 1:25.5
3. Krupiński Suszec – 1:26.09
4. Kolejarz Częstochowa – 1:26.28
5. Damis–Szurkowski – 1:26.50
6. Pekaes–Lang Rover–Legia – 1:27.20

W sobotę i niedzielę kolarze Cyklo–Korony (Radio Kielce) DEK–Meble startują w górskich MP na trasie 186 km w okolicach Strzegomia. Ekipa kielczan: Zbigniew Piątek, Tomasz Brożyna, Kazimierz Stafiej, Mariusz Bilewski i Marcin Wengorski mierzy wysoko. Startują też juniorzy po szosach woj. płockiego i juniorzy młodsi – w wyścigu po ziemi bielskiej. **lech**

Nad wodę i do cienia

Cichy, uroczy zalew mamy tuż pod nosem – Kaniów koło Zagnańska. Utworzony (przez wójta) na naturalnym strumyczku. Doskonale położony, z dwóch stron las (wielki kompleks ciągnący się po Bliżyn), w pobliżu jest wioska ze sklepami (ważne dla nie mogących obejść się bez dobrodziejstw cukiernika). Nad zalewem znajduje się niewielka plaża, można więc zażywać tu nie tylko kąpieli wodnych, ale i słonecznych. Gdy słońce zagotuje już olej w głowie, wtedy należy uciekać do lasu. Niedaleko znajduje się też dąb Bartek, największy w kraju producent cienia.

Niestety, Kaniów dostępny jest głównie dla posiadaczy własnego pojazdu. Linia kolejowa jest stosunkowo odległa. Dojazd z Kielc ulicą Zagnańską, w Zagnańsku koło stacji benzynowej należy skręcić w lewo i po połowie kilometra ujrzy się drogowskaz „Kaniów – 0,5".

(X)

Zapraszamy na wycieczki

Klub Turystów Pieszych przy kieleckim Oddziale PTTK organizuje w najbliższą niedzielę 8.VIII. pieszą wycieczkę na trasie: Rykoszyn PKP – Góra Miedzianka – Gościniec – Polichno – zalew k. Hutki – Chęciny. Zbiórka o godz. 6.30 na dworcu PKP. Wycieczkę poprowadzi przodownik GOT – Kazimierz Stapor.

Oddział Świętokrzyski PTTK organizuje piesze wycieczki w sobotę 7.VIII. na trasie: Bałtów Młyn – Zamoście – Magonie – Krzemionki – Sudół. Spotkanie z przewodnikiem O/PTTK, aleja 3 Maja 5, o godz. 9; wtorek 10.VIII. na trasie: Chocimów – Zagaje – Szeligi – Kałków – Doły Biskupie. Spotkanie z przewodnikiem O/PTTK, aleja 3 Maja 5 o godz. 8.10.

Zarząd Oddziału PTTK przy Zakładach Metalowych w Skarżysku–Kam. zaprasza w niedzielę 8.VIII. na wycieczkę pieszą – „wspaniała góra". Trasa: Rudki – G. Chełmowa – Nowa Słupia. Wycieczkę poprowadzi W. Zajączkowski. Spotkanie przed dworcem PKS, o godz. 7.10.

WEEKEND

Pałacyk proponuje

W najbliższy poniedziałek 9.VIII., o godz. 19 w pałacyku T. Zielińskiego w Kielcach, ul. Zamkowa 5 – nauki J. S. Karmapy Buddyzm Tybetański. Wykład będzie prowadzony przez mistrza buddyjskiego Olego Nydahl'a.

Koncert rockowy

Dom Kultury we Włoszczowie organizuje w najbliższą sobotę 7.VIII., o godz. 18 koncert rockowy. Wystąpią zespoły: „Niederland" i „Tormentor" z Kłobucka oraz działający przy szkole rolniczej we Włoszczowie zespół „Rocker" i „RTA".

„Solidarność" przedstawi

W najbliższą sobotę o godz. 15 w siedzibie Zarządu Regionu Świętokrzyskiego „Solidarności" kandydaci na posłów związku spotkają się z mieszkańcami Kielc. Wszyscy zainteresowani – mile widziani. Po spotkaniu odbędzie się konferencja prasowa.

Dyżury kieleckich sklepów

Sklepy całodobowe: „Non Stop Market", ul. Warszawska 147; sklepy Biura Handlowego AZ: ul. Sienkiewicza 10/12b, ul. Jana Pawła II 17, ul. Hoża 39; sklepy PSS „Społem": nr 114 ul. Czarnowska 7/11, nr 76 ul. Konopnickiej 5; delikatesy ul. Karczówkowska 1.

Sklepy czynne po godz. 20: „Mitex" ul. Sienkiewicza 17/19 (9–24); sklepy PSS: nr 200 ul. Zagórska 62 (7–22, niedz. 8–22), nr 205 ul. Sienkiewicza 55 (6–22, soboty 13–22, niedziele 14–22), nr 187 ul. Piekoszowska 54 (6–22, soboty i niedziele 7–21), sklep ogólnospożywczy ul. Grochowa 15 (7–24, przerwa od 14 do 18).

Bary, restauracje, kawiarnie

Pałacyk Zielińskiego ul. Zamkowa 5 (10–6), „Podziemie" plac Wolności 2 (do 24), „Jodłowa" ul. Buczka 3/5 (10–24), bar „Bistro" ul. Warszawska 34 (w budynku Izby Rzemieślniczej 9–22), „Cafe Club", ul. Sienkiewicza 48/50 (budynek NOT 11–23); bar w hotelu „Exbudu" ul. Manifestu Lipcowego (do 4); bar w hotelu „Świętokrzyskim" Cedzyna (do 3), „Winnica" ul. Winnicka (do 22).

(IGA)

NA KIELCZANINA ROKU 1993 proponuję:

Imię.....

Nazwisko.....

Nadawca (imię i nazwisko).....

.....

Komunikat policji

Osoby, które widziały wypadek drogowy 3.VI.1993 r., około godz. 13.15 w Kielcach na alei IX Wieków Kielc przy skrzyżowaniu o ruchu okrężnym ulic Okrzei – 1 Maja – Czarnowskiej, w którym starszy mężczyzna został potrącony przez „poloneza", proszone są o kontakt z Wydziałem Ruchu Drogowego KRP w Kielcach, ul. Wesoła 35, pok. 5, tel. 298–58 w godz. 8–16.

Kielczanin Roku 1993

Zapraszamy do udziału w plebiscycie „Kielczanin Roku 1993"! Wystarczy wypełnić kupon i wysłać go pod adresem redakcji „GK". Mile widziane, ale niekoniecznie, krótkie uzasadnienie wyboru podanej osoby bądź osób.

Na uczestników czekają atrakcyjne nagrody.

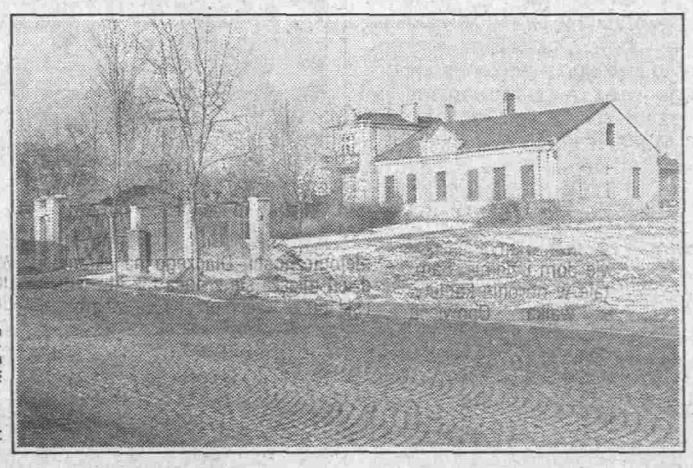
ALBUM KIELECKI

Przy ul. Bodzentyńskiej (XI)

Podczas okupacji w firmie „Roman Kluźniak i syn" Niemcy zorganizowali warsztaty remontowe taboru samochodowego. Pod nieobecność Jana firmą zarządzał jego starszy brat Romuald Kluźniak. Mimo ścisłej kontroli nadzoru niemieckiego pracujący tu Polacy naprawiali broń i sprzęt dla miejscowego ruchu oporu. Praca w warsztatach dawała azyl wielu młodym ludziom, którzy dzięki temu unikali przymusowego wywozu na roboty do Niemiec. Po wyzwoleniu zakład pracował pod zarządem Romualda Kluźniaka i żony Jana Sabiny. W kwietniu 1947 roku powrócił z Anglii Jan Kluźniak. W krótkim czasie po jego powrocie warsztaty przejmuje firma państwowa Kieleckie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych. Część maszyn ulega konfiskacie, a dawny właściciel został zatrudniony w ww. przedsiębiorstwie w charakterze kierownika warsztatów. W 1953 roku kończy studia zaoczne na Politechnice Warszawskiej, otrzymuje dyplom inż. mechanika. Po październiku w 1956 roku Kieleckie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych opuszcza pomieszczenia warsztatowe, a ich dawny właściciel inż. Jan Kluźniak czyni starania o ich odzyskanie i uruchomienie. Po uzyskaniu zezwolenia firma, do której w charakterze wspólników przystępują brat Romuald i syn Jana Tadeusz wykonuje jak dawniej usługi remontowe, ale tym razem dla kieleckich i okolicznych zakładów przemysłowych. W warsztatach prowadzone było szkolenie uczniów w zawodach tokarz, frezer, ślusarz. Właściciel przekazywał swoją wiedzę i doświadczenie uczniom, wielu z nich zostało doskonałymi fachowcami. Pod koniec lat 60. naszego stulecia wiadome się stało, że plany rozbudowy przestrzennej Kielce przewidują wiele wyburzeń domów przy ul. Bodzentyńskiej (ówczesnej Armii Czerwonej). Posesja pod nr 37 przy ul. Bodzentyńskiej – własność Kluźniaków – została również przeznaczona do wyburzenia. Wiadomość ta załamała ich właścicieli. W lipcu 1971 roku umiera Jan Kluźniak, firma pracuje jednak nadal, aż do marca 1975 roku, mimo ogromnych trudności, jakie sprawiały szeroko zakrojone prace ziemne pod rondo przy ul. Bodzentyńskiej i ulic w jego sąsiedztwie. Praktycznie został zamknięty dojazd do warsztatu i domu mieszkalnego. Prace ciągnęły się w latach 1973–1976. Na przestrzeni tych lat stopniowo wyburzono budynki gospodarcze – wiaty, magazyny, wycinano stare drzewa owocowe, krzewy ozdobne w dobrze utrzymanym ogrodzie i sadzie. Zdewastowano altanę i fontannę, zniszczono solidne ogrodzenie z bramą wjazdową i portiernię. W kwietniu i maju 1975 roku nastąpił demontaż i dewastacja maszyn i urządzeń warsztatowych. Nieudolność ekipy rozbiórkowej przysłanej przez ówczesne władze spowodowała uszkodzenia w wielu przypadkach bardzo drogich maszyn. W ostatniej fazie wyburzono budynek mieszkalny z warsztatem. Stary dom, jego grube mury opierały się ładunkom dynamitu zakładanym przez saperów z miejscowej jednostki wojskowej. Rodzina została pozbawiona środków do życia. Warsztaty, które były źródłem utrzymania przestały istnieć. Kluźniakowie – żona Jana i syn Tadeusz wystarali się, że w ocalałych zabudowaniach gospodarczych mogą urządzić w skromnych wymiarach warsztaty. Po śmierci żony Jana Sabiny warsztat ten prowadzi syn Tadeusz. Świetność dawnych warsztatów pozostała tylko we wspomnieniach. Szkoda.

Z pracy: Inwentaryzacja krajoznawcza śródmieścia Kielc 1988 r.

R. I E. GORZKOWSCY

Fot. T. Wagrowski

Warsztat samochodowo–mechaniczny p. Kluóniaka. Ul. Bodzentyńska – wylot Źródłowej

COŚ NA ZĄB

Z przekąsem o przekąskach

Są takie chwile w życiu człowieka, kiedy musi napić się rano piwa. Po prostu musi. Wychodzi z domu w poszukiwaniu jakiejś knajpki, która byłaby czynna od bladego świtu. Snujesz się ulicami. Nic. Wszędzie najwcześniej od dziesiątej.

Aż nagle trafiasz na ulicę Warszawską i stajesz osłupiały. Oto trafiłeś na pierwszą w Kielcach pijalnię piwa czynną od siódmej zero zero.

ŻYWIEC

naszym zdaniem, ma szansę stać się najzacniejszą knajpką piwną nie tylko z racji przychylnych godzin otwarcia. Powodów jest więcej. Ściślej mówiąc, trzy: piwko o jednakowej wciąż temperaturze, wyśmienita kuchnia i całkiem przyjemny wystrój wnętrza.

Szerokie ławy z jasnego drewna robili ponoć osobiście górale. Podobnie kontuar z wysokimi, wyraźnie zakopiańskimi zydlami. Mimo iż wyposażenie jest dość masywne, całość nie przytłacza. Dużo wolnej przestrzeni i dobra wentylacja sprawiają, że czujesz się w „Żywcu" zrelaksowany.

Tym bardziej jeśli spróbujesz wybornego piwa beczkowanego (oczywiście – „żywiec"). Jak już zostało powiedziane, utrzymywane jest ono przez specjalną maszynerię ciągle w jednakowej temperaturze, tak więc w największe upały nie musisz obawiać się o jego jakość. Radzimy też spróbować „żywca" ciemnego o lekko przypalanym smaku, bowiem w sklepie go nie uświadczysz. Możesz również pokusić się o eksperyment i zmieszać jasne z ciemnym. Efekt jest nadspodziewanie dobry. Co istotne: ceny piwa są porównywalne z hurtowymi, jasne beczkowane (0,2 l) kosztuje jedynie 8 tys. zł.

Z ręką na sercu możemy powiedzieć, że żadna piwiarnia w Kielcach nie ma tak wyśmienitej kuchni (mówiąc nawiasem, większość w ogóle nie ma kuchni). Do piwka jest oczywiście goloneczka i to w dwóch rodzajach: gotowana (8 tys. – 100 g) oraz po bawarsku (o dwa tysiące drożej). Ta druga podawana jest z sosem grzybowym. Jeśli chcesz – możesz zamówić niewielką porcję.

Radzimy zwrócić uwagę na barszczyk czerwony z pasztecikiem domowego wyrobu. Szczególnie na pasztecik. Kruchutki niczym miśnieńska porcelana i fantastyczny w smaku. Cena niewygórowana – 15 tys.

Rewelacją jest tu kotlet „pana Michała" – znany specjał regionalnej kuchni – mięso wieprzowe podane na placku ziemniaczanym z dodatkiem grzybów, papryki, zielonego groszku i paru innych oczywistych ozdobników. Kotlet podawany jest z frytami (jeśli sobie zażyczysz), a obowiązkowo z trójkolorową surówką z marchewki, pora i kapusty, znakomitą zresztą. Generalnie – kotlet dorównuje klasie temu serwowanemu w hotelu „Świętokrzyskim", przy czym jest kilkakrotnie tańszy: jedne 28 tys. za całość. Zupełnie niespotykane.

Gdyby było na tyle miejsca, można by wspomnieć jeszcze o bardzo zacnym medalionie z cielęciny, chyba jeszcze bardziej kruchym niż pasztecik i z podobnym zestawem surówek (27 tys.), tudzież tatarze ze świeżuteńkiego mięsa podawanym z zachowaniem wszelkich norm, wręcz nienagannie. Niestety, zabrakło nam samozaparcia, by spróbować befsztyka, kotleta szwajcarskiego, bryzolu z polędwicy czy schabowego panierowanego. Może to i lepiej, bo z pewnością nie byłoby następnego odcinka.

TOMASZ NATKANIEC

Piwiarnia „Żywiec" – ul. Warszawska 6, czynna 7–21.
wystrój wnętrza – ****
jakość potraw – ****
kultura obsługi – ****

Maleje podaż, ceny idą w górę

ŚWIŃSKI DOŁEK

W lipcu były dwie podwyżki mięsa i jego wyrobów. Franciszek Kowaluk zastępca dyrektora w Kieleckich Zakładach Mięsnych powiedział, iż cena mięsa i wędlin na Kielecczyźnie nie jest najwyższa. Drożej za taki towar należy zapłacić w innych rejonach kraju, np. w Krakowie lub Szczecinie oraz innych miastach Wybrzeża.

Helena Kawalerczyk kierowniczka stoiska mięsnego w sklepie przy ul. Szczecińskiej poinformowała, że zmalał popyt na wędliny szlachetne. Klienci wolą kupować tańszy towar np. parówki (33.600 za 1 kg), krakowską (62.200 za 1 kg). Mniej sprzedaje się szynki, za którą należy zapłacić 103 tysiące (1 kg), schab po 59.400 zł „idzie" w mniejszych niż dotychczas ilościach. Sklepy prywatne oferują niższe ceny. W mięsnym przy ul. Buczka 19/23 schab kosztuje 50 tys. (1 kg), kilogram żeberek – 33 tysiące, szynkę wyceniono na 85 tysięcy. Renata Wijas kierowniczka sklepu powiedziała, iż po ostatniej podwyżce każdy asortyment zdrożał średnio od 2 do 3 tysięcy złotych.

(IGA)

Informator

KIELCE

TEATRY:

im. S. ŻEROMSKIEGO – przerwa urlopowa.

PTLiA „KUBUŚ" – przerwa urlopowa.

KINA:

ROMANTICA – „Bez przebaczenia" – USA, l. 15, godz. 20.00; „Alive – dramat w Andach" – USA, l. 15, godz. 14.45, 17.30

MOSKWA – „Uciec, ale dokąd?" – USA, l. 15, godz. 19.00; „Cmentarz dla zwierząt" – USA, l. 15, godz. 15.00, 17.00

GALERIA BWA „PIWNICE" – 6.VIII. – nieczynna. Od **7.VIII.** – wystawa polskiego rysunku współczesnego „10 lat później". Galeria czynna w godz. 11.00–17.00, w niedziele w godz. 11.00–15.00, w poniedziałki – nieczynna.

GALERIA FOTOGRAFII ZPAF, Kielce, ul. J. Paderewskiego 12 – Wystawa fotografii grupy kandydatów do ZPAF. Galeria czynna codziennie w godz. 11.00–15.00, w soboty i niedziele – nieczynna.

MUZEA:

MUZEUM NARODOWE w Kielcach – PAŁAC BISKUPI, pl. Zamkowy 1 – wystawa: Wnętrza zabytkowe XVII i XVIII w., galeria malarstwa polskiego, sanktuarium marszałka Piłsudskiego, broń wschodnia i europejska ze zbiorów własnych.

ODDZIAŁ – Rynek 3/5 – wystawa stała: „Przyroda Kielecczyzny"; **wystawy czasowe:** „Sztuka niemiecka. Polska kolonia artystyczna w Monachium", „Współczesna sztuka ludowa Kielecczyzny", „Pradzieje regionu świętokrzyskiego – epoka żelaza".

ODDZIAŁ – MUZEUM LAT SZKOLNYCH S. ŻEROMSKIEGO, ul. Jana Pawła II – nieczynne (remont).

ODDZIAŁ – MUZEUM HENRYKA SIENKIEWICZA w Oblęgorku – czynne codziennie w godz. 10.00–16.00 oprócz poniedziałków i wtorków.

APTEKI – Dyżur nocny pełni apteka przy ul. Żelaznej 43 i Buczka 37/39.

TELEFONY: Pogotowie Ratunkowe – 999, Pogotowie Policyjne – 997, Straż Pożarna – 998, Pomoc Drogowa – 981, Pogotowie Energetyczne Kielce – miasto i teren – 991, Pogotowie Gazowe – 31–20–20 i 992, Pogotowie wod.–kan, co., elektryczne, RPGM czynne w godz. 15.00–23.00 w dni powszednie; w dni wolne od pracy w godz. 7.00–2.30, tel. 463–80. Pocztowa informacja o usługach 911. Informacja PKP – 930, informacja PKS 66–02–79. Hotel „Centralny" 66–25–11.

POMOC DROGOWA „POLMOZBYT", Kielce, ul. Łódzka 191 – czynna w godz. 6.00–22.00, tel. 550–22.

SZPITALE:

DYŻURY OSTRE: 6.VIII. (piątek) – Oddz. Wewn., Chirurg. – Szp. Wojewódzki – Czarnów, ul. Grunwaldzka; **7.VIII. (sobota) – Oddz. Wewn.** – Szp. Miejski, ul. Kościuszki, **Oddz. Chirurg.** – Szpital w Czerwonej Górze; **8.VIII. (niedziela) – Oddz. Wewn.** – Szp. Woj. – Czarnów, ul. Grunwaldzka, **Oddz. Chirurg.** – Szp. Miejski, ul. Kościuszki.

Szpital ginekologiczno–położniczy wg rejonizacji, tel. 492–58.

POMOC LEKARSKĄ dla dzieci chorych można uzyskać w dziale pomocy doraźnej przy ul. Langiewicza 2 (Szpital Dziecięcy) – codziennie w godz. 14.00–7.00, w niedzielę i święta – przez całą dobę (pomoc odpłatna).

WIZYTY DOMOWE PEDIATRÓW „Vitamed" – tel. 31–80–68.

NAGŁA POMOC LEKARSKA – tel. 31–56–50;

AMBULATORIUM PEDIATRYCZNE „Pod Dalnią" – tel. 568–91.

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUG KOMUNALNYCH – całodobowe usługi pogrzebowe – tel. 66–31–77 i 467–88.

TELEFON ZAUFANIA (dla ludzi z problemem alkoholowym) – od poniedziałku do piątku, w godz. 18.00–20.00, tel. 573–46.

TELEFON ZAUFANIA dla młodzieży – czynny w każdy czwartek w godz. 18.00–20.00 – tel. 456–70 (dyżuruje psycholog).

POSTOJE TAKSÓWEK: osobowe – pl. Dworcowy tel. 534–34, ul. Piekoszowska, tel. 515–11, ul. Toporowskiego 31–09–67, ul. Jesionowa 31–79–19; **bagażowe** – ul. Sandomierska tel. 31–09–19.

BUSKO ZDRÓJ

GALERIA BWA „ZIELONA", ul. Mickiewicza 7 – wystawa malarstwa i grafiki **Leszka Kurzei.** Galeria czynna od wtorku do soboty w godz. 11.00–17.00, niedziela w godz. 11.00–15.00, poniedziałek – nieczynna.

OSTROWIEC

KLUB „GALERIA" w ZDK – wystawa malarstwa **Krzysztofa Maja** – czynna w godz. 8.00–20.00.

PIŃCZÓW

MUZEUM REGIONALNE – wystawy stałe: „Pradzieje Ponidzia", „Adolf Dygasiński – życie i twórczość"; „Pińczów – historia miasta".

SKARŻYSKO–KAMIENNA

MUZEUM im. ORŁA BIAŁEGO w Skarżysku–Rejowie, ul. Słoneczna 90 – czynne w godz. 9.00–17.00.

POSTOJE TAKSÓWEK: Dworzec PKP – tel. 51–37–05.

STARACHOWICE

APTEKA DYŻURUJĄCA: nr 20–076, ul. Staszica 64–79.

UWAGA! Za ewentualne zmiany w repertuarze kin redakcja nie odpowiada.

POLSKIE RADIO KIELCE (UKF 71,15 MHz)

PIĄTEK

5.00 Nowinki z Radiowej 6.00, 16.00, 22.00 BBC 6.07, 16.05 Aktualności dnia 8.10 Program reklamowy 8.30 Impulsy (pr. IV) 8.40 Muzyka 8.50 Radiowa giełda pracy 9.00 Wiadomości i radio kierowców 9.10 Nie czytałeś – posłuchaj 9.15 Muzyka dla wszystkich 10.00, 14.00, 20.00 Magazyny informacyjne 10.10, 12.05 Kurier ogłoszeniowy 10.30 Aud. arch. 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Wiadomości 11.10 Sprawa na dziś 12.30 W ludowych rytmach 13.10 Rozmaitości i muzyka 14.15 Atrakcje MTV 15.10 Auto radio – moto radio 18.00 Plus 18.30 Lektury domowe 19.10 Rockowa fala 20.10 Radio po kolacji 23.00 Muzyka dawnych mistrzów.

SOBOTA

5.00 Nowinki z Radiowej 6.00, 16.00, 22.00 BBC 6.07, 16.05 Aktualności dnia 8.10 Program reklamowy 8.30 Klucz do samego siebie 8.40 Muzyka instrumentalna 9.00 Wiadomości i radio kierowców 9.10 Sama radość 10.00, 14.00 Magazyn informacyjny 10.10, 12.05 Kurier ogłoszeniowy 10.30 Remis ze wskazaniem – aud. z Bydgoszczy 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00, 20.00 Wiadomości 11.10 Sprawa na dziś – wakacje z Radiem Kielce 12.30 Na przypiecku 13.10 Rozmaitości i muzyka 14.15 Piosenki z tekstem 15.10 Auto radio – moto radio 17.00 Piosenki z repértuaru koncertu życzeń 18.00 Plus 18.30 Country 19.05 Radio sport 19.15, 20.15, 23.00 Nowości płytowe 20.00 Przegląd wydarzeń kulturalnych 24.00 Nocne Kielce.

NIEDZIELA

6.00, 7.05 Muzyczny przekładaniec 7.00, 11.00, 17.00, 19.00 Wiadomości 8.00 Audycja ekumeniczna 9.00 Magazyn kulturalny 10.00 Muzyka dla wszystkich 11.15 457–05 – Jesteśmy 14.00 Magazyn informacyjny 14.10 Dziecięce radio 14.30 Poświatowska mało znana 15.00 Z piosenką przez lata 15.25 Radiowęzeł „Pirania" 16.00 Koncert życzeń 17.05 Mija tydzień – jutro nowy 17.15 Jazz 19.05 Radio sport 19.30 Podróże muzyczne Jerzego Rosińskiego 20.30 Poetyckie spotkanie 21.00 Muzyka na świąteczny wieczór 23.00 Country w drodze.

RADIO „JEDNOŚĆ" (UKF 71,95 MHz)

PIĄTEK

5.00 Przebudzanki muzyczne 6.00 Poranek z Jednością 6.45 Rozważania na dziś 7.00 Powitanie 7.15 Transmisja mszy św. z kościoła Św. Trójcy 8.00 Poranny blok muzyczno–informacyjny 10.45 Powieść na lato – „Szajka bez końca" – Joanny Chmielewskiej 11.15 Muzyka refleksyjna 11.30 Wspólna modlitwa południowa (432–51) 12.15 Popołudniowy blok muzyczno–informacyjny 14.15 Zielony kącik 14.30 Potyczki z językiem 15.00 Trzy kwadranse z muzyką klasyczną – LATO Z PRZEBOJAMI 15.45 Kielecki Dziennik Radiowy 16.00 MUZYKA, FAKTY, ZDARZENIA 17.00 Wszystko po polsku 18.45 Włącz mi radio mamo – program dla dzieci 19.00 Co słychać w kulturze 20.00 Ja jestem życiem – relacja z rozpoczęcia XII Pieszej Pielgrzymki Kieleckiej na Jasną Górę 20.30 Fascynacje muzyczne Radia Jedność 22.00 Muzykotomia

Wiadomości z kraju i ze świata: 8.15, 9.15, 12.15, 13.15, 16.15; **Wiadomości lokalne:** 9.00, 13.00, 14.00; **Serwis sportowy:** 8.30.

SOBOTA

6.00 Przebudzanki muzyczne 6.45 Rozważania na dziś 7.00 Powitanie 7.15 Transmisja mszy św. z kościoła Św. Trójcy 8.00 Poranny blok muzyczno–informacyjny 10.45 Powieść na lato – „Szajka bez końca" – Joanny Chmielewskiej 11.15 Problematyka religijności w twórczości Adolfa Dygasińskiego 11.30 Wspólna modlitwa południowa (432–51) 12.15 Popołudniowy blok muzyczno–informacyjny 14.25 Prezentacje 15.00 Kodeks towarzyski 15.45 Lista przebojów Radia Jedność 17.45 Na sportowych arenach 18.30 Melodie dla was 18.45 Włącz mi radio mamo – program dla dzieci 19.00 Muzyczna wieczorynka 21.00 SOBOTNIE PARTY 1.00 Noc na wzgórzu.

Wiadomości z kraju i ze świata: 21.15, 22.15, 23.15, 0.15.

NIEDZIELA

6.00 Muzyczne co nieco 7.00 Powitanie 7.15 Rozważania na dziś 7.30 Minął tydzień – magazyn aktualności 7.45 Poranek z Jednością 9.45 Ptaki obok nas 10.15 Niedzielne muzykowanie 11.15 Muzyka refleksyjna 11.30 Wspólna modlitwa południowa (432–51) 12.15 Stare Przymierze – rozważania biblijne T. Zychiewicza 12.30 Niedziela z nami 14.00 Transmisja z powitania XII Pieszej Kieleckiej Pielgrzymki na Jasną Górę 16.00 Transmisja mszy św. XII Pieszej Kieleckiej Pielgrzymki z placu Jana Pawła II 18.30 Pismo Święte Nowego Testamentu 19.00 Barwny świat kultury i muzyki 20.00 Jazz i nie tylko 0.00 Noc na wzgórzu.

Komunikaty Totalizatora Sportowego: 8.40, 13.40, 15.40, 17.40.

TELEWIZJA KABLOWA KIELCE

PIĄTEK

WAKACJE, czyli TEKA ROZMAITOŚCI TKK

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.40 „Opowieści zielonego lasu" – film dla dzieci 18.05 „Różowa Dama" – serial na lato 18.55 Powtórka z naszego archiwum 19.15 Niespodzianka TKK

SOBOTA

WAKACJE, czyli TEKA ROZMAITOŚCI TKK

17.15 Kielecki kwadrans – magazyn informacyjny 17.40 „Opowieści zielonego lasu" – film dla dzieci 18.05 „Różowa Dama" – serial na lato 18.55 Powtórka z naszego archiwum 19.15 „Krzyżówka Szczęścia", odc. 26 19.50 Kabaret OTTO – cz. III

NIEDZIELA

Powtórzenie programów wybranych przez widzów: 16.00 „Opowieści zielonego lasu" – powtórzenie odcinków z minionego tygodnia 18.15 „Mieć znowu 18 lat" – komedia amerykańska 19.45 „Krzyżówka Szczęścia" – odc. 26 (powt.)

NA EKRANACH KIN

**

UCIEC, ALE DOKĄD, USA 1992, reż. ROBERT HARMON, wyst. JEAN–CLAUDE VAN DAMME, ROSANNA ARQUETTE, KIERAN CULKIN.

Jean–Claude van Damme, niekwestionowany mistrz filmów karate i kick–boxingu zatęsknił za romantyczną rolą herosa w westernowym stylu – obrońcy wdów i sierot. W filmie „Uciec, ale dokąd?" zagrał zbiega z transportu więziennego. Jest nim Sam Gallen, złodziej niesłusznie oskarżony o morderstwo. Uciekinier chowa się w posiadłości młodej wdowy – Clydie (Rosanna Arquette). Jego obecność zostaje jednak odkryta przez synka Clydie – Mookiego (Kieran Culkin, młodszy brat Macaulaya). Chłopiec, od dzieciństwa pozbawiony opieki ojca, obdarza tajemniczego przybysza zaufaniem i miłością. Mężczyzna pod wpływem tego uczucia zmienia się, ale na drodze do szczęścia w odbudowanej rodzinie pojawia się bezduszny przedsiębiorca budowlany, chcący odebrać wdowie dom i ziemię. Sam, oczywiście, staje w obronie kobiety. Zaczyna się walka. Opowieść w „Uciec, ale dokąd?" jest schematyczna, reżyser zapomniał o największych atutach van Damma i zamiast wykorzystać jego talent do widowiskowych pojedynków, obstawił go malowniczymi rekwizytami, uniemożliwiając tym samym pokazanie maestrii walk Wschodu. Skupił się na analizie przemiany psychicznej bohatera. Niestety, przystojnemu Belgowi brakuje charyzmy i dojrzałości aktorskiej. Sytuację ratują dzieci, przede wszystkim spontaniczny Mookie.

**

SMĘTARZ DLA ZWIERZAKÓW, USA 1992, reż. MARY LAMBERT, wyst. EDWARD FURLONG, ANTHONY EDWARDS, CLANCY BROWN, JARED RUSHTON

Film, nakręcony na podstawie powieści Stephena Kinga, jest tylko bladym odbiciem pierwowzoru literackiego. Ten film właściwie trudno zaliczyć do jakiejkolwiek grupy. Jak na film „gore" jest to utwór nieznośnie moralizatorski, pouczający wszystkich naokoło na koszmarnym przykładzie ze wskrzeszeniem zwłok. Z kolei jak na tradycyjne studium makabry, za wiele w nim nielogiczności. Dlaczego na ekranie dzień miesza się z nocą tak bez ładu i składu, dlaczego przybysze zza grobu dla jednych są lodowato zimni, dla drugich nie. Reżyserka niestety nie czuje gatunku, a film, utrzymany w gatunku makabry, także wymaga dobrej roboty i przestrzegania reguł.

****

NIEBO NAD BERLINEM, RFN–FRANCJA, 1987, reż. WIM WENDERS, wyst. BRUNO GANZ, SOLVEIG DOMMARTIN, OTTO SANDER

Po „Kabarecie" Boba Fosse'a i „Opętaniu" Andrzeja Żuławskiego jest to kolejny, głośny obraz Berlina (nagroda za reżyserię w Cannes). Niemiecki reżyser Wim Wenders zdecydował się jednak na odmienną poetykę. Sięgnął do symboli i metafizyki, wprowadzając do swojego filmu dwie anielskie postaci, które zdecydowały się właśnie w Berlinie studiować życie ludzkich istot. Anioły – Damiel i Cassiel – wędrują więc po ulicach miasta, wstępują do budynków podsłuchując rozmowy i podpatrując zachowanie berlińczyków. Jeden z aniołów, zafascynowany ziemskim życiem, postanawia pozostać w ludzkim wymiarze. W tym filmie, utkanym w poetyckiej przypowieści o aniołach i reportażowych obserwacji wielkomiejskiego molocha, reżyserowi udała się rzecz niezwykła. Potrafił tą dokumentalną tkankę nasycić poezją, odwołując się do ekspresjonistycznych tradycji niemieckiego kina.

*****

BEZ PRZEBACZENIA, USA 1992, reż. CLINT EASTWOOD, wyst. GENE HACKMAN, CLINT EASTWOOD, MORGAN FREEMAN, RICHARD HARRIS

William Munny, niegdyś słynący ze szczególnego okrucieństwa morderca, wiedzie wraz z dwojgiem dzieci spokojne życie na fermie świń. Niedawno zmarła mu żona, pod której wpływem stał się zupełnie innym człowiekiem. Nie powodzi mu się najlepiej – bezlitosna rzeczywistość lat 80. ubiegłego wieku spycha jego rodzinę na ekonomiczne dno. Właśnie w takich okolicznościach przyjeżdża do niego The Schofield Kid, szukający partnera, który pomoże mu w zabiciu dwóch kowbojów. Za ich głowy wyznaczono nagrodę tysiąca dolarów. Wszystko zaczęło się od miasteczka Big Whiskey, gdzie tamci zmasakrowali prostytutkę. Miejscowy szeryf – wyrafinowany cwaniak i były kryminalista – darował mordercom karę. Oburzone takim rozwiązaniem przyjaciółki poszkodowanej, zebrały pieniądze i postanowiły wynająć płatnego mordercę. Do The Schofield Kida i Munny'ego dołącza jeszcze przyjaciel Williama – Ned Logan. Cała trójka przyjeżdża do miasteczka Big Whiskey. „Bez przebaczenia" jest pozbawionym sentymentalizmu, realistycznym spojrzeniem na legendę Dzikiego Zachodu, choć w filmie wykorzystano elementy klasycznego westernu.

* * * * * – wybitny, nie przegap!,
* * * * – bardzo dobry,
* * * – dobry,
* * – przeciętny,
* – beznadziejny, szkoda twojego czasu.

Do– i odradzała AGATA NIEBUEDEK

Gdzie jest mały, rudy kundel?!

Droga Redakcjo!

Piszę zrozpaczona z nadzieją na pomoc.

Oto nasza historia:

Wracając z rodzicami z urlopu, zatrzymaliśmy się w Św. Katarzynie na ostatni nocleg. 26 lipca (poniedziałek) ok. godz. 19.30 chcąc zwiedzić przedsionek klasztoru, uwiązaliśmy naszego psa przy płocie przed klasztorem. Wewnątrz byliśmy najwyżej 8–10 minut; po wyjściu okazało się, że pies został skradziony. Nie mógł sam się odwiązać, mało prawdopodobne jest, aby zabrał go ktoś idąc pieszo, bo pies po kilku metrach wróciłby. Był to zwykły kundel – nieduży, rudawy, nieco podobny do jamnika (był trochę „za długi").

Myśleliśmy, że ukradł go ktoś, kto przejeżdżał samochodem. Gdzie mamy szukać naszego Rufika? Może być teraz wszędzie.

Tragiczne jest nie to, że bardzo go kochamy, że byliśmy do niego przywiązani. To nie o nas chodzi, ale o los tego zwierzęcia bezmyślnie skrzywdzonego przez czyjąś głupotę.

Wzięliśmy go 3 lata temu ze schroniska dla zwierząt jako 6–tygodniowe szczenię. Był bardzo chory – dlatego leczyliśmy go i dbaliśmy o niego i dlatego pewnie chowany był w cieplarnianych warunkach. Był wybitnie nieodporny na chłód, na deszcz. Jeżeli został porzucony lub jest źle traktowany – po prostu umrze.

Wiemy też, że nie zaaklimatyzuje się u nowego właściciela, bo piszczał pozostawiony nawet na godzinę u bliskich znajomych. Dlatego zabraliśmy go z sobą na wakacje.

Nie wiem, w jaki sposób zaapelować do człowieka, który tak bezmyślnie postąpił – może ma odrobinę sumienia i da znać – bez żadnych konsekwencji pojedziemy w najdalszy kąt Polski, aby go odebrać.

A może ktoś widział błąkającego się po okolicy małego rudego kundla?

Bardzo proszę o poważne potraktowanie naszej sprawy, pomimo że chodzi tylko o psa. Wiem, że wiele ludzi cierpi biedę, jest im źle. Nam też jest trudno – ale czy z tego powodu trzeba gnębić zwierzęta? Nie wiem co mamy zrobić, gdzie napisać – jesteśmy już bezradni.

Błagam o odpowiedź i szybką interwencję w nadziei, że nie będzie za późno.

Łączę pozdrowienia
zrozpaczona
JUSTYNA z RODZICAMI

Jeśli ktokolwiek zna los Rufika, czekamy w redakcji na sygnał.

Wydawca „ATW" Sp. z o.o. Warszawa. Redaktor naczelny Andrzej Orlicz (tel. 572–48), zastępcy redaktora naczelnego Anna Krawiecka, Lidia Cichocka (tel. 466–89), po. sekretarza redakcji Lech Kowalczyk (tel. 572–48). Redaktor wydania (tel. fax. 506–62). Działy: informacji (tel. 572–42), publicystyczny (tel. 466–89), łączności z czytelnikami oraz sportu (tel. 424–98). Agencja Reklamowa: tel. 423–51. Adres redakcji: 25–015 Kielce, ul. Złota 3, fax 56–197, adres pocztowy: 25–001 Kielce 1 skr. poczt. 381. Skład i druk: „DROGOWIEC" Sp. z o.o. PZG. Kielce, ul. Sienna 2, tel. 514–40, red. dyżurny tel. fax 506–62. Prenumeratę miesięczną i kwartalną prowadzą wszystkie oddziały „Ruchu" oraz urzędy pocztowe i listonosze. Szczegółowe informacje: Kielce, tel. 542–11 w.49.

Sześćdziestkowie

Namnożyło się ponad miarę, w ubiegłym i obecnym tygodniach jubileuszów kielecko–dziennikarskich. Najpierw nieprawdopodobny Nosal odwalił był kopę roków, wspartą nie tylko dorobkiem twórczym, ale także godnym przyjęciem nieco smutnego faktu, iż oto zbliża się nieuchronnie do upragnionych sześciuset lat istnienia, co w Jego przypadku nie wydaje się liczbą zbyt wygórowaną. Było również przyjęcie zgoła innego rodzaju, takie bardziej sympatyczne i towarzyskie, to znaczy nawiedzili Go towarzysze pracy i walki oraz żurnalistyczna młódź.

Potem z sześćdziesiątką rozstał się Grabol, czego nie mogliśmy doświadczyć na własnym podniebieniu z powodu nawału pracy wakacyjnej. Przypuszczać należy, że spotkanie jubileuszowe przebiegło w równie miłej, co Nosalowa, atmosferze. Ale my to sobie odrobimy, w bardziej sprzyjającym czasie, a jak nie, to przy siedemdziesiątce. Chociaż kto wie – Grabka stał się bowiem posiadaczem kilku hektarów ugoru i nie ciągnie Go jak dawniej do „Winnicy" albo i dalej w miasto, bo trzeba nieużytki obrobić, bydlątka gospodarskie nakarmić i coś tam jeszcze.

Pozostało na rynku dziennikarskim jeszcze kilkoro dinozaurów i osobników drugiego rzutu wiekowego. Wymieniać nie będę, ponieważ wśród nich znajdują się tak zwane kobiety. Te zaś, według dawnego szefa „Słowa Ludu", nigdy nie powinny zajmować się tak szlachetnym zawodem, który niesie w sobie służbę publiczną, powołanie oraz chęć do pracy. Niestety, w większości przypadków, jest to do udowodnienia. Chociaż nie totalnie.

Reszta dziennikarskiej diaspory w Kielczech reprezentuje rozmaite zawody lub ich jeszcze w ogóle nie reprezentuje. Co nie oznacza wcale, że język polski jest im całkowicie obcy, podobnie jak zmysł obserwacji, talenty, wdzięk i bezkompromisowość.

Temat, jaki dzisiaj obrabiamy na naszej małej wokandzie, związany jest tak samo z sezonem ogórkowym w prasie, jak i niebezpiecznym zjawiskiem pauperyzacji zawodu. Bowiem kto umie i chce pisać – temu się to właśnie nie opłaca. Płace liche, honoraria wierszówkowe skandaliczne wprost, szacunku nijakiego w społeczeństwie nie ma, stresy i nerwice nękają nieustannie. Być może już nikt w miasteczku nie doczeka tak pięknych uroczystości jak Nosal i Grabol. Co nakazuje myśleć poważnie o zmianie profesji, o czym zapewne będzie mowa przy ul. Kolberga. A co się mieści przy ul. Kolberga, wie aż za dużo osób.

Póki co – bezrobotni po zasiłek, dziennikarze do maszyn, jubilaci do jubileuszów.

ARTUR JAROSZ

Fotozabawa
Rozpoznaj siebie!

Czy jesteś osobą, którą zakreśliliśmy na zdjęciu kółkiem? Jeśli tak – ubierz się tak jak na fotografii i przyjdź do redakcji na ul. Złotą 3. Dziś do wygrania 200 tys. zł.

Jeśli wybrana osoba nie zgłosi się dzisiaj (piątek) do godz. 16, w przyszłym tygodniu do wygrania będzie już 400 tys. Szukajcie więc swych podobizn w magazynowych wydaniach gazety. Zasada będzie zawsze taka sama – w dniu opublikowania fotografii trzeba przyjść identycznie ubranym do redakcji i odebrać nagrodę.

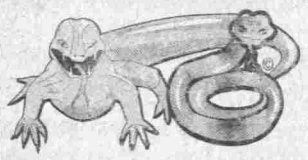
Tydzień temu nagrodę otrzymała TERESA KALETA.

Gratulujemy

Fundatorem nagrody jest Foto Laboratorium

Vito Centrum

WITOLD BAKALARZ, Kielce, ul. Buczka 32 i Mała 14, tel. 428–71.

Konkordat i taca

W kwestii konkordatu, który zbulwersował nie tylko większą część ateistycznego odłamu społeczeństwa, ale także zagorzałych i ortodoksyjnych katolików, nie doczekaliśmy się, ani w środkach masowej komunikacji, ani na ambonach komentarza. Chodzi oczywiście o komentarz lokalny, diecezjalny. Być może spowodowane jest to brakiem nowego ordynariusza, który wędruje z pielgrzymką. Nie wiadomo, w jaki sposób zasady konkordatu wpłyną na wpływy z tak zwanej tacy. Mimo wszystko, zgodnie z nazwą dokumentu, mamy nadzieję, że zgoda w diecezji kieleckiej będzie nadal budować.

Wiatr w oczy?

Na liście biznesmenów „Polityki", tych najbogatszych i zarazem tych najbardziej podejrzanych o machlojki finansowo–podatkowe, znalazł się kielecki „szejk", nabab Andrzej Cichopek. Nie wiemy, ile prawdy jest w podejrzeniu, przypominamy sobie jednak, iż w grudniu bodajże, 1991 roku, odbyła się słynna konferencja prasowa wymienionego, podczas której serwowano słone paluszki, koreczki z żółtym serem i kawę. Dziennikarze obecni duchem otrzymali fanty związane bardziej z ciałem. A to: po słynnej konserwie mięsnej bez mięsa i po butli wina marki „vermouth". Na wynos. Nie uchroniło to „Acumenu" przed bankructwem, ale chyba do tego bankructwa się nie przyczyniło. Cóż bowiem znaczy grosz wobec miliardów? Chociaż niektórzy twierdzą, że bogatemu wiatr w oczy wieje. Ze wszystkich stron. Ponieważ trudniej teraz bywać mądrym i bogatym niż biednym i głupim.

24 GADZINY

Podkoszulek bez autoalarmu

Doniesiono, iż komendantowi Straży Miejskiej w Kielcach, Romanowi Strzębale, podprowadzono auto o nazwie „volkswagen golf". Pojazd odnaleziono w stanie niekompletnym, ale jednak.

Co by się stało gdyby tak oprócz golfa rąbnęli jeszcze podkoszulek, pulower i służbowe wdzianko? Trzeba by tego szukać w sklepach z tanią odzieżą oraz na bazarach. A w podkoszulku pan komendant nie ma zdaje się zamontowanego autoalarmu?

Głośno w eterze (i nie tylko)

Doszły nas słuchy, że radio „Jedność" poprawiło ostatnio poziom reklam nadawanych w diecezjalnym eterze. Powiadają, że jest to zasługą nowego kierownika działu.

Niektórzy twierdzą, że jest to kobieta. Ta kobieta jest nam znana bardzo dobrze. Tak dobrze, że daje się we znaki.

A podobno błogosławieni będą cisi.

* * *

Zdarzył się pożar przy ul. Przecznica. Pożar jak pożar – ugaszono. Ale wieść gminna niesie, że zapałkę przyłożył jeden z przedstawicieli konkurencyjnej gazety. Bowiem przecznicą do ul. Targowej, gdzie pomieszczono aż dwie gazeciny jest właśnie ul. Przecznica.

Zbir widocznie w życiu nie słyszał o obydwu tytułach, ani zbyt dokładnie nie wiedział gdzie one.

SALONOWIEC
KRONIKA TOWARZYSKA ©

INWAZJA?

Ulubionym zajęciem komendanta Straży Miejskiej **Romana Strzębały** jest ostatnio deportacja Rosjan z bazarów przy Gwardii Ludowej na plac targowy w Dyminach. Mało tego! Radny zapowiedział, że przeniesie tam część swoich funkcjonariuszy, bo porządek musi być.

Z tego co wiemy, Dyminy leżą poza granicami Kielc. Salonowiec z niecierpliwością oczekuje sygnału inwazji wojsk Romana Strzębały na bardziej strategiczne twierdze województwa.

DUCHOWOŚĆ CIAŁA

W ubiegły piątek wojewoda kielecki, **Józef Płoskonka** towarzyszył wicepremierowi Goryszewskiemu w peregrynacjach po województwie. Towarzystwo filaru ZChN do tego stopnia uduchowiło pana wojewodę, że na konferencji prasowej siedział z rękami złożonymi do modlitwy i oczami wzniesionymi ku niebu.

Kto z kim przestaje...

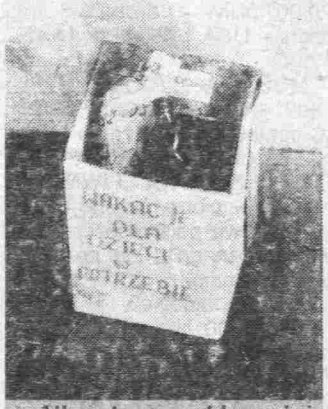
ZA OCEAN

A propos wojewody: jak tak dalej pójdzie, Salonowiec nada mu tytuł Pierwszego Globtrotera Województwa. Po swych podróżach do Francji i Anglii dr **Płoskonka** udał się teraz do Stanów Zjednoczonych.

Mamy nadzieję, że nie jest to emigracja za chlebem.

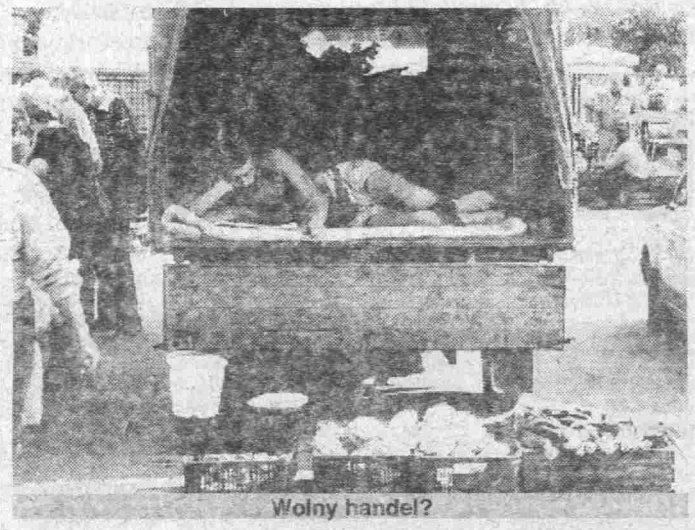
COŚ DLA MĘŻCZYZN

Jedno jest pewne: kandydatka na senatora z ramienia BBWR **Anna Czerwińska–Gocał** może liczyć na poparcie kobiet. Doszły nas wieści, że zbierała podpisy ofiarowując paniom rajstopy (w dobrym gatunku). Tylko co z elektoratem męskim? Może jakiś afrodyzjak w zamian za poparcie przy urnie?

Fot. M. Łopieński

Albo ten problem już rozwiązano, albo akcja polega na zbiórce surowców wtórnych.

Fot. C. Klonik

Wolny handel?

PRAWNIK GÓRĄ

Najnowsze wieści ze światka tenisowego: szkółka tenisowa „Wigor" pani **Iwony Godek** zorganizowała turniej mixta dla wybijających się kieleckich sław białego sportu. W finale zagrali radny **Adam Barchan** i mec. **Jarosław Kosowski** (z córkami). Wygrał ten drugi jeszcze raz udowadniając wyższość profesjonalizmu prawniczego nawet w machaniu rakietą.

Fot. G. Romański

Afrodyta też wyszła z wody... No, może wtedy było trochę więcej piany.

ŚMIESZNY PROGRAM?

Dziennikarze z ulgą powitali ogłoszenie składu jedynych kompetentnych kandydatów na posłów, czyli listę Unii Demokratycznej. Na pierwszej konferencji prasowej, zorganizowanej w exbudowskiej kawiarni „Cafe Club" częstowano słonymi paluszkami i sokiem z lodem. Wszystko byłoby super, gdyby nie to, że podczas przemowy **Jana Juliusza Brauna** zza zaplecza dobiegały gorszące chichoty.

Ciekawe, czy to program Unii tak rozśmieszył obsługę, czy może coś innego?

PO PROŚBIE...

Znany działacz „Samoobrony" **Eugeniusz Koprowski,** dziś aktywny twórca BBWR, jest, jak się okazuje, w kłopotach finansowych. Otóż doszły nas wieści, iż chodzi po prośbie stukając do drzwi przeróżnych instytucji i nalega, by te złożyły się na jego prywatne rachunki telefoniczne za rozmowy wykonywane w Służbie Polsce. Rozumiemy, że pan Koprowski zastukał najpierw do Belwederu...

ALTERNATYWA

Premier Suchocka wycięła niezły numer wicewojewodzie **Zygmuntowi Szopie** i zaproponowała alternatywę: albo bierze urlop i kandyduje do Sejmu, albo nie bierze i nie kandyduje. Współczujemy panu wojewodzie: w jego sytuacji nijak nie można zastosować zasady: pokorne ciele dwie matki ssie.

PREZENT DLA WIERNEGO

I coś z kręgów kościelnych na koniec: otóż proboszcz parafii Karczówka zamówił w Kieleckich Zakładach Graficznych kalendarze ścienne na 1994 rok w liczbie... 300 tysięcy. Będą rozdawane wiernym z obrazkami w czasie kolędy?

Ustawa ustawą - życie życiem

Parlamentarzyści, którzy uchwalili ustawę o aborcji odeszli w cień. Niektórzy z nich twierdzą, że uratowali sporo nie chcianych dzieci lub ułatwili przyjście na świat dzieciom nie chcianym. Nikt tylko nie jest w stanie powiedzieć, ile z tych maluchów nigdy nie zazna matczynego ciepła lub skończy swoje krótkie życie na śmietniku czy w burzowym kanale. Życie bowiem nie zmienia swojego nurtu od razu za przyczyną uchwalonej ustawy.

Ciężarne wagary

Koleżanki szkolne twierdzą, że Lidce to teraz dobrze. Wszystko potrafi załatwić eksponując swoją ciążę. Nie chce jej się iść do „budy", to oznajmia, że ma mdłości i źle się czuje. Nikt jej za to złego słowa nie powie, ponieważ nie wolno jej denerwować ani wpędzać w stresy.

– Istna paranoja – twierdzą koleżanki szkolne. – Kiedy wyszło na jaw, że Lidka jest w ciąży, wychowawczyni klasy zrobiła specjalne zebranie, na którym powiedziała, że mamy szczęście mieć w swoim gronie przyszłą matkę. Z jej słów wynikało, że Lidka to idol i wzór wszelkich dziewczęcych cnót.

– Więc co? Żeby uchodzić za uczciwe mamy również zachodzić w ciążę? – pytają licealistki.

– Moja matka jak wróciła z zebrania rodzicielskiego – mówi jedna z dziewczyn – **powiedziała, że Lidka to dzielna dziewczyna, bo zdecydowała się na dzidziusia. Nie kombinowała, nie biegała po lekarzach, lecz postanowiła urodzić... Takie to kurczę, chrześcijańskie... A oni nic o Lidce nie wiedzą. Chłopaków innym odbijała, przechodziła z łóżka do łóżka, a skrobanek to miała, że nikt nie policzy. I nagle stała się taka antyaborcyjna i porządna.**

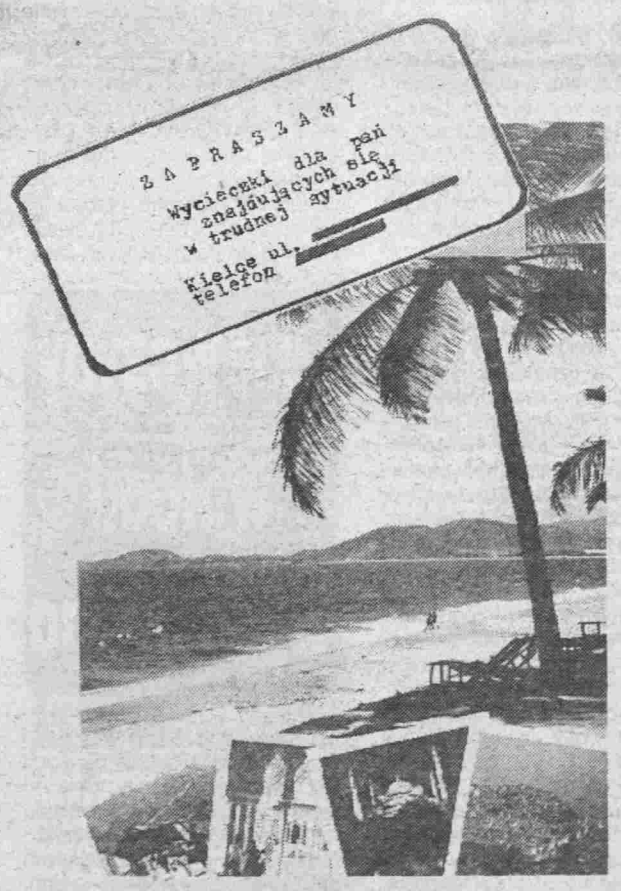
Słuchałem tych słów zaintrygowany. Relacjonował mi je mój dobry znajomy, ojciec owej Lidki. Za jego to namową Lidka zgodziła się ze mną porozmawiać.

– Wiem, że dziewczyny w klasie mnie nie lubią – oświadczyła na samym wstępie – bo zawsze miałam większe powodzenie u chłopaków niż one. – Teraz z kolei zazdroszczą, że mam w szkole takie swoje lobby. To fakt, nie będę ukrywać, że świadectwo mam już w kieszeni, choć do nauki w tym roku zbytnio się nie przykładałam. Na początku było mi nawet głupio. Wszyscy w szkole wiedzieli przecież, że wpadłam z chłopakiem, z którym widziałam się dwa albo trzy razy. Potem, kiedy brzuch stał się już widoczny, spostrzegłam, że nauczyciele rozmawiają ze mną w taki jakiś sposób, jakbym wygrała co najmniej kilka olimpiad. Bali się mnie denerwować. Wtedy zaświtała mi myśl: czemu by tego nie wykorzystać? Wiem, że to świństwo, ale większość dziewczyn postąpiłaby podobnie. Nawet katecheta na lekcji religii poprosił, aby koledzy i koleżanki starali mi się pomóc w tak trudnym okresie.

W trakcie tej rozmowy spoglądam na stertę śpioszków, sweterków i dziecięcych akcesoriów zgromadzonych w pokoju. Lidka pokazuje mi jakieś grzechotki, zabawki, butelki, wszystko zagraniczne, w najlepszym gatunku. – Te rzeczy kupuje mama – mówi – która oszalała na punkcie dzieciaka. – Na początku, kiedy dowiedziała się, że wpadłam, to się strasznie wydzierała, że szkoła, że młody wiek, że spali się ze wstydu przed sąsiadami i znajomymi, ale jak jej ksiądz powiedział, że to łaska Boska – od razu zmieniła zdanie. Wszystko byłoby „cacy", gdyby nie to, że ja tego dziecka nie chcę. Jak się urodzi, to oddam do domu dziecka, albo komuś chętnemu na wychowanie. Na razie nikomu nic nie mówię. Po co mi piekło w domu. Jak mama zechce, to dzieciaka adoptuje – niech tam, będę miała rodzeństwo.

Przyszłą matkę ów monolog bardzo zdenerwował. Wstaje i zaczyna szukać czegoś w szafce. Wyjmuje papierosy i szybko zapala białego „marsa". Moją uwagę na temat szkodliwości nikotyny kwituje krótkim, beznamiętnym stwierdzeniem: – Ten dzieciak i tak mnie dużo zdrowia kosztuje – ale papierosa gasi.

Staram się delikatnie nawiązać do problemu aborcji. Pewnie

Fot. M. Łapiński

ojciec panu już powiedział, że byłam kiedyś w ciąży. Przytrafiło mi się. Półtora roku temu, a może trochę więcej, nie pamiętam dokładnie, ale wtedy te sprawy załatwiłam przy pomocy rodziców chłopaka i w ciągu jednego dnia. Teraz już się tego nie robi tak łatwo. Trzeba by wyjechać za granicę, bo w kraju nagle wszyscy zrobili się bardzo moralni. – A próbowałaś? – Próbowałam – odpowiada i znowu nerwowo sięga po papierosa.

Poczęte podziemie

Nowy artykuł 149 kodeksu karnego zaczyna się od słów: „Kto powoduje śmierć dziecka poczętego...". Dalej jest czarno na białym co czeka osobę, która niezgodnie z obowiązującym prawem dokona zabiegu aborcji. Kary są surowe. Nie wszystkich to jednak odstrasza. Znalezienie sposobu na wykonanie cichego zabiegu jest sprawą zupełnie prostą. Wystarczy jeden telefon, by znaleźć pomocną dłoń i słowo pocieszenia. Trzeba tylko mieć pieniądze, pieniądze i nic więcej.

– Niech się pani nie martwi – mówi głos w słuchawce – ustawa ustawą, ale są jeszcze ludzie, którzy nie zostawiają bliźniego w potrzebie. Kosztuje to, niestety, drogo w zależności od potrzeb i sytuacji: 10, 15 lub 20 milionów. Ale za to otrzymuje pani pełną gwarancję bezpieczeństwa.

Są więc lekarze i gabinety ginekologiczne, które wbrew ustawie gotowe są ponieść ryzyko proporcjonalne do dużych pieniędzy. Z tej możliwości korzystają również biura i agencje turystyczne. Biznes jest przecież biznesem.

Koleżanka telefonuje do agencji, oferującej pełny zestaw tanich zabiegów w klinikach ginekologicznych poza granicami naszego kraju.

– Pani chce na Wschód czy na Zachód – pyta ją na wstępie męski głos w słuchawce. – Jeśli dysponuje pani większą sumą pieniędzy, to radziłbym załatwić sprawę w którymś z krajów na Zachodzie. Tam mają znakomite warunki. Tyle że kosztuje to, no, drogo.

Nieco zaszokowana takim obrotem sprawy koleżanka milknie na chwilę, po czym decyduje się odegrać rolę kobiety niezamożnej, ale gotowej zdobyć pieniądze za wszelką cenę, aby tylko bezpiecznie dokonać zabiegu.

– W takim razie proponuję Holandię lub Austrię. Tam przerywanie ciąży dopuszczalne jest do 22 tygodnia... Mieści się pani w tym przedziale? To świetnie. Co do ceny i naszej prowizji dogadamy się. Jesteśmy najtańsi na naszym terenie. Koszt takich wyjazdów skalkulowaliśmy na około 15 mln złotych. Gwarantujemy przelot samolotem, zakwaterowanie w porządnym hotelu i dodatkową opiekę, jeśli wystąpią jakieś komplikacje. Ważne jest i to, że zabieg wykonywać będzie specjalista w pełnym znieczuleniu.

Koleżanka jest porażona kwotą. Zapytuje więc o warunki wyjazdu na Wschód. – Tamte strony są tańsze – odpowiada jej głos w słuchawce. – I też zupełnie bezpieczne. Pani Jadwiga ma w tym względzie pewne zastrzeżenia. Czytała ostatnio w gazetach, że do białostockich czy przemyskich szpitali trafiły kobiety z różnymi zakażeniami po zabiegach wykonanych w byłym ZSRR.

– To na pewno nie były nasze klientki – przerywa jej w pół zdania mężczyzna z agencji. – My współpracujemy z najlepszymi. Mamy na przykład kontakt z kliniką w pewnym dwumilionowym mieście, gdzie naszym pacjentkom robi tam zabiegi sam ordynator. Pewnie, że nie w takich luksusowych warunkach jak w Holandii czy Austrii, ale i też pieniądze są w tym przypadku dużo mniejsze. Nam płaci pani tylko 3 miliony złotych i nic więcej. Jest to koszt przejazdu i ubezpieczenia. Na miejscu zaś trzeba uiścić honorarium w wysokości 50 dolarów. Przyzna pani, że nie jest to wygórowana kwota.

Koleżanka podnosi teraz sprawy związane z zakazem aborcji. Czy z tego powodu nie będzie mieć nieprzyjemności?

– Niech się pani nie obawia – przekonuje ją mężczyzna. – Działamy legalnie. Wyjazdy organizujemy w każdy piątek. Jeśli się pani zdecyduje, proszę się z nami skontaktować.

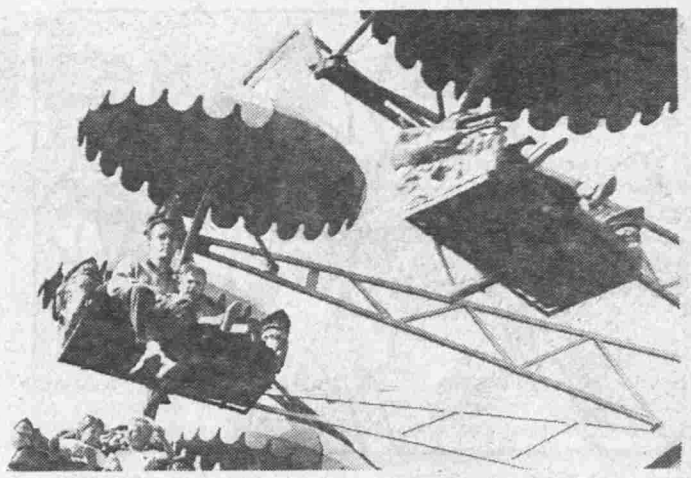
Na drugi dzień telefonuję do agencji sam. Przedstawiam się i wyjaśniam, że zbieram materiały do artykułu o możliwościach aborcji poprzez biura turystyczne. Dodaję, że wiem od pewnych osób, że agencja prowadzi wyjazdy w celach aborcyjnych. Podenerwowana moimi słowami pani po drugiej stronie telefonu tłumaczy, że o aborcyjnych wycieczkach nic nie wie. – Nasze klientki – mówi – decydują się na wyjazdy do zagranicznych klinik ginekologicznych, głównie żeby podjąć leczenie in vitro albo usunąć torbiel, cystę i temu podobne. Niektóre klientki mają problemy z przekwitaniem, a tam te sprawy świetnie leczą. Czy decydują się na aborcję, tego nie wiem.

– Ale ja proszę pani znam rozmowę pani szefa z jedną z klientek.

– Nic o tym nie wiem – przerywa mi pani z agencji turystycznej i odkłada słuchawkę telefonu.

W prasie pokazuje się coraz więcej ogłoszeń biur turystycznych. To znaczy, że przepisy o aborcji zaczynają być martwe. Jeszcze raz się okazuje, że przepis, który nie przystaje do życia nie jest żywy i nikt nie myśli go stosować.

ANTONI TUCHOLSKI

Fot. G. Romański

Diabelski młyn z pociechami

Jeśli chcesz sobie i dzieciom sprawić frajdę, a nie stać cię na wycieczkę do Disneylandu, jedź do Chorzowskiego Parku Kultury i Wypoczynku. Otrzymasz co prawda, tylko namiastkę atrakcji, oferowanych we Francji czy USA przez Myszkę Miki, za to okraszonych śląskim krupniokiem.

Park został założony w 1951 roku i rozpościera się na powierzchni ponad 600 hektarów. Poruszać się po nim można tzw. elką, czyli kolejką linową, melexami, przemyślnymi rikszami, w których dwie osoby pedałują, a trzy obiecują, że zaraz je zmienią oraz oczywiście, piechotą. Jest jeszcze jeden środek lokomocji – kajak, ale nim nie dotrzemy do wszystkich miejsc, które warto zobaczyć. Co jest godne polecenia? To zależy od zasobu sił, czasu i gotówki. Jeśli jest jednak z nami choćby jedno dziecko, to i tak niechybnie nasz spacer zakończy się w wesołym miasteczku. Wejście doń kosztuje dziesięć tysięcy złotych dla dorosłego i połowę tej kwoty – dla małolata. Całkowite szczawiki do lat siedmiu mają wstęp za darmo. Nie, nie cieszmy się z tego! Radość nasza byłaby przedwczesna. Na tym polega właśnie perfidia organizatorów, by jak najwięcej, jak najmłodszej „menażerii", znalazło się w oazie uciech. Tam, dysponując bronią w postaci płaczu, histerii i rozbrajającego uśmiechu wysonduje ona nasze kieszenie do cna.

A więc pierwsza przeszkoda – skutery, czyli samochodziki napędzane prądem. Jazda tylko w towarzystwie dorosłych, czyli bilet razy dwa (lub wielokrotność). Ledwie objesz się kilka razy o bandę, inny pojazd i zdecydujesz się oddać kierownicę w rękę dziecka, już ogłaszają koniec seansu. Trudno, trzeba bulić jeszcze raz.

Samochód już był, pora więc na samolot. Akurat stoi zaraz obok karuzela z olbrzymimi, stalowymi aeroplanami. Strach pociechy puścić samotnie, sadowisz się więc i ty. Lot na szczęście nie trwa długo, tyle tylko, by się zdrowo zakołowało we łbie.

Samoloty, to jednak błąd. Dzieciaki ujrzały z góry inne atrakcje, między innymi rozpędzające się kapsułki, w których człowiek w pewnym momencie kręci się do góry nogami. Od samego patrzenia robi się niedobrze, ale czym jest ta słabość wobec autorytetu rodzica. Maska na twarz i śmiało do przodu... Horror, po prostu horror... To trudno opowiedzieć. A żona, przyglądająca się temu z boku proponuje lody. Zemsta jest rozkoszą bogów! Korzystając z zamieszania i kobiecej nieświadomości, ją właśnie sadzasz do wagonika, poruszającego się z zawrotną prędkością po różnych pętlach. Wysiada zielona, a dzieci – rozpromienione szczęściem. Chwila odpoczynku w gabinecie strachu, który jest niczym, wobec rysunkowych przygód Szkieletora. Obojętnie można minąć beczkę śmierci i klowna, zapowiadającego półgodzinny spektakl cyrkowy. Ale zjazd łódką z wysokości kilku pięter prostu do stawu – o, co to, to nie. W żadnym razie nie szkoda kilkudziesięciu tysięcy.

Pora na odpoczynek. Liczne bary i bufety kuszą krupniokami, kiełbaskami, zapiekankami oraz wszelkimi odmianami gumo–czekolado–chipsów. Dla kurażu można też posmakować piwa. Bo dla naszych milusińskich to dopiero początek zabawy. Są jeszcze kręcące się na rozmaite sposoby filiżanki, diabelski młyn o średnicy kilkudziesięciu metrów, gokardy, rakiety, ciuchcie i kilkanaście odmian karuzel z różnymi odcieniami tortur. Pośród tego gry losowe, a w każdej z nich – murowane nagrody. Rzeczywiście, można trafić miśka potworka, tylko wstyd go brać z sobą.

Ucieczkę z wesołego miasteczka należy starannie zaplanować. Argumenty typu: „brak mi już pieniędzy" albo „jestem zmęczony" są mało skuteczne. Lepiej wspomnieć coś o planetarium – że niebo, gwiazdy, kosmos. To działa na wyobraźnię.

Więc hyc do kolejki i dalej powietrzną linią do przedsionka wszechświata. W wygodnym fotelu znajdziemy ukojenie, a nawet sen. Niestety, jak wszystko co piękne, nie trwa to długo. Już wyganiają, bo następna grupa czeka.

Zoo, ogród botaniczny, kompleks basenów – na to już nie starcza czasu.

– Następnym razem – tłumaczysz dziecku, a w odpowiedzi słyszysz:

– Ale oni na tym Śląsku to mają fajowo!

W ten sposób, w poczuciu dobrze spełnionego ojcowskiego obowiązku i z gołym portfelem, można już wracać. Najgorsze, gdy dojeżdżając do domu nasze pociechy nagle zakrzykną:

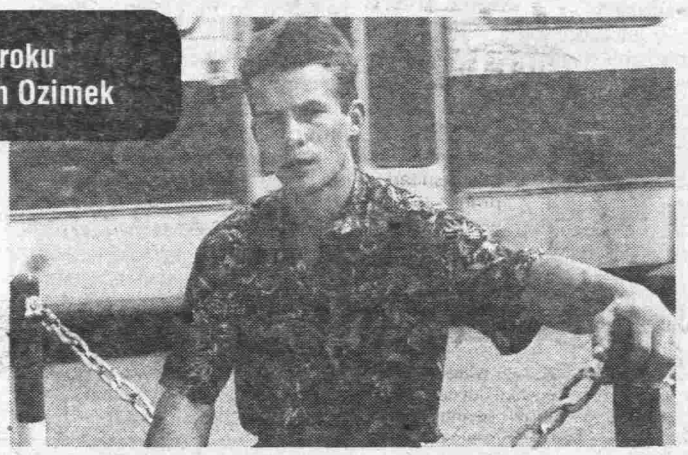
– O rany, popatrzcie, wesołe przyjechało!

PAWEŁ SMULIK

Jak Polak z Litwinem

Z JUSTASEM BUDRIUNASEM – studentem V roku Akademii Rolniczej w Kownie rozmawia Wojciech Ozimek

*** Świetnie mówisz po polsku...**

– To ogromna przesada. Mówię po polsku w miarę poprawnie. Nie znam zasad gramatyki, piszę fatalnie i robię błędy ortograficzne. Waszego języka nauczyłem się oglądając warszawską telewizję.

*** Lepsza od litewskiej?**

– Lepsza. Oglądam głównie filmy, „Wiadomości" i „Panoramę". W naszym programie królują, jak wy to nazywacie, „gadające głowy". Teraz cię rozśmieszę: z polskich programów polityczno–publicystycznych najbardziej lubię „Polskie ZOO".

*** Rzeczywiście, ubaw po pachy... Co robisz w Polsce?**

– Już prawie rok pracuję w Szkółce Drzew Ozdobnych w Wodzicznej koło Mogielnicy. Znasz się na leśnictwie? Nie? No to ci wytłumaczę: zajmuję się głównie produkcją materiału sadzeniowego głównie iglaków – świerków, jałowców, cyprysików. Już wyjaśniam jak się tutaj znalazłem: corocznie, w ramach umowy, jeden student koweńskiej uczelni przyjeżdża na 12 miesięcy do Polski na praktykę. Pracuję legalnie i zarabiam takie same pieniądze jak robotnik leśny z obywatelstwem RP. Dodam jeszcze, uprzedzając następne pytania, że czuję się w Polsce jak u siebie w domu i twoi rodacy traktują mnie jak swojego.

– Zabrał.

*** No dobrze. I teraz pewnie mamy cię za to przeprosić bo twój rząd nie podpisze traktatu z Suchocką?**

– O! To jest właśnie idiotyzm. Dwa tak bliskie sobie kraje, stanowiące kiedyś jedną wspólnotę państwową nie potrafią się dogadać, że pragną żyć w przyjaźni, tylko dlatego, że przed pół wiekiem nasi premierzy i generałowie mieli swoje sentymenty, wielkie plany, wizje i ambicje.

*** Jezus Maria! Jest aż tak źle?**

– Swojsko. Rozmawiamy jak Polak z Polakiem, przepraszam, jak Polak z Litwinem.

*** Przy piwie chcą ci odebrać Wilno?**

– Żartujemy sobie, a tak naprawdę, to nie znamy wspólnej historii, albo znamy ją tylko w tych fragmentach, które chcemy znać. Wilno zabrał nam już kiedyś Żeligowski.

*** Odebrał.**

*** Mieli też żołnierzy... Skończmy ten temat, bo za chwilę zaczniemy rozważać, czy Jagiełło to zdrajca, kto wygrał bitwę pod Grunwaldem, a w ogóle kto kogo ochrzcił. Czy na Litwie panują antypolskie nastroje?**

– W takim samym stopniu jak w Polsce panują nastroje antylitewskie, antyrosyjskie, antyniemieckie i antyżydowskie. W każdym kraju istnieje margines szowinistyczno–nacjonalistyczny. W przypadku tego przesadnie nagłośnionego „konfliktu" winę ponosi zarówno „Sajudis", jak i litewska Polonia tworząca skanseny narodowe oddzielone od rzeczywistości barierą językową.

*** Czy Litwa jest niepodległym państwem?**

– W porównaniu z tym co było – tak. W porównaniu z Polską – jeszcze niezupełnie. Mamy swój parlament, rząd, policję, armię, służby celne, administrację, walutę. Jednak stacjonują u nas nadal radzieckie wojska liczące tysiące żołnierzy. Sam rozumiesz...

*** I jeszcze ostatnie pytanie, które muszę ci zadać, jako wielbiciel marszałka Józefa Piłsudskiego...**

– Nie pobijemy się o tę postać. Piłsudski kochał Litwę i chciał być pochowany w naszej ziemi.

– Dziękuję za rozmowę.

Słowo, które nie przemija...

Bóg jest blisko

„Kiedy Gorbaczow doszedł do władzy, dość szybko stwierdził, że wśród wielu niedostatków, na jakie cierpiał jego kraj najpoważniejszym był niewątpliwie brak wartości duchowych. Prawdopodobnie dlatego w dość krótkim czasie przywrócił wolność religijną i wyraził zgodę na ustanowienie siedmiu biskupów". (Frossard A., Świat Jana Pawła II, Jedność, Kielce 1992 r.).

Dobrze, że niektórzy politycy przekonali się, że niemożliwy jest rozwój społeczeństwa i człowieka bez religii, a ducha ludzkiego nie da się urzędowo zmaterializować, całkowicie zateizować i wysterylizować z potrzeb religijnych. Człowiek bowiem, jak uczy Sobór Watykański II, jest powołany do solidarności z Bogiem poprzez Jezusa żyjącego i działającego w Kościele. Może dlatego w ostatnich latach wielu znanych polityków porzuciło oficjalny czy osobisty ateizm. Zdumiewającym przykładem przejścia od oficjalnego ateizmu do chrześcijaństwa jest długoletni współpracownik Stalina i jego bezpośredni następca na Kremlu – Malenkow. Przez ostatnie kilkanaście lat życia był praktykującym chrześcijaninem, a w styczniu 1989 roku miał w Moskwie chrześcijański pogrzeb.

Większość z nas uważa się za wierzących i praktykujących chrześcijan. Może jednak niekiedy trzeba zrewidować nasze spojrzenie na Boga i naszą wiedzę o tym jak Bóg działa. Tak często oczekujemy znaku od Pana. Domagamy się, by Bóg działał według naszych wyobrażeń i zamiarów. To właśnie trzeba zrewidować. Bóg bowiem ma to do siebie, że nie daje się zamknąć w żaden schemat nawet najbardziej uzasadniony i słuszny. Bóg zaskakuje często człowieka. Daje się mu rozpoznać w różnych sytuacjach. Czasem nawet w powiewie łagodnego wiatru.

Także Chrystus zaskakuje swoich uczniów, o czym opowiada niedzielny fragment Ewangelii. Znajdowali się w łodzi miotanej wiatrem na środku jeziora. Było to między trzecią a szóstą godziną nad ranem. Nagle Chrystus zbliżył się do nich idąc po falach. On, który tak jakby niechętnie sięga po swoją boską moc, który nie manifestuje żadnym gestem, bez potrzeby i uzasadnienia, swojej władzy nad światem – tym razem zawiesza to, co nazywamy prawami przyrody. Po prostu przypomina nam rzecz oczywistą, że to On – Bóg jest Autorem i Panem tych praw.

Bóg, który objawia siebie w zwyczajności, niemal niezauważalny jak powiew łagodnego wiatru i w nadzwyczajności, która przekracza schematy myślenia, jak kroki Jezusa czyniące ze wzburzonej wody zwyczajną drogę... Bóg, który nie mieści się w schematach, oczywistościach, logicznych wnioskach z ewidentnych przesłanek. Bóg naszej wiary, domagającej się niezwykłej pokory. Ale dzięki temu wiara nasza odkrywać może Boga w powszedniości i w niemożliwości.

Nie bez znaczenia dla naszej wiary jest dar lata. Ta pora roku daje nam różne możliwości doświadczenia obecności Boga. Przyroda, z którą obcujemy ma bowiem wymiar religijny. **„Ludzki rozum usiłujący zrozumieć rzeczywistość nie znajduje się we wrogim sobie środowisku, lecz jest niejako zanurzony w klimacie Bożej racjonalności: Metafora o dwu księgach, jakie Bóg dał ludziom: o Księdze Objawienia i Księdze Przyrody, coraz głębiej zakorzenia się w umysłach chrześcijan"** – trafnie zauważa ks. **M. Heller.** (Tygodnik Powszechny, nr 29, 1993). Można więc dostrzec Boga w misterium i mistyce gór, w ciszy lasu, w transcendencji morza. Ewangelista Mateusz opowiada, że Jezus przychodzi po wzburzonych falach do Apostołów. Dla Niego nie ma drogi nie do przebycia. Przyjdzie także do ciebie. Może w drodze na plażę, gdy na chwilę wejdziesz do pobliskiego kościoła. Może pojawi się w dźwięku muzyki organowej na wieczornym koncercie w nastrojowym wnętrzu kościoła. Przyjdzie może w rozmowie z kimś poznanym na wczasach, w słowach, które niespodziewanie zapytają ciebie samego w twojej głębi o sens twoich wysiłków, zabiegania, pracy, życia... A może będzie jeszcze inaczej?

Jezus przychodzi w nasze życie. W majestacie przyrody, w urlopowej odskoczni od codzienności, w szarzyźnie życia, do którego wracamy.

Bóg przychodzi w ciszy i burzy, w świątecznej niedzieli i zwyczajności chleba. Nasz Bóg tak bardzo bliski. Czy wciąż my nie jesteśmy za daleko... A może trzeba powtórzyć za Poetą:

Nie widzą Ciebie moje oczy,
Nie słyszą Ciebie moje uszy;
A jesteś światłem w mej pomroczy,
A jesteś śpiewem w mojej duszy.
(L. Staff)

ERYK RADPAŃSKI

Dziewczyny Wołodii Wysockiego

Żył i tworzył w czasach zastoju, zakłamania i arogancji. Był aktorem, poetą–bardem, tworzącym dla ludzi wrażliwych. Dziś jest ich coraz mniej... Całe swe krótkie artystyczne życie związał ze słynnym „Teatrem na Tagance" w Moskwie. Był niezrównanym odtwórcą roli Hamleta. Wystąpił w 17 filmach, wcielał się w role Galileusza, Swidrygajłowa, Kiereńskiego.

Nie wolno wówczas było mówić prawdy, ale ludzie jej pragnęli.

Ubrany w czarny sweter, z gitarą, występował półlegalnie. Śpiewał o tym, o czym milczała prasa...

Oficyna „Marpres" wydała właśnie „Opowieści o dziewczynkach" Włodzimierza Wysockiego. To dzieło nie dokończone, chociaż urywa się w takim momencie, że można je uznać za maleńką prozę. Nie wiadomo jaki był zamysł autora. Czy planował prawdziwie epicką, wielowątkową historię Tamary, czy też chciał zamknąć jej losy w niedużej prozatorskiej formie? Prozaikiem – jak wiemy – nie był. Był poetą i aktorem, moskiewskim bardem, otoczonym legendą jeszcze za życia. Życie zaś miał barwne. Może aktor Sasza Kuleszow, jedna z postaci „Opowieści o dziewczynkach", jest przynajmniej w pewnym stopniu jego odbiciem, literackim autoportretem?

Te i wiele innych pytań pozostaną bez odpowiedzi.

Po rozwodzie z pierwszą żoną Wysocki pojął za żonę Marinę Vlady, aktorkę francuską, córkę rosyjskiego emigranta, „białego" generała. Swą „zielonooką laleczkę" poznał na paryskiej ulicy. Bawił w Paryżu z „Teatrem na Tagance". On mieszkał w Moskwie, ona pozostała wierna Paryżowi.

Odwiedzali się często. Dzwonił jeszcze częściej. Pracował bardzo intensywnie. Stał się symbolem pokolenia, prowokatorem sumień, niespokojnym duchem epoki. Wiele podróżował, sporo pił. Całe jego krótkie życie było szaloną jazdą na krawędzi. Takie były też jego piosenki i ballady, przegrywane nieskończoną ilość razy z kasety na kasetę docierały wszędzie i wszędzie były słuchane. On sam nie oszczędzał siebie pragnąc być zawsze tam, gdzie największe niebezpieczeństwo, ciemność i mgła. Niepokorny, nie pogodzony, nie uznający autorytetów. Styl śpiewania – jakże odmienny od interpretacji większości piosenkarzy – nie przysporzył mu sympatii ze strony przemysłu rozrywkowego. Zyskał sobie natomiast ogromne oddanie, wręcz uwielbienie słuchaczy – ludzi, o których pisał i do których adresował swoje utwory. W jego twórczości były pieśni gniewne i śpiewane żartobliwie. Celował w przewrotnej metaforze, pikantnych skojarzeniach. Był Wysocki znakomitym ironistą, satyrykiem, umiejącym świetnie wychwycić śmieszności dnia codziennego. Nabijał się ze sloganów i martwych haseł. Docierał do najtajniejszych zakamarków słowiańskiej duszy, do tego bólu i tęsknoty nie dających się uspokoić pieśnią. Była to rzadka umiejętność wcielenia się w każdego człowieka, zrozumienia jego najintymniejszych problemów. „Inochodiec" – ten, który biegnie inaczej. Ciągle na przekór, ciągle pod prąd. Prowadził długie telefoniczne rozmowy z Mariną, od niej otrzymywał leki...

Przeżył Wysocki dwie śmierci kliniczne (miał wrodzoną wadę serca). Na krótko przed śmiercią odwiedził Marinę w Paryżu. Zdążył przybyć jeszcze z „Taganką" do Warszawy, na wiosenny, międzynarodowy festiwal teatralny. Wcześniej śpiewał przez noc, aż po purpurowy świt w dworku Beaty Tyszkiewicz. Była słoneczna, wiosenna pogoda. Zmarł w Moskwie 25 lipca 1980 r. Pogrzeb Wołodii (ubranego w kostium Hamleta), był manifestacyjny mimo braku informacji w prasie...

– To się musiało tak skończyć – powiedziała po jego śmierci przygnębiona Marina, jego „zielonooka laleczka".

Jej „rosyjskiego niedźwiedzia" – jak go nazywała – z którego emanowała siła i odwaga – znalazł martwego w moskiewskim mieszkaniu przyjaciel, poeta Wozniesieński. Miał 42 lata. Leżał na tapczanie koło telefonu, słuchawka strącona z widełek. Jakby skojarzenie z jego piosenką „Zero siedem". Może chciał dzwonić do Paryża?

Ostatni wiersz Wysockiego, poświęcony Marinie Vlady, cudem ocalał. Napisany został w Paryżu w czerwcu 1980 roku, na krótko przed śmiercią i na... paczce od papierosów. Przetłumaczyła go Agnieszka Osiecka, a recytował w telewizji Daniel Olbrychski.

MARINIE

Nade mną lód w dole, pod stopami
Czy wzbić się mam, czy zejść mam do otchłani?
rzecz jasna, wzbić się!
W nadziei trwać i trwać.
I tylko w świat podania za wizami słać
Już słychać lodów szczęk,
noc mija jedna, druga
a przetrwam czysty, prosty,
choć przecie nie od pługa.
A ty się nie martw, wrócę
okrętów dawnym szlakiem.
Spamiętam wszystko, wiersz
widzę jak na dłoni
Niestary jestem, ot,
czterdziestka z hakiem.
Przez ciebie żyję i dobry
Bóg mnie chroni.
Ja mam co grać, gdy weźmie
Pan i przyjdzie tam do grania
I mam też z Nim tych kilka
spraw do obgadania.

Pochowany został na cmentarzu Wagańkowskim w Moskwie. Prasa nie informowała o dacie i miejscu pochówku. Były wielkie trudności z zakupem miejsca na cmentarzu. W 9–milionowej Moskwie zwłoki spala się w krematoriach. W pogrzebie uczestniczyło ponad pół miliona ludzi. Przyleciała samolotem Marina. W tym czasie odbywała się olimpiada.

Pochowano go w kostiumie Hamleta. Mogiłę „inochodca", tego, który płynął pod prąd, pokrywają kwiaty i wieńce. Patrzy z pomnika z gitarą i końmi...

ADAM MURMYŁŁO

Wojciech Młynarski – „W co się bawić" – Wydawnictwo Literackie, stron 124, cena 52.000. – Dla entuzjastów twórczości Wojciecha Młynarskiego – rzecz niezbędna. 55 najsłynniejszych piosenek autora „Nie ma jak u mamy" pisanych w latach 1964–1980. Humor i satyra na najwyższym poziomie, teksty najwyższej artystycznej próby. Jeśli ktoś nie wierzy – niech kupi i się przekona.

Jadwiga Courths–Mahler – „Czarodziejskie ręce", wyd. Akapit, stron 113, cena 25.000. – Felicja była dziewczyną urodziwą i czarującą. Właśnie z tego powodu nazywano ją „Czarodziejką". Wszystko w życiu układało się po jej myśli. Do dnia, gdy z zabytkowej, rodzinnej szkatuły zniknął testament jej wuja...

PREZENTUJEMY NOWOŚCI WYDAWNICZE

Colin Falcooner – „Harem" (tom I–II), Wydawnictwo Atlantis, cena 105.000, stron (całość) 560. – Sulejman Wspaniały, Sułtan Sułtanów może mieć najpiękniejsze kobiety, ale pragnie tylko jednej jedynej. Ta miłość kosztuje Sulejmana wszystko: honor, władzę i życie. Pasjonująca opowieść o życiu i namiętnościach wielkich i maluczkich tureckiego szesnastowiecznego imperium.

Michael Angold – „Cesarstwo bizantyjskie" – historia polityczna, wyd. Ossolineum, stron 350, cena 70.000. – Historia ta nie ogranicza się tylko do zwykłych relacji o głównych wydarzeniach i osobach. Jej celem jest przedstawienie politycznego kontekstu dziejów cesarstwa w XI i XII wieku. Czyni to w sposób przystępny i niezmiernie ciekawy.

Ewa Lipska – „Wakacje mizantropa" – utwory wybrane – Wydawnictwo Literackie, stron 384, cena 73.000. – Niniejsze wydanie jest najobszerniejszym jak dotąd wyborem wierszy wybitnej polskiej poetki. Obejmuje utwory publikowane w latach 1967–1990. Czytelnik znajdzie tu również wiersze nigdzie jak dotąd nie drukowane.

Zofia Kucówna – „Zatrzymać czas", wyd. Dom Książki, stron 382, cena 42.000. – Ta opowieść o aktorach, środowiskach kulturalnych i wydarzeniach artystycznych ostatnich lat jest wolna od plaskich żarcików przepełniających zazwyczaj tego typu zwierzenia. Kucówna napisała książkę dyskretną i zrobiła to z prawdziwym smakiem. **(ton)**

Pozycje te dostaniecie Państwo w każdej księgarni „Domu Książki", na przykład w Kielcach, przy ulicy Wojewódzkiej 2.

Prezydent be!

Trzeba przyznać uczciwie, że w historii literatury niewielu jest pisarzy, którzy stali się sławni dzięki satyrze politycznej. Zwykle uprawiano ją przy okazji, ale jeśli sięgał po ten gatunek mistrz taki jak Arystofanes, Dafoe, Swift, Voltaire czy Brecht – rzucał perły przed wieprze

No właśnie: wygląda na to, że aby stworzyć nieśmiertelną satyrę, a tym bardziej pamflet, trzeba być Mistrzem. Jeśli ktoś chciałby się przekonać, co się dzieje, gdy brakuje kwalifikacji – niech przeczyta **„Naszą klikę" Philipa Rotha.**

Do napisania książki sprowokowała go niechęć do Richarda Nixona, amerykańskich elit politycznych i środków masowego przekazu. Opowiastka powstała jeszcze przed aferą Watergate, w chwili nasilenia buntu przeciwko wojnie w Wietnamie. Byłaby, być może, bardzo pouczająca, gdyby nie małe „ale".

Roth, w kilku krótkich rozdziałach wyszydza: światopogląd Nixona, bezwzględne dążenie do nieograniczonej władzy, zakłamanie, niekompetencję, a nawet stylistykę jego publicznych wypowiedzi. Polskiemu czytelnikowi oczywiście trudno jest ocenić, czy Roth ma do tego podstawy, czy nie. Możemy natomiast ocenić szerszy kontekst jego krytyki.

Jednym z ważnych elementów, wokół których Roth konstruuje akcję, jest konflikt wietnamski. Autor „Kompleksu Portnoya" w ocenie tego historycznego faktu staje bezwzględnie po stronie przeciwników amerykańskiej interwencji. Oczywiście to jego sprawa i jego prawo, lecz od pisarza wymaga się racjonalnego wyważenia argumentów, a nie walenia na oślep i do tego po oczach. Roth tymczasem nie zadaje sobie odrobiny trudu, by dociec prawdziwych intencji rządu USA w kwestii wojny wietnamskiej **(a nie były one błahe! vide: „Dlaczego byliśmy w Wietnamie" N. Podhoretza).** Roth z gracją właściwą ignorantom idzie po najmniejszej linii oporu, zwalając wszystko na głupotę i małoduszność Nixona (w książce: Dixona) i jego równie głupich poprzedników.

Krytyka prezydenta jest momentami niesmaczna, ślepa w swej zajadłości, a co najgorsze – pozbawiona finezji. Nie ma nic gorszego niż złośliwość bez finezji. Pisarz nie potrafiący inteligentnie skompromitować ofiarę satyry sam staje się ofiarą formy.

Najzabawniejsze jest jednak to, że Roth, zarzucający Nixonowi, politykom i środkom masowego przekazu orwellowską nowomowę (sic!) sam ją uprawia! Przymiotnik: „orwellowska" nie jest może w jego przypadku na miejscu, lepiej powiedzieć: intelektualna. Szczególnie gorąco polecam czytelnikom wywiad z Rothem, zamieszczony na końcu książki, w którym tłumaczy on ideę „Naszej kliki". Podobnego intelektualnego bełkotu, pomieszania pojęć i braku logiki na próżno szukać.

W USA książka Rotha jest już zapewne dawno zapomniana. U nas wydaje się ją pod winietką „Biblioteki mistrzów". Przypiszmy to pomyłce wydawcy.

TOMASZ NATKANIEC

Philip Roth – „Nasza klika", wyd. „Phantom Press" – Gdańsk 1993..

Szepty ogrodowe

Doszło do mnie
o czym szeptały kwiaty

Pochylone do siebie
gorące usta płatków

I miłość nasza już
wiadoma trawom

I róża się rumieni
na samo wspomnienie

ZDZISŁAW ANTOLSKI

KONKURS LITERACKI

Wystarczy odpowiedzieć na trzy spośród pięciu pytań, a prawidłowe odpowiedzi przesłać pod adresem naszej redakcji. Wezmą udział w losowaniu nagrody książkowej.

1. Daniel Defoe zadebiutował „Przypadkami Robinsona Kruzoe" mając lat:
a) 19
b) 35
c) 60

2. Przywdziawszy biały habit i opasawszy się złotym łańcuchem miał zwyczaj zasiadać do pisania:
a) Franz Kafka
b) Bolesław Prus
c) Honore Balzac

3. Iksinów, symbol polskiej prowincji znamy z powieści:
a) „Emancypantki"
b) „Przedwiośnie"
c) „622 upadki Bunga"

4. Wybitny pisarz Andre Malraux sprawował w rządzie francuskim funkcję:
a) ministra spraw wewnętrznych
b) premiera
c) ministra kultury i sztuki

5. Sergiusz Jesienin pobrał się z Isadorą Duncan w:
a) samolocie
b) teatrze
c) kawiarni

Rozwiązania konkursu literackiego z 23–25 lipca: 1 – Ibrahim ibn Jakub, 2 – Proust, 3 – w Weimarze, 4 – Głosy w ciemności, 5 – Marilyn Monroe.

Nagrodę wylosował pan Stanisław Predygier z Jędrzejowa. Gratulujemy. Książkę wyślemy pocztą.

Video HITY

MORDERCZA ROZGRYWKA (Knight Moves)

Reżyseria: Carl Schenkel; występują: Christopher Lambert, Diane Lane, Tom Skerritt, Daniel Baldwin. USA–Francja 1992. Dystrybucja: Neptun Home Video.

Ten skomplikowany, choć bardzo logiczny thriller przypomina pod pewnymi względami sławne „Milczenie owiec" – seryjny morderca jest bowiem mistrzem szachowym, człowiekiem o błyskotliwym umyśle, który wykorzystuje swą inteligencję do spektakularnego zabijania ofiar.

Peter Sanders (w tej roli gwiazdor międzynarodowego kina, Christopher Lambert, osiadły w USA Francuz) jest zawodowym szachistą spędzającym życie na podróżach i startach w kolejnych turniejach. Z córeczką i ślepym przyjacielem przybywa na jedną z amerykańskich wysp, aby wziąć udział w mistrzowskich rozgrywkach. Wkrótce na wyspie zaczynają się dziać ponure rzeczy – giną młode kobiety, a morderca zostawia na ścianach tajemnicze słowa. Sanders, mistrz szachowej strategii, staje się jednym z graczy w morderczej rozgrywce, w której figurami są żywi ludzie, a szachownicą cała wyspa. Kto wygra tę niezwykłą partię szachów?

BABKA Z ZAKALCEM (Soapdish)

Reżyseria: Michael Hoffman; wykonawcy: Sally Field, Kevine Kline, Cathy Moriarthy, Whoopi Goldberg. USA 1991. Dystrybucja: ITI.

Zabawna komedia będąca pastiszem niezwykle popularnych w Stanach Zjednoczonych tasiemcowych seriali rodzinnych w rodzaju „Dynastii" czy „Santa Barbary", zwanych „operami mydlanymi" od reklam środków piorących, które były zwyczajowymi przerywnikami tych powieści–rzek nadawanych początkowo przez radio. Do nazwy tej nawiązuje zresztą sam tytuł filmu, który znaczy „mydelniczka". Bohaterką jest starzejąca się i pretensjonalna gwiazda popularnego serialu tv, której miejsce usiłuje zająć ambitna choć głupawa młoda blondynka, szantażująca głupawego reżysera – niedojdę. Oboje dwoją się i troją, aby skompromitować gwiazdę, która okazuje się matką młodej dziewczyny, bardzo utalentowanej debiutantki z przypadku oraz kobietą z głową na karku, umiejącą klęski zmieniać w zwycięstwa.

Ch. LAMBERT

JENNIFER 8

Reżyseria: Bruce Robinson; wykonawcy: Andy Garcia, Lance Henriksen, Uma Thurman, Graham Becket, Kathy Baker, Kevin Conway, John Malkovich. USA 1992.

Dreszczowiec w świetnej obsadzie. Główne role grają wybijający się aktor pochodzenia latynoskiego, Andy Garcia, wschodząca gwiazda Hollywoodu tajemnicza i niebanalna Uma Thurman oraz wybitny aktor teatralno–filmowy John Malkovich, który stworzył wielkie kreacje jako przewrotny hrabia Valmont w „Niebezpiecznych związkach" i spragniony uczucia niedorozwinięty osiołek Lenny w „Myszach i ludziach".

Policjant John Berlin (Andy Garcia) pod wpływem niepowodzeń życiowych opuszcza Los Angeles i przenosi się do małej miejscowości Eureka w Kalifornii, gdzie ma nadzieję wieść spokojne życie u boku swej starszej siostry i szwagra, weterana lokalnej policji. Tam otrzymuje zadanie wyjaśnienia zagadki śmierci młodej kobiety, której okaleczone zwłoki znaleziono na wysypisku śmieci. Odkrywa, że zmarła była 8 ofiarą wyrafinowanego seryjnego mordercy, który poluje na młode niewidome kobiety. Czy niewidoma Helena (Uma Thurman) stanie się następną ofiarą nieznanego potwora? Czy policjantowi, który stopniowo popada w obsesję na punkcie obiektu swego śledztwa uda się przerwać pasmo zbrodni? Oto pytania, na które ten mroczny obraz przynosi zaskakujące odpowiedzi. **(AI)**

ZGADYWANKA FILMOWA

Rozwiązanie zgadywanki filmowej z 23–25 lipca: 1. – „Bonnie i Clyde", 2. – placek z wiśniami, 3. – Zbigniew Cybulski, 4. – Brigitte Bardot, 5. – „Dirty dancing". Nagrodę wylosowała **Halina Natwora z Kazimierzy Wielkiej.** Gratulujemy, książkę wyślemy pocztą.

Niedyskrecje

Wilk morski Bronson

Polak z pochodzenia, słynny amerykański aktor 72–letni **Charles Bronson** kreował już wiele postaci, ale dotychczas starannie unikał morza. W końcu jednak przełamał swoje uprzedzenie i zagra „pierwszego po Bogu". W nowej adaptacji „Wilka morskiego" wcieli się w postać kapitana Larsena.

Kłopoty Drakuli?

Najnowszy filmowy Drakula – 28–letni **Keanu Reeves** twierdzi, że ma kłopoty z zawieraniem znajomości z kobietami. Przyznał się do tego podczas audycji radiowej w Los Angeles. Poprosił też wszystkie „do przyjęcia" panie powyżej 18. o przybycie do studia. Wkrótce zjawiło się ponad 50 przedstawicielek płci pięknej. Reeves wybrał 4 i udał się z nimi w nieznanym kierunku. Cholerny spryciarz!

Podrywaczka Tina

53–letnia, wiecznie młoda gwiazda rocka **Tina Turner** przyznaje, że czasami pomaga szczęściu i sama przejmuje inicjatywę. Tak było z jej obecnym przyjacielem, o 17 lat młodszym Erwinem Bachem. Spodobał jej się podczas pierwszego spotkania, co dała mu do zrozumienia. Ten jednak zachowywał dystans. Tina nie zrezygnowała. Dyskretnie wynajęła na krótko willę i zaprosiła go na kolację. Gwiazda nie ujawniła szczegółów tego sam na sam. W każdym razie od tej pory są razem.

Kuchenny bokser

Nie wiadomo, czy gwiazda pop **LaToya Jackson** (siostra Michaela) tak fatalnie gotuje, czy też inne były przyczyny nieprzyjemnego zakończenia wspólnego wieczoru z mężem Jackiem Gordonem. Pobił on LaToyę kuchennym stołkiem tak, że wylądowała w szpitalu. Krewka Jacksonówna nie dała jednak za wygraną. Zaalarmowała policję i kuchenny bohater spędził noc w areszcie. **(AI)**

WĄŻ NA RAMIENIU

W zachodnich środowiskach artystycznych, zwłaszcza wśród aktorów i piosenkarzy, do niedawna panowała moda na tatuaże. Wizerunki syrenek, węży, orłów, delfinów i motyli nosiły na ramionach, piersiach lub plecach różne znane postacie francuskiego show biznesu. Byli wśród nich: najwybitniejszy gwiazdor filmowy **Gerard Depardieu** („Cyrano de Bergerac", „Zielona karta"), mniej znani aktorzy **Gerard Klein** i **Gerard Lanvin,** a także piosenkarz **Charles Trenet.** W Hollywood najbardziej znani ze swego upodobania do zdobienia różnych, nawet dość intymnych części ciała, byli ekscentryczna aktorka i piosenkarka **Cher** („Maska"), słynny **Mickey Rourke** („9 i pół tygodnia", „Harley Davidson and Marlboro Man") i młody, wschodzący gwiazdor **Johnny Depp** („Edward Nożycoręki"). Ten ostatni na jednym przedramieniu kazał sobie wytatuować głowę Indianina i serce z napisem „Betty Sue" (to imiona matki), na drugim zaś napis „Winona Forever", aby w ten sposób uczcić swą dozgonną (jakoby) miłość do ciemnowłosej aktorki Winony Ryder, bohaterki niezwykłego filmu Coppoli „Drakula".

Tatuażowej modzie ulegali, o dziwo, nie tylko młodzi, ale i starsi. Na przykład – szkocki aktor **Sean Connery,** popularny w swoim czasie James Bond. Ten pan w mocno dziś zaawansowanym wieku, znany kinomanom setek interesujących filmów (ostatnio w wideotekach pojawił się dramatyczny obraz ekologiczny z jego udziałem, „Szaman") na jednym ramieniu nosi wyryty napis „Mama i tata", na drugim – „Scotland Forever", czyli „Szkocji wierny na zawsze".

Wyśmiewani przez co trzeźwiejszych wielbicieli, znani aktorzy powołują się, dla obrony, na przykłady sławnych mężów stanu, którzy także w przeszłości ulegli fascynacji „obrazkami na skórze". A byli wśród nich i premier Wielkiej Brytanii, **Winston Churchill** (kotwica na lewym ramieniu) i **Franklin Delano Roosevelt,** a nawet **John Fitzgerald Kennedy.** Coraz częściej słychać jednak głosy przestrzegające przed tatuowaniem ciała, tą dziwaczną i mocno pretensjonalną modą – a to z obawy, bardzo na Zachodzie rozpowszechnionej, przed zarażeniem się groźnym wirusem HIV.

BARBARA WÓJCIK (AI)

KALEJDOSKOP

Pieczeń z mrówkojada

W trosce o ochronę zagrożonych gatunków dzikich zwierząt władze chińskie zapowiadają dobranie się do skóry właścicielom restauracji, w których serwuje się – nielegalnie, aczkolwiek niemal zupełnie otwarcie – takie egzotyczne potrawy, jak pieczeń z mrówkojada czy gotowaną sowę.

Ekipy inspektorów rozpoczną działalność we wrześniu.

Disney pracował dla FBI?

Wdowa po Walcie Disneyu, jego córka i były szef FBI William Webster twierdzą, że nieprawdziwe są informacje mówiące, że Disney był informatorem FBI, zawarte w nowej biografii „Walt Disney: hollywoodzki książę ciemności".

94–letnia Lillian Disney i 59–letnia Diane Disney–Miller przedstawiły dokumenty, z których wynika, że twórca Myszki Miki nie pracował dla FBI.

Autor książki Marc Eliot, przedstawił Disneya jako antysemitę, impotenta, człowieka nadużywającego alkoholu i informatora FBI, który donosił na podejrzanych o przekonania komunistyczne artystów.

Opium w zupie

Drinki „zaprawione" alkoholem metylowym zabiły w zeszłym roku 129 Chińczyków. Ok. 5 tys. ludzi poważnie zatruło się skażonym alkoholem, ale lekarzom udało się ich uratować. 38 pechowców straciło wzrok. Najwięcej zatruć alkoholem metylowym było w prowincjach Guangxi, Syczuan i Jiangsu.

Poważnym problemem jest też skażona żywność. Zatruło się nią w zeszłym roku prawie 40 tys. Chińczyków, z których 332 nie udało się uratować.

Z prowincji Junnan, Syczuan i Henan dotarły informacje, że właściciele restauracji dodają do potraw... opium, chcąc w ten sposób przyciągnąć klientów.

Szantaż

25–letnia Brytyjka skazana została na 3 lata i 9 miesięcy więzienia za szantażowanie kierowców polegające na wymuszaniu na nich pieniędzy pod groźbą oskarżenia o zgwałcenie.

Jacqueline Padmore, matka trojga dzieci, została zatrzymana po wpłynięciu do policji skargi jednego z naciągniętych mężczyzn.

Wącha twoją walizę!

Pies Digger, zatrudniony przez kanadyjskie ministerstwo rolnictwa wykrył ostatnio na lotnisku Pearson w Toronto 20 kilogramów nie zadeklarowanej kiełbasy – w bagażu pasażera z Polski. Digger „Kopacz" podczas trzech lat pracy na swym odpowiedzialnym stanowisku uniemożliwił wwóz na terytorium Kanady jedenastu ton artykułów żywnościowych.

Ten czworonożny „celnik" o węchu 500 razy czulszym niż ludzki, podczas pięciomiesięcznego treningu nauczony został rozpoznawania 75 zapachów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego.

Miłość nie jest ślepa

Dwa psy przewodniki były honorowymi gośćmi na uroczystości weselnej, jaka odbyła się w Belfaście (Ulster), ponieważ pomogły skojarzyć parę nowożeńców.

David Cooper spacerował w pobliżu hotelu ze swym psem przewodnikiem Ikiem, który przystanął, aby przywitać się z innym psem. Drugi czworonóg wabiący się Mara – i jak można spodziewać się – płci żeńskiej, należał do pewnej mieszkanki Belfastu, Margaret McDowell, również niewidomej.

W ciągu sześciu miesięcy niewidoma para zaręczyła się.

(PAP)

Co się zmieniło w sylwetce modnej kobiety?

Masywna rozbudowana góra i smukły dół ustąpił miejsca wersji odwrotnej – drobnym, wiotkim ramionom, szerokiemu, ciężkiemu dołowi podkreślonemu butami, a ściślej mówiąc podeszwami.

Nowe pantofle mają w tym roku inny kształt. Szerokie, masywne, kwadratowe nosy i jeżeli nie podeszwy, to grubsze, proste lub wcięte obcasy.

Najważniejsze, by buty pasowały kształtem, deseniem do charakteru stroju, na przykład do rzeczy ekologicznych typu safari pasują buty w kolorach beżu, ecru, zgaszonej zieleni, o wierzchach imitujących skórę dzikich zwierząt, węży, skałę, muszle.

Do letnich „kwadratowych" sukienek – zwykłe, płócienne pantofelki, espadryle, lekkie sandałki z podeszwą ze słomy, korka.

Na urlopy, wakacje – pantofle z tkanin w kwiaty, tenisówki wyszywane koralikami, ozdobione sztucznymi kwiatami.

Na popołudniowe wyjście – pantofle z grubszymi podeszwami – wierzchy z kolorowych płócien typu patchwork lub z barwnych paseczków skórzanych, czółenka, ale już nie na szpilkowym obcasie.

Oprócz tego wiele klapek, sabotów, dużo sznurkowych ażurowych, białych, złotych, srebrnych pantofelków.

Torby – do tej pory najczęściej nosiłyśmy duże – kondukторki na ramieniu, takie, w których mieściły się różne skarby – w kolorach myszowatych, szarych, pasujących do wszystkiego. W tym roku zapanowała moda na mniejsze torebki w mocnych, zdecydowanych, czystych kolorach. Stają się one wykończeniem stroju, postawieniem kropki nad „i".

Jako nowość pojawiają się torebki na krótkiej rączce zapinane na guziczek, ale obok nich portfelówki, konduktorki, torby typu „chanel" na łańcuszkach i słomiane torby – kosze.

W związku z tym, że jest lato, jedyny okres, gdy te dodatki można pięknie eksponować, dodam, że również modne są w tym sezonie sztuczne kwiaty, które podkreślają i ozdabiają dekolt, talię, włosy. Ten dekoracyjny motyw wygląda pięknie i efektownie. Z każdej, nawet prostej sukienki wyczarować może oryginalną „inną" kreację.

I właśnie te drobne, małe rzeczy winny poprawić samopoczucie każdej z Pań, a stonowane ze strojem i typem urody kolory zapewnią powodzenie każdej kreacji.

GRAŻYNA ŁĘSKA–BARANOWICZ

Rys. „Internazionale Textilles"

SEKSUOLOG RADZI

Prof. Zbigniew Lew–Starowicz odpowiada na listy czytelników

Wysoko cenię sobie pańskie opinie i wypowiedzi. Dlatego, korzystając z pośrednictwa redakcji, chciałabym podzielić się z panem moim problemem. Mam 22 lata i jestem od 3 lat mężatką. Mam 2–letniego synka. Wyszłam za mąż za człowieka bardzo wartościowego. Jest on dobrym ojcem i mężem. Ma 26 lat. Zanim został ojcem, nie było żadnych problemów. Jednak, kiedy na świat przyszło dziecko, żyję w ciągłym poczuciu winy. Problem tkwi w tym, że po urodzeniu dziecka stałam się oziębła. Unikam współżycia, a przychodzi mi to z łatwością, gdyż mąż, mimo swoich potrzeb nie jest natarczywy i szanuje moją wolę. Doszło do tego, że każdy stosunek jest wymuszany przeze mnie – na mnie. Mąż oczywiście widzi zmiany i próbuje urozmaicić styl naszego współżycia, co jednak zmienia sytuację na bardzo krótko. Na moje zachowanie nie ma wpływu sytuacja materialna ani przemęczenie, bo nie pracuję zawodowo. Nie stosuję też tabletek hormonalnych, by zapobiec ciąży. Mam kilka koncepcji na temat mego zachowania, ale żadnej na poprawę sytuacji. Pierwsza – to wiadomość wyniesiona z domu. Matka zawsze opowiadała o współżyciu jak o torturach. Być może mam to zakodowane w podświadomości. Druga: moje współżycie z pierwszym chłopakiem było wymuszone na mnie w wieku 17 lat, kiedy nie czułam się jeszcze gotowa, choć trudno tu mówić o gwałcie, gdyż sytuacja, w jakiej się znajdowaliśmy, mogła go prowokować do takiego zachowania. Jednak nasze dalsze współżycie było raczej udane, choć żadne zbliżenie nie było przeze mnie prowokowane. Do zbliżenia dochodziło poprzez jego silne pieszczoty, które doprowadzały mnie do uległości. Trwało to dwa lata. Związany bezpośrednio z tą sprawą jest obecny mój związek z mężem. Jest on zupełnie inny od tamtego mężczyzny. Następne spostrzeżenie dotyczy dziecka. Przed ciążą współżycie układało się bardzo dobrze. Kiedy zaszłam w ciążę sprawy seksu zupełnie mi zobojętniały. Ostatnia wersja to to, że podczas stosunku nie mogę przyjmować żadnych pozycji, bo czuję ból w jamie brzusznej. Okazało się, że miałam nadżerkę. Usunęłam ją, ale nic się nie zmieniło. Boję się, że mąż straci cierpliwość i znajdzie sobie inną. Proszę o pomoc.

Monika

Dziękuję za pełen zaufania list i cieszy mnie to, że dążyła Pani do jakiegoś racjonalnego odkrycia mechanizmów poporodowej oziębłości. Zacznijmy od Pani dwóch pierwszych hipotez – są one raczej mało prawdopodobne – bowiem miała Pani z mężem do zajścia w ciążę udane współżycie seksualne. Bardziej prawdopodobne wydają mi się następujące hipotezy:

– po porodzie pojawiły się u Pani dyskretne zaburzenia hormonalne. Tę hipotezę łatwo zweryfikować – wystarczy zbadać poziom prolaktyny, testosteronu, progesteronu i estradiolu w surowicy krwi i sprawa będzie wyjaśniona,

– czy ciąża była chciana? Czy jest Pani gotowa na drugą ciążę? Niekiedy w tych sprawach tkwi przyczyna,

– u niektórych kobiet po urodzeniu dziecka drastycznie zmienia się postawa wobec partnera. Dziecko tak dalece zaspokaja potrzeby uczuciowe, że... nie wystarcza ich dla męża,

– karmienie piersią. Wiemy, że dziecko ma 2 lata – a jak długo Pani karmiła je piersią? Ta hipoteza wyjaśni się przy analizie wyników badań hormonów,

– pisze Pani, że miała bolesne stosunki. Być może zakodowało się to w psychice i seks przestał kojarzyć się z przyjemnością.

Wniosek chyba jasny – zalecam kontakt ze specjalistą. Mieszka Pani w Radomiu. Do Warszawy nie jest daleko – zapraszam. Proszę o kontakt telefoniczny z Przychodnią Lekarską: 21–69–29.

ZBIGNIEW LEW–STAROWICZ

Listy do prof. Z. Lwa–Starowicza prosimy nadsyłać pod adresem redakcji. Zapewniamy dyskrecję.

„Mężczyźni żyją przecież krócej”

Kobiety źle dbają o włosy. W czasie wakacji rzadko mają na głowie nakrycie. Gdy kobieta nie zadba o to latem – jesienią będzie miała siano na głowie. A przecież takie modne są teraz kapelusze.

Poza tym ciemne okulary najlepiej chronią przed zmarszczkami. Nie mrużymy tak oczu dzięki nim. No i oczywiście filtr słoneczny. Musimy używać kremów z filtrem, aby ochronić skórę. Pomimo tego, że modna jest jasna cera – to kult opalenizny panuje. A w ogóle, na dobry wygląd w wieku dojrzałym trzeba sobie ciężko zapracować w młodości. Ten kapitał zbiera się latami. Polskie kobiety już to potrafią, jak również odpowiednio podkreślić swą urodę. Robią to lepiej niż młode dziewczyny, dlatego stają się dla nich konkurencją. Nieraz matka wygląda lepiej od swojej córki. Coraz częściej też takie kobiety wybierają sobie młodszych partnerów – to dobrze, bo mężczyźni żyją przecież krócej. Dlatego dotychczas dużo było samotnych starszych kobiet. Wszystko przez to, że zwyczaj kazał, by mężczyzna był starszy.

„Poradnik babci Aliny"

Uciekł

Markiz Blandford, dziedzic fortuny jednego z najznamienitszych rodów arystokratycznych Anglii, książąt Marlborough, salwował się ucieczką przez okno przed policjantami, którzy przybyli do jego londyńskiej rezydencji z nakazem aresztowania wydanym przez sąd londyński z powodu niepłacenia alimentów.

Najstarszy syn 11 księcia Marlborough, winny jest swej małżonce, z którą jest w separacji od ponad roku, 10 tys. funtów szterlingów (15 tys. dol.) na wychowywanie ich 10–miesięcznego synka.

Z wizytą u kosmetyczki

Po czterdziestym roku życia nasza skóra potrzebuje coraz więcej wilgoci, brakuje jej też natłuszczania. Nic dziwnego. Właśnie między czterdziestką a pięćdziesiątką obniża się u kobiet o 50 proc. (u mężczyzn tylko o 20 proc.) produkcja substancji tłuszczowej. Także zawartość wody w tkankach drastycznie się zmniejsza. Związane to jest ze zmianami w gospodarce hormonalnej i zmniejszającą się zawartością kollagenu i elastiny w skórze. Traci ona jędrność i nie jest już tak napięta. Zmniejszają się „dostawy" substancji odżywczych i tlenu, zdolność komórek do regeneracji znacznie się obniża. Co to wszystko oznacza? Podział komórek, zwłaszcza w dolnych warstwach skóry, przebiega coraz wolniej. Zamiast 28 trzeba teraz 40 dni, a nawet więcej, zanim wyprodukowane zostaną nowe komórki, a stare odrzucone. Cera szarzeje, staje się coraz bardziej zwiotczała. Niestety, tego procesu nie można zahamować, można go jedynie przez regularne stosowanie nowoczesnych kosmetyków i troskliwą pielęgnację nieco opóźnić. Szczególnie polecane są biokosmetyki, które poprzez swój naturalny i nowoczesny skład potrafią sprostać zadaniu. Podobnie ma się sprawa pielęgnacji ciała. Serie BABOR i LO oraz Ellen Betrix dysponują wszystkimi preparatami potrzebnymi do intensywnej pielęgnacji. Są szczotki do wmasowywania preparatów, żele, kremy na cellulit, środki do tonizowania napięcia skóry i mięśni – liftingowe kremy do ciała, ampułki do pielęgnacji ciała i biustu.

W ostatnich latach coraz więcej mówi się o tym, że na powstawanie zmarszczek ma wpływ nie tylko naturalny proces starzenia się skóry czy błędna, niedostateczna pielęgnacja. Znacznie większym zagrożeniem są ultrafioletowe promienie słoneczne. **Skóra „pamięta" lata spędzone w ciągu całego życia, na wylegiwaniu się godzinami na plaży.** Te sezonowe „MULATKI" – jako panie w średnim wieku mają znacznie więcej kłopotu ze zmarszczkami i cerą niż ich rówieśniczki, które w młodości nie ulegały bezmyślnie modzie. Dziś nie brakuje już kremów filtrujących promienie słoneczne. Są to kremy na plażę i po, a także inne kosmetyki – kremy na dzień, make–upy, pomadki do ust, a nawet kremy do rąk, na których dość wcześnie występują objawy starzenia się. Jako nowość na światowym rynku kosmetycznym zapowiadany jest specjalny fluid do rąk, który ma ochronić skórę przed występowaniem szpecących, brunatnych plam.

Im więcej lat, tym wyraźniejsze ślady pozostawiają przeżyte stresy, choroby i przebywanie w zatrutym środowisku.

Pod wpływem zmian w gospodarce hormonalnej organizmu między 50 a 60 rokiem życia coraz liczniej zarysowują się zmarszczki, skóra staje się coraz bardziej sucha i cienka, a zdolność regeneracji jeszcze bardziej słabnie. Specjaliści już od dawna pracują nad odkryciem substancji, których stosowanie pozwoliłoby opóźnić pojawienie się tych zmian i – oszukać czas.

Porad udzielają kosmetyczki dyplomowane – AGATA BIEŃKOWSKA i LIDIA MROWIŃSKA z salonu „Image", KIELCE, ul. Ks. Kaczmarka 18, tel. 61–34–05.

Moje dziecko

Zalecenie lekarza brzmiało jak wyrok: 10 zastrzyków. Powie ktoś: nic strasznego. Niby tak, tylko jak to wytłumaczyć mojej dwuletniej córce, która protestuje na samo hasło „lekarz". I niezależnie od tego, czy naprawdę jest chora, idzie na szczepionkę czy tylko kontrolne badanie. Za każdym razem odbywa się to z płaczem. Z wiekiem reakcje nasilają się. Mała protestuje już przy wejściu do przychodni. Kolejny problem powstaje w gabinecie, gdy trzeba ją rozebrać. Potrafi się tak „przylepić", że trzeba dużej siły, by zdjąć jej sweterek, bluzkę itd. Płacz zaczyna się przy pierwszym

Te nieszczęsne zastrzyki...

dotknięciu lekarza. Nie pomagają żadne tłumaczenia, zabawki dla odwrócenia uwagi itp. Mała jest prawdziwie zrozpaczona. Szlochać potrafi jeszcze po wyjściu od „pana doktora", a uspokoić może ją dopiero nowa bajeczka.

Nie wiem czy jest to spowodowane tzw. trudnym wiekiem (jakim podobno jest drugi rok życia), czy też może przykrymi doświadczeniami. Mając półtora roku mała trafiła do szpitala i mimo iż była tam zaledwie trzy dni, nie mogła o tym zapomnieć przez następne trzy miesiące.

Te nieszczęsne zastrzyki... Z niedowierzaniem słucham opowiadań koleżanki, która mówi, że jej córka w ogóle nie reagowała na zastrzyki. U mojej małej przy ostatnich krzyku było co niemiara. Pierwsze zastrzyki udało jej się zrobić „przez zaskoczenie". Przy następnych chowała się w moich ramionach z nadzieją, że mama ją obroni... Pod koniec serii zaczynała płakać, gdy pielęgniarka pojawiała się w drzwiach. No i jak tu wytłumaczyć brzdącowi, że to naprawdę dla jej dobra?

IWONA SINKIEWICZ

Niestety nadal, tylko z powodu sezonu urlopowego, nęka Państwa wynalazkami red. Artur Jarosz

Jak każde powidło, dżem lub tort zalewajka, do której właśnie się przymierzamy, powinna być ostra. W naszym menu ostrość polega na dosypywaniu do potrawy przypraw, jako to czosnek, pieprz biały oraz czarny, papryka, majeranek i takie tam różne. Od razu przestrzegam: barszcz lepiej kupić na murku albo u kobitki obwoźnej, bowiem jak byśmy nie kombinowali i tak będzie lepszy od tego zakwasu, cośmy go sobie nastawili, według przepisu „Kuchni polskiej".

Przysmaki twojej kuchni

Jak zwykle, do gotowania potrawy o nazwie umownej **ZALEWAJKA**, przystępujemy z godnością, stoickim spokojem, z głęboką pokorą wobec tajemnic kuchni dalekowschodniej, bliskowschodniej i innych, a zresztą to my jesteśmy kucharzem i co nawarzymy, to trzeba będzie zeżreć lub starym zwyczajem wywalić do sedesu. To tylko kwestia wyboru, silnych nerwów, może – depresji psychicznej.

Postępujmy zatem roztropnie: wywar na kości wołowej, z jarzynami naturalnie. Vegeta. Trzy kwadranse dywagacji (tyle to się musi gotować), pół godziny powstrzymywania się od ulepszeń, które oznaczałyby zbytnie zaostrzenie sytuacji w garnku.

Potem to się odlewa przez sitko. Podczas dywagacji, bezczynnych fizycznie, można, a nawet należy, obrać trochę ziemniaków. Pokroić w kostkę i podgotować. Tę kostkę wsypuje się do przecedzonego zjawiska, tzn. wywaru. Na wierzch majeranek. Ćwiartka śmietany, nie tej słodkiej.

Troszeczkę koperku, posiekanego drobniuśko. I tyle: zaraz potem należy udać się do teściowej na obiad albo poprosić księdza Skotnickiego o michę „kuroniówki".

Smacznego!

PS. Nie zapomnijcie o wkładce z barszczu!

Czytelników prosimy o przysyłanie przepisówulubionych potraw. Wydrukujemy na pewno, a w nagrodę – książka.

CO MIESIĄC MILION

Konkurs

Układanka - wycinanka

W kolejnych numerach świątecznych gazety reprodukujemy po jednym fragmencie ilustracji kalendarza dołączonego do gazety z 4–6 grudnia 1992 r., jako prezentu mikołajkowego dla naszych czytelników.

Po miesiącu utworzą one jeden obrazek. Jeżeli z zebranych kawałków ułożysz postać według ilustracji, nakleisz ją na kartkę i wyślesz do redakcji do 10 dnia następnego miesiąca, weźmiesz udział w losowaniu 1 miliona złotych.

Dzisiaj pierwszy z czterech fragmentów sierpniowej układanki.

„Gazeta Kielecka", ul. Złota 3, 25–015 Kielce.

„Dziennik Częstochowski", Al. NMP 43, 42–200 Częstochowa.

„Dziennik Radomski", ul. Słowackiego 1, 26–600 Radom.

MIESZKANIE I MY

WIKLINA

Coraz chętniej otaczamy się przedmiotami z naturalnych surowców, między innymi z pędów wierzby, czyli wikliny.

Zazwyczaj wyroby wikliniarskie kosztują niewiele i mają sporo zalet.

Okorowana wiklina ma kolor prawie biały lub jasnobrązowy. Robi się z niej większość sprzętów i drobiazgów. Nie okorowanej – zielonej i ciemnobrązowej – używa się głównie do wyplatania koszyków. Ostatnio modne są przedmioty z wikliny malowanej.

Wiklina w kolorze naturalnym szczególnie dobrze wygląda w sąsiedztwie drewna, wełny i lnu. Dobrze harmonizują z nią jasne, pastelowe dodatki. Mogą być białe, beżowe, różowe, jasnofioletowe, ale także zdecydowanie ciemne, kontrastujące.

W domu przydają się przede wszystkim koszyki różnych kształtów i wielkości, na zakupy, także do przechowywania warzyw i owoców lub jako osłony doniczek z kwiatami. Na stole ładnie wyglądają tace i koszyczki na pieczywo, a w łazience – wiklinowe kosze na brudną bieliznę (żeby nie wyciągały nitek z tkanin, trzeba je tylko od wewnątrz obszyć płótnem). Wracają do łask ażurowe półki – etażerki, a także poręczne walizeczki i kufry. Dla czworonogów – domowe budki i kosze do spania.

Fotele, ławeczki i stoliki ustawiamy głównie w domkach na działce, na tarasach lub balkonach. Często zdarza się jednak, że kupujemy je również do mieszkań, gdzie dodają wnętrzom wdzięku i lekkości.

Wiklina dzięki wodzie ładnie wygląda i nie pęka. Dobrze jest więc od czasu do czasu umyć wodą z mydłem, porządnie ją przy tym mocząc.

Jeżeli po pewnym czasie mebel stojący na dworze ściemnieje, przecieramy go szmatką zwilżoną w wodzie z kwaskiem cytrynowym – po wysuszeniu nabierze poprzedniego wyglądu. To samo, gdy nowy przedmiot jest ciemniejszy od tych, które mamy w domu. A jeśli jest jaśniejszy, wówczas należy go parokrotnie przetrzeć mokrą szmatką.

Wiklinę możemy malować farbą olejną, akrylową lub lakierem, używając pędzla lub rozpylacza. **Do przedmiotów, które będą miały kontakt z żywnością, używać farb nietoksycznych,** z odpowiednim atestem. Wiklina pokryta lakierem bezbarwnym nabiera połysku i zachowuje dłużej swój naturalny odcień, ale potem już nie przyjmuje farby.

EWA ABRAMCZYK („Cztery Kąty")

Ołów ją ratuje

Rozpoczęto drugą fazę ratowania słynnej Krzywej Wieży w Pizie, której grozi zawalenie. Od 14 lipca umieszczono wewnątrz zagrożonego zabytku 12 ton ołowianych sztab. Obciążenie to będzie stopniowo zwiększane przez najbliższe pół roku, do 100 ton i tak rozmieszczone, by stanowić przeciwwagę dla przechyłu wieży.

Pierwsze prace nad umocnieniem Krzywej Wieży, chylącej się już od ośmiu wieków, podjęto rok temu. Aby nie dopuścić do deformacji murów i zawalenia zabytku pod jego własnym ciężarem 15 ton, wieżę okolono dwiema stalowymi linami o przekroju 2 cm.

Mimo iż eksperci nie potrafią powiedzieć, jak wieża zostanie podtrzymana, wyrażają nadzieję, że za rok, bądź dwa lata zostanie udostępniona turystom.

Stojąca na podłożu podmytym wodami podziemnymi wieża – symbol potęgi nadmorskiej republiki Pizy w średniowieczu – zaczęła się pochylać od początków jej budowy w XII wieku, a jeszcze bardziej się „skrzywiła" po jej zakończeniu w XIV wieku.

Podróżujesz? Przeczytaj!

Oberża van Gogha

Oberża Ravoux w położonym na północ od Paryża Auvers–sur–Oise, gdzie Vincent van Gogh przeżył dwa ostatnie miesiące swego życia, namalował 70 obrazów i zmarł w 1890 r. w wieku 37 lat, zostanie po 6 latach ponownie otwarta dla publiczności 25 sierpnia br.

Jak twierdzi Holender Dominique Janssens – prezes i założyciel instytutu van Gogha – który wykupił za milion franków (170 tys. dolarów) starą oberżę, nie będzie ona pełnić funkcji muzeum, lecz miejsca pamięci, a zarazem biesiadowania, zachowującego tradycje kawiarni artystycznych.

Ze swym odtworzonym dawnym wystrojem, barem z cynkowym blatem, półkami na butelki, oberża nabrała charakteru dawnej wiejskiej karczmy z końca XIX wieku, a klienci będą mogli zdegustować tam ówczesne dania.

Można będzie również odwiedzać na mansardzie maleńki pokoik artysty, a na poddaszu obejrzeć film dokumentalny poświęcony twórczości artysty w Auvers, z komentarzem samego malarza zawartym w listach do jego jedynego mecenasa, brata Theo. Dostępna będzie również bogata biblioteka poświęcona van Goghowi i jego dziełu.

Najwyższy budynek w Japonii

W Jokohamie otwarto najwyższy budynek wzniesiony w Japonii. Nosi nazwę Landmark Tower, ma 296 m wysokości, aż o 53 m bijąc dotychczasowy rekord, należący od 2 lat do gmachu tokijskich władz miejskich. Na 70 piętrach, nie licząc trzech kondygnacji podziemnych, mieścić się będą biura firm, restauracje, magazyny i inne pomieszczenia. Jest również część hotelowa. Nowemu rekordziście japońskiemu daleko jednak do rekordu świata. Najwyższy wysokościowiec stoi bowiem w Chicago i ma 443 m wysokości. Japończycy nie byliby jednak sobą, gdyby ten rekord pozostawili w rękach Amerykanów. Gotowy jest już projekt budowy wysokościowca mierzącego 480 m.

Tajemnicze drapieżniki

Od kilku tygodni po północnej części Czech grasuje drapieżne zwierzę, które rozszarpało już 19 owiec. Jak wynika z doniesień prasy czeskiej, jest to wielki czarny kot. Zdaniem pracownika ogrodu zoologicznego w Usti nad Łabą, relacje świadków można uznać za wiarygodne, gdyż wśród nich było dwóch myśliwych. Zdaniem specjalistów, może to być czarna pantera, puma lub lampart. Tymczasem pojawiły się informacje, że drapieżny kot ma już towarzystwo drugiego, jaśniej umaszczonego zwierza. Władze ogłosiły, że wchodzenie do lasów w okolicach miasteczka Jilove odbywa się wyłącznie na własną odpowiedzialność.

HOROSKOP

BARAN (ur.21.03-20.04)

Nie musisz wierzyć w chińskie przysłowie: *Zawsze lepsze jest wczoraj od dziś, a dziś od jutra.* Twój pesymizm i czarnowidztwo biorą się po prostu ze słabej odporności. Jeżeli nadal we wszystkim wietrzyć będziesz niebezpieczeństwo, doprowadzisz się do nerwowej choroby. Przypatrz się otoczeniu – czy komukolwiek wszystko się udaje? W uczuciach wyraźne uspokojenie, Twoje podejrzenia nie potwierdzą się.

BYK (ur.21.04-21.05)

Ważna wiadomość zaskoczy Cię, ale i uraduje. Jeszcze raz przekonasz się, że nie można z góry przekreślać wszelkich nadziei. W ogóle Twoje nastawienie do świata i ludzi jest ostatnio zbyt pesymistyczne. A ten cały kociokwik, który przeżywasz to wynik, w dużej części Twojego niezorganizowania. Pamiętaj więc o rzymskiej maksymie: *Zaczynaj od osoby lub sprawy najważniejszej.*

BLIŹNIĘTA (ur.22.05-21.06)

Między ślepcami jednooki jest królem – mówi stara maksyma. Zastanów się nad nią, a wówczas bardziej właściwie ocenisz swoje zwycięstwo, gdyż pomimo wszystko chyba przesadzasz z fanfarami. Propozycja nader atrakcyjna, ale oprócz entuzjazmu powinna także wzbudzić w Tobie zwykłą ostrożność, gdyż tak naprawdę, to nie wiesz, co się za tym wszystkim kryje. A już nieraz nabrałaś(eś) się na pozory.

RAK (ur.22.06-22.07)

Stara to prawda: *Broda mędrcem nie czyni.* Przy Twojej, zgoła dziecinnej ufności, nietrudno Cię zwieść i wpuścić w maliny. Dlatego też zastanów się poważnie czy druga strona jest rzeczywiście mędrcem, czy stwarza tylko tego pozory. W sprawach osobistych Twoje nadzieje chyba się zrealizują, ale nie licz na to, że szybko. Nie niecierpliw się więc, musisz swoje odczekać, zanim sprawa „dojrzeje".

LEW (ur.23.07-21.08)

Zamiast narzekać i mieć pretensje do wszystkich naokoło lepiej pamiętać o starej maksymie: *Triumf osiąga się przez zwalczanie trudności.* Bierna postawa, opuszczanie rąk, gdybanie i narzekanie na pech na pewno niczego nie załatwi. Rzeczywistość jest taka jaka jest, ale i z nią możesz sobie poradzić przysiadając fałdów. Zwłaszcza że wiele się zmieniło na Twoją korzyść, także w opinii otoczenia.

PANNA (ur.22.08-21.09)

Trochę oddechu bardzo Ci się przyda. Nastąpi uspokojenie złych nastrojów powodowanych niepewnością. Pewne rzeczy się wyjaśnią, nie będziesz już poruszać się po omacku. Uważaj, możesz jednak wszystko popsuć, gdyż Twoja pamiętliwość i chęć odegrania się już nieraz były powodem kłopotów. Ostatnio żyjesz ponad stan, a jak mówi rzymskie przysłowie: *Hojność nie ma posiadłości,* nie zazdrość więc innym.

WAGA (ur.22.09-23.10)

W sprawach osobistych wszystko jest na najlepszej drodze do pomyślnego zakończenia. Niech Cię wreszcie przestaną gnębić różne wątpliwości. W czasie czekającej Cię rozmowy pamiętaj o łacińskim przysłowiu: *Trzymaj się tematu, a słowa same przyjdą,* nie denerwuj się więc na zapas. Uważaj na zdrowie, stanowczo zbyt nim szafujesz. Już najbliższe wydarzenia będą źródłem dużego optymizmu i radości.

SKORPION (ur.24.10-22.11)

Energii masz dosyć, wyjaśnioną sytuację rodzinną i materialną, a jednak nie możesz odzyskać dawnego wigoru i zapału. Wciąż pamiętasz o sparzeniu się. Pamiętaj więc także o rzymskim przysłowiu: *Ludzie wydają się często lepszymi niż są w rzeczywistości.* Jest to prosta, ale lecznicza w skutkach filozofia. Poza wszystkim Twój strzał był wyjątkowo celny i wystarczy teraz czekać tylko na efekt.

STRZELEC (ur.23.11-21.12)

Możesz mieć problemy w kręgu spraw zawodowych. Wbrew temu co sądzisz, rokowania nie są najlepsze i w tej materii rozumujesz chyba zbyt optymistycznie. Gdyż jak mówi rzymskie przysłowie: *Wielu wie wiele, nikt wszystkiego.* Nie zrażaj się tym, że Twoje propozycje nie wszystkim trafiają do przekonania. Warto iść za ciosem i nie zważając na zawistnych robić swoje. Wykazujesz za mało wytrwałości.

KOZIOROŻEC (ur.22.12-20.01)

Zachowanie bliskiej Ci osoby będzie źródłem niepokojów. Musisz zachować cierpliwość, druga strona sama powinna dojść do właściwych wniosków. Tydzień, w którym możesz poznać smak sukcesu. Usłyszysz wiele słów uznania. Nie spoczywaj na laurach, jakże często bowiem zatrzymujesz się w połowie drogi, nie wygrywając do końca wszystkich atutów. A przysłowie rzymskie mówi: *Kto nie postępuje naprzód – traci.*

WODNIK (ur.21.01-18.02)

To prawda, że wiele układa się nie po Twojej myśli, ale trudno na tym padole wskazać kogoś, kogo życie usłane byłoby tylko różami. Nie przesadzaj więc z żalami. Po prostu, Twoje ambicje nie mogą znaleźć ostatnio ujścia i czujesz się rozczarowana(ny) całym światem. Pamiętaj poza tym, że jak zaleca rzymska maksyma: *Człowiek mądry ma zwyczaj o tej samej rzeczy mówić zawsze to samo,* a nie narazisz się na pretensje.

RYBY (ur.19.02-20.03)

Zawodzi Cię ostatnio brak odporności – i fizycznej, i psychicznej. Hartuj ciało i ducha, starając się przy tym realnie oceniać wydarzenia. Przesadzasz, to nie koniec świata, to zaledwie małe trzęsienie ziemi. Stosuj więc odpowiednią miarę, inaczej zszarpiesz się zupełnie. Pamiętaj także o rzymskiej maksymie: *Nie wszystko wszyscy możemy.* A rokowania na najbliższą przyszłość nie są złe, nie oczekuj tylko Bóg wie czego.

KRZYŻÓWKA

"Liga 24" zad. nr 109 - 2.0 pkt.

Z HASŁEM

Litery z pól oznaczonych od 1 do 39 utworzą rozwiązanie - przysłowie polskie.

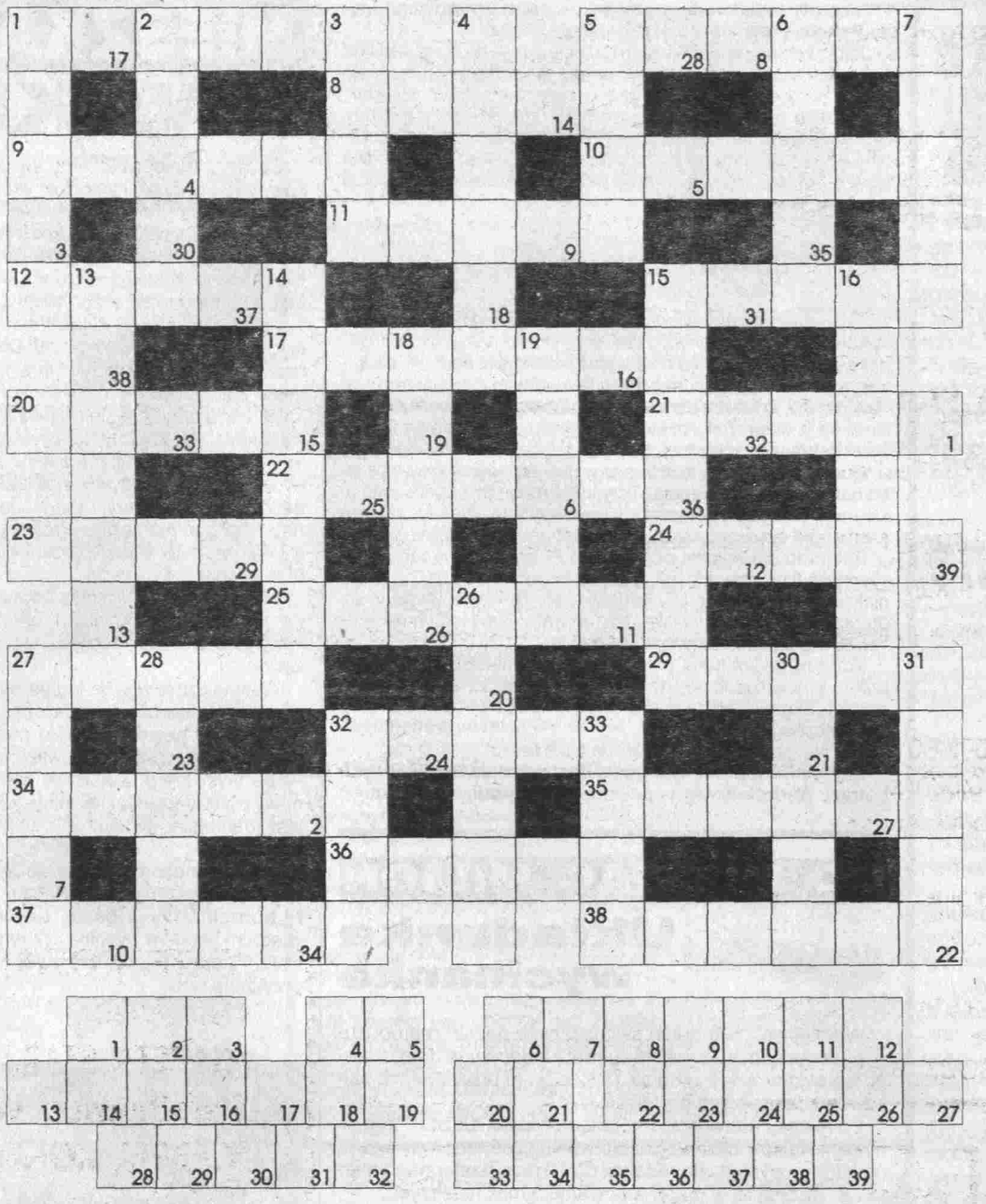
Poziomo:

1) pomieszczenie na dźwigu samochodowym;
5) przyjęcie czegoś;
8) organ władzy o określonym zakresie działania;
9) określenie kierunku badanego obiektu;
10) tytuł arystokratyczny we Francji;
11) centralny plac w starożytnej Grecji;
12) polska nazwa włókna poliestrowego;
15) ochrona okna z krzyżujących się prętów;
17) obchodzi imieniny 4.IX.;
20) zastój;
21) kłusak;
22) jednostka bojowa lotnictwa;
23) odmiana złotej rybki;
24) cyganek;
25) dolna część monety - miejsce na zapis;
27) wypełnia kość;
29) dawniej mieszkaniec okolic lesistych;
32) żona króla zwierząt;
34) podstawa armaty;
35) myśliwiec polujący na zwierzęta futerkowe w Ameryce Pn.;
36) koncentracja świadomości na czymś;
37) nauczyciel języka obcego na wyższej uczelni;
38) Szurkowski jako sportowiec.

Pionowo:

1) kajak eskimoski;
2) pocisk z mechanizmem zapłonowym;
3) pogoda;
4) uszczerbek;
5) zabieg dla wprowadzenia powietrza do chorego płuca;
6) rozżarzona cząstka płonącego drewna;
7) element miotły brzozowej;
13) ostrze w pługu krojące ziemię;
14) związek chemiczny arsenu z metalem;
15) drapieżnik z rodziny kotów (Afryka i Azja);
16) aneuryna;
18) polecenie zabraniające czegoś;
19) przodownik wyścigu kolarskiego;
26) kraj podległy władzy emira;
27) środek do odkażania dróg moczowych i jelit;
28) ozdobny gołąb domowy;
30) ciężki oddech dziecka;
31) skurcz mięśnia;
32) wawrzyn;
33) najlepszy sposób obrony.

"DZIAKIEL"

Rozwiązania:

80 - Grzmot w czerwcu głosi, że dużo zboża przynosi (kosztorys, zjednoczenie, dzwonnica, narkoman, aureola, aneks, Ententa, zaskroniec, olifant, ósemka, apasz, reasekuracja, Prasad, łąka, Czorsztyn, ekwator, kraina, cykas, ojcowizna, sztukator, aster, unikat, grabież, królestwo, usta, Marcin, sofa, odjemna, karat, debiut, wstrząs, instruktaż, szafran, szyna, garniec, przybysz, izonitryl, dziejopisarz, Olshausen * kudłacz, skawar, tango, Raisa, szala, serce, anons, schron, fenole, gigant, Eskimos, leopard, Nicole, karibu, piłkarz, elana, Tutaj, noga, awiz, abstrakcjonista, pałka, sekundogenitura, kusak, ratusz, cynk, altówka, Cruz, obcas, reklama, "asr", Togo, trend, klasa, TKKF, wymarsz, Maderna, Rubikon, otwór, aktyn, Orzysz, jesion, koks, rola, Żychlin, zaraza, Frycek, adyton, szpic, Ystad, awizo, Gross, ruina, Idris).

81 - dżihad, dandys, driada, dolman, diafon, dafnia, dydelf, Danton, dynoda.

Nagrody wylosowali:

Stanisława Filochna (Rędziny, Broniewskiego 6/7), **Franciszek Marek** (Pińczów, Nowy Świat 26/20), **Władysław Błaszczyk** (Jedlnia – Letnisko, Kolonka 11).

Gratulujemy! Nagrody prześlemy pocztą.

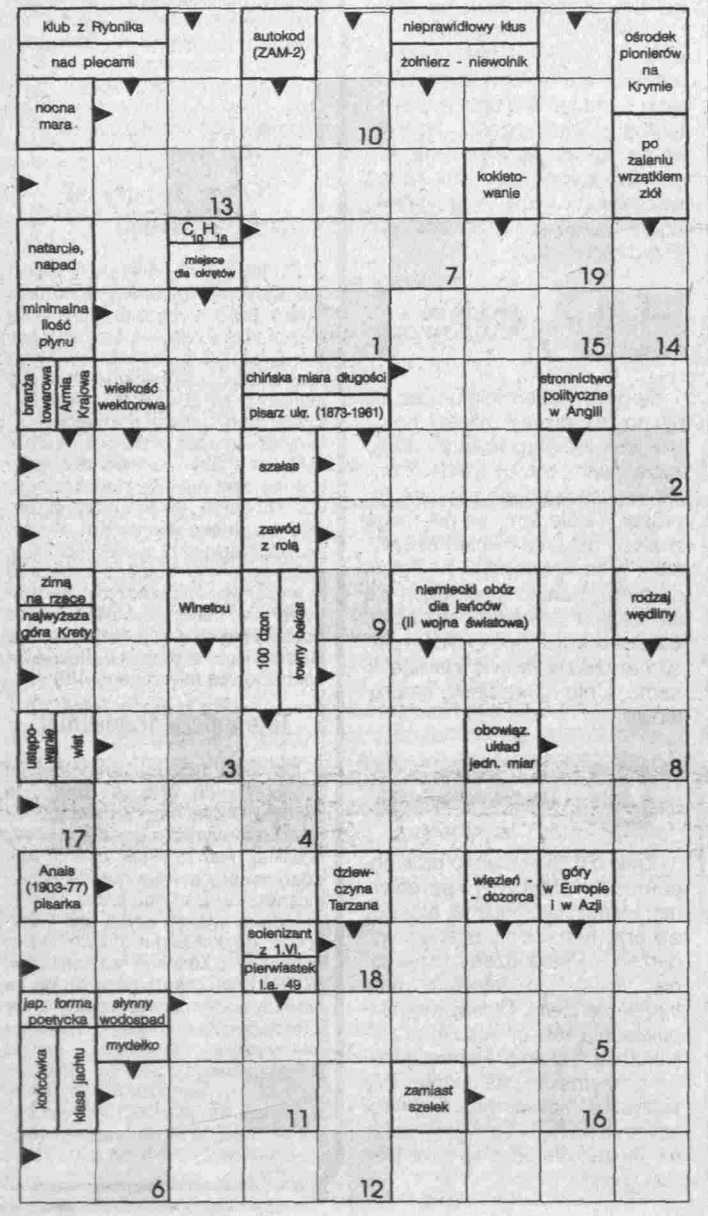
HURTOWNIA FARB HAJDUKI
pro esa
SPONSORUJE
„PROMESA”
KIELCE,
UL. SKRAJNA 1
tel. 502-29
CENY PONIŻEJ CEN FABRYCZNYCH

KRZYŻÓWKA

"Liga 24" zad. nr 111 - 1.0 pkt.

PANORAMICZNA

Litery z pól oznaczonych, czytane zgodnie z numeracją, utworzą hasło - rozwiązanie krzyżówki.

KRZYŻÓWKA

"Liga 24" zad. nr 110 - 2.5 pkt.

Od A do Ż

Każdy wyraz rozpoczyna się inną literą, podaną w nawiasie.

W rozwiązaniu należy podać ile razy w diagramie krzyżówki występują litery S i T.

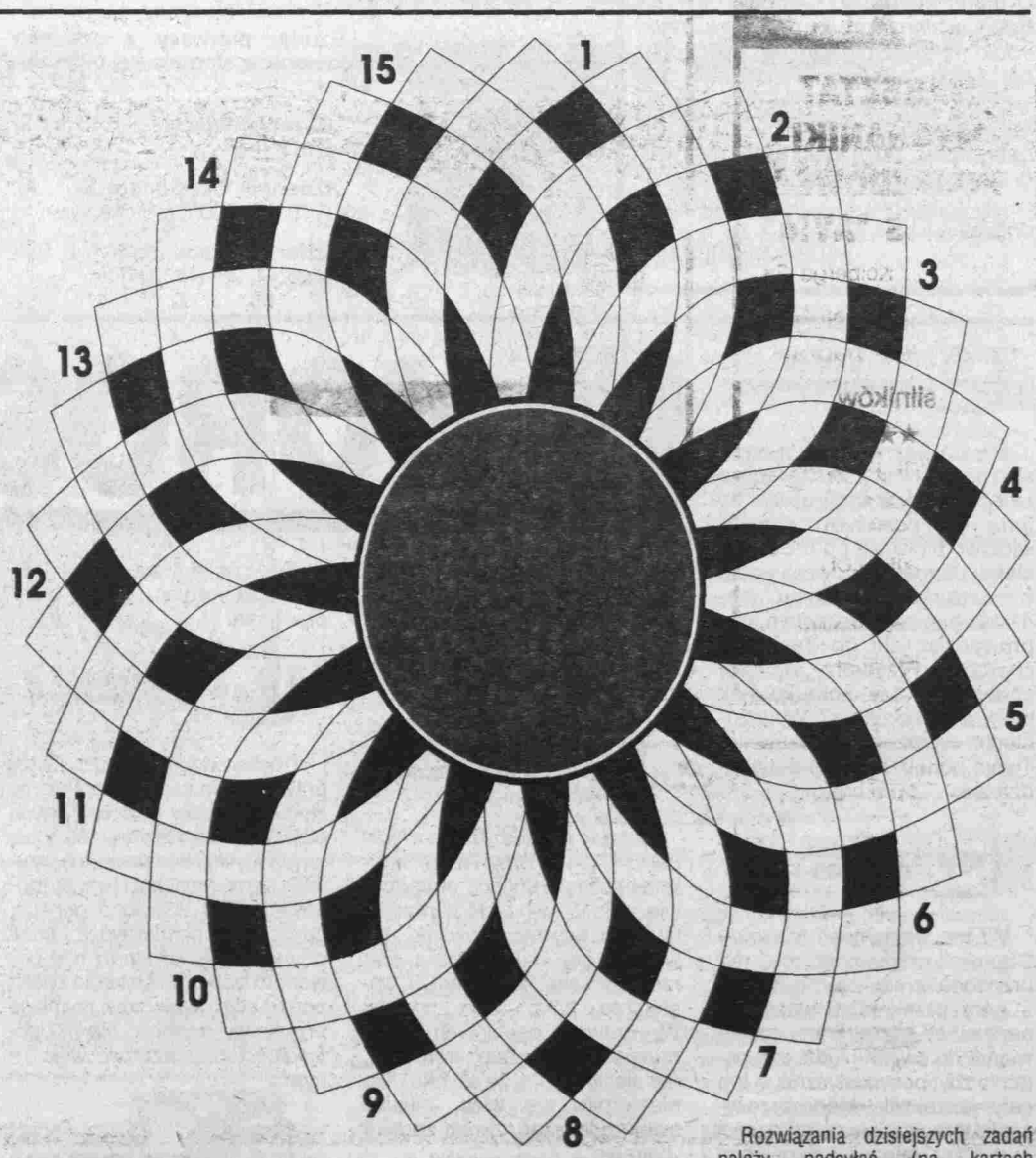
Prawoskrętnie:

1) gimnastyczne lądowanie (z);
2) rodzaj keksu, słodkie ciasto z bakaliami (c);
3) utwór o tematyce miłosnej (e);
4) wybuchowy owoc (g);
5) przywóz towarów (i);
6) dzielnica murzyńska w Nowym Jorku (h);
7) letni miesiąc (l);
8) gamoń, oferma (ł);
9) skórzany pasek (r);
10) bardzo mała wioska, kolonia (o);
11) polityk amer. (przyczynił się do uchwalenia prawa wyborczego dla kobiet) (b);
12) zaprzecza istnieniu Boga (a);
13) miasto w stanie Waszyngton (y);
14) Max, slawista i etnolog niemiecki (v);
15) mogą być historyczne lub energii (ź).

Lewoskrętnie:

1) dodatkowe wynagrodzenie (p);
2) obchodzi imieniny 9.XI (t);
3) buraki z chrzanem (ć);
4) Wincenty, scenograf i malarz (d);
5) ziemniaczany towarzysz schabowego (f);
6) roślina używana jako przyprawa (k);
7) Jakub Gordon (j);
8) ptak kiwi (n);
9) opiera się na koncepcjach Mao- Tse- tunga (m);
10) dramatopisarz rosyjski- "Nagi król", "Smok" (s);
11) jedna z cyfr (ó);
12) cel w tarczy (ś);
13) zguba, szkoda (u);
14) damski strój (ż);
15) rodzaj zabezpieczenia finansowego (w).

"EMES"

ZAKŁAD PRODUKCJI STYROPIANU
PŁYTY STYROPIANOWE SAMOGASNĄCE
o wymiarach 1,5x1 m i mniejsze, grubość dowolna
"IZOBUD"
WOLA JACHOWA 97
KIELCE, TEL. 66-29-42
CENY KONKURENCYJNE!

Rozwiązania dzisiejszych zadań należy nadsyłać (na kartach pocztowych z kuponem) w terminie 7 dni pod adresem redakcji. Wśród osób, które nadeślą prawidłowe rozwiązanie co najmniej jednego zadania rozlosujemy 3 nagrody niespodzianki.

Osoby znajdujące się na liście rankingowej mogą nadsyłać, podobnie jak uczestniczący w eliminacjach, komplet zadań z danego miesiąca w terminie 7 dni po jego zakończeniu (rozwiązania te nie biorą udziału w losowaniu nagród).

Opracowanie
TOMASZ STEFANIAK

HURTOWNIA ART. PAPIERNICZYCH

adart

25-217 Kielce, ul. Hauke-Bosaka 8
tel./fax 61-70-32

POLECA NAJTAŃSZE W REGIONIE

- Zeszyty z okładką kolorową i marginesem
  16 kart. - 1200 zł, 32 - kart. - 2100 zł, 60 kart. - 3100 zł 80 kart. - 4000 zł, 96 - kart. - 6500 zł
- bloki techniczne od 4000 zł
- tornistry szkolne od 50.000 zł
- piórniki szkolne od 10.000 zł
- a ponadto ołówki, kredki, strugaczki, gumki, pisaki, linijki, plastelinę, farby okładki i inne art. szkolne, biurowe i higieniczne.

WSZYSTKIE CENY ZAWIERAJĄ VAT!

ZAPRASZAMY W GODZ. 8.00–16.00

W/01

SKLEP "DYWANOLAND"

Radom, ul. Czarnoleska 9 (os. Południe)

OFERUJE:

DYWANY - chińskie, nepalskie
DYWANY - importowane, wełniane, wzornictwo nowoczesne
DYWANY - polipropylenowe, wzory tradycyjne i nowoczesne
DYWANY - producentów krajowych, chodniki w pełnej gamie szerokości,
WYKŁADZINY - dywanowe, pcv, trudnopalne i antyelektrostatyczne z polskim atestem

ZAPRASZAMY CODZIENNIE
W GODZ. 10.00–18.00
SOBOTY 10.00–14.00

DMM/16/I

Antoniówka 24
tel. Jedlnia Letn. 116
Radom 635-308, 522-27 po 20.00

AluGlas

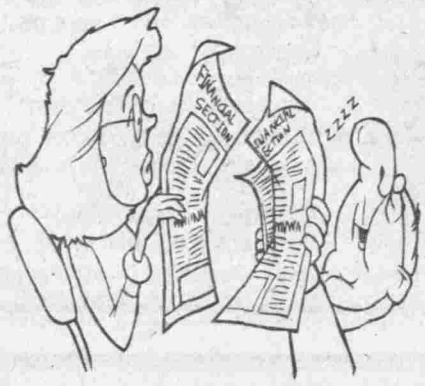
oferuje

wykonanie stolarki aluminiowej oraz fasady i ścianki aluminiowe w różnych kolorach

NISKIE CENY!!!

DMM21

WYDAWNICTWO 24 GODZINY

zaprasza wszystkich Klientów do ogłaszania się na łamach naszych dzienników:

"GAZETA KIELECKA" Kielce, ul. Złota 3, tel. 423-51
"DZIENNIK RADOMSKI"
Radom, ul. Słowackiego 1, tel. 279-95
"DZIENNIK CZĘSTOCHOWSKI"
Częstochowa, Al. NMP 43, tel. 24-46-86

i tygodników:

"GAZETA OSTROWIECKA"
Ostrowiec, al. 3 Maja, tel. 653-800
"GAZETA STARACHOWICKA"
Starachowice, ul. Konstytucji 3 Maja, tel. 55-12
"GAZETA KONECKA"
Końskie, ul. 1 Maja 22, tel. 34-03
"GAZETA BUSKA" Busko, ul. Partyzantów 1
"GAZETA PIŃCZOWSKA"
Pińczów, ul. 3 Maja 10, tel. 755-00

Oferujemy atrakcyjne warunki, krótkie terminy, a ceny każdorazowo negocjujemy z klientem.

MAMY NAJWIĘKSZY ZASIĘG!
CZYTAJĄ NAS W TRZECH WOJEWÓDZTWACH!
Kieleckim, radomskim i częstochowskim1

UWAGA! Zamawiasz reklamę w jednym z dzienników - otrzymujesz ją również w pozostałych bez dodatkowej opłaty!

"AVIA"

WARSZTAT MECHANIKI POJAZDOWEJ SERWIS "AVIA"

Kielce, ul. Kolberga 2a

wykonuje usługi w zakresie napraw:

silników
★★★
skrzyni biegów
★★★
przednich zawieszeń
★★★
oraz naprawy bieżące

RJ6

OPEL CORSA 1200 (45 KM) 3-drzwiowy 5-drzwiowy

OPEL ASTRA SEDAN 1400i (82 KM)

Oferta specjalna: OPEL CALIBRA C 2.0 XE 16V

EVCOOP

Kielce, ul. Pomorska 53, tel./fax 445–64

RJ3

Termostaty Danfoss do grzejników

DEALER FIRMY Danfoss

AGENCJA USŁUGOWO-HANDLOWA

MIARA

Radom, ul. Grzybowska 4/6
tel./fax 40-057, tel. 40-051 w. 17, 21

OFERUJEMY ZAWORY TERMOSTATYCZNE W PEŁNYM ASORTYMENCIE

Poszukujemy sklepów oraz instalatorów do współpracy

FD18/93

BETON

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA, WŁASNY BETON, SPRZEDAŻ, DOSTAWA, PODAWANIE

ZAKŁAD TRANSPORTU ENERGETYKI
UL. TORUŃSKA 7, RADOM

TEL. 310-944, wewn. 288, 308

ARDR

P.W. "HAWED"

ZAPRASZA DO HURTOWNI

WĘDLIN

CODZIENNE DOSTAWY
Z ZAKŁADÓW MIĘSNYCH DĘBICA, PŁOCK, TARNÓW, STARACHOWICE

Biuro handlowe Hurtownia nr 1 Kielce, ul. Górna 25 tel. 450-82 (teren "Centrali Rybnej")

Hurtownia nr 2 Kielce ul. Karczówkowska 44 tel. 505-06

ZAPRASZAMY OD 7.00 DO 14.00
W SOBOTY OD 6.00 DO 11.00

RJ2

POSADZKI, SCHODY I PARAPETY

Z MARMURU

z materiałów własnych i powierzonych wykonuje firma z długoletnim doświadczeniem

KULAWIK ZENON
Wrzosowa k. Częstochowy
tel. 795-81

C1126

EXPRES SERVIS

Kielce, ul. Mazurska 56
tel./fax 484-95
w godz. 9.00-17.00
soboty 9.00-15.00

SPROWADZAMY CZĘŚCI NA ZAMÓWIENIE DO SAMOCHODÓW ZACHODNICH, JAPOŃSKICH:

Nowe i używane. Najkrótsze terminy. Przystępne ceny.

RJ1

SPRZĘGŁA I AMORTYZATORY DO WSZYSTKICH TYPÓW POJAZDÓW

SACHS

AUTORYZOWANY DEALER
Sprzedaż hurtowa i detaliczna
Radom, ul. Gajowa 18a, tel. 500-68

DMM14/1

PRZEDSIĘBIORSTWO Max-Mar GmbH
Częstochowa ul. Ogrodowa 68
tel. 426-27 fax 65-12-69
tlx 037256

Uprzejmie informujemy, że od sierpnia br. rozpoczynamy skup od osób fizycznych i prawnych

DREWNA OKRĄGŁEGO – WYRZYNKÓW TARTACZNYCH, I klasa wg PN, długość 2,60 m lub 4 m.

Dostawa: składnica – Koniecpol

Cena: 650.000 zł/m sześc.

Płatność gotówką natychmiast po odbiorze jakościowym.

C-1170

Zespoły wymienne po regeneracji

do ciągników rolniczych, silniki S 312 C, S 4001/2, Perkins, pompy wtryskowe, podnośniki hydrauliczne C 360

Zakład Usługowo-Handlowy
Micigózd 114 gm. Piekoszów
LEOPOLD KORBA

A1010

KIELCE ŻYTA ZAKŁADY MIĘSNE

Świeże, smaczne, po atrakcyjnych cenach wyroby mięsne

kupisz w nowo otwartej hurtowni przy ul. Górnej 10 w Kielcach w godz. 6.00–14.00. Zapraszamy!

RJ-7

Zakład blacharstwa i lakiernictwa samochodowego Franciszek Kwiecień. Kielce ul. Krakowska 226a tel. 567–76.

Tanio, szybko, solidnie – wykonuje usługi blacharsko–lakiernicze samochodów krajowych i zagranicznych.

RJ-4

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
SPÓŁKA AKCYJNA
25-002 KIELCE, ul. Sienkiewicza 63, tel. centr. 66-18-21, sekr. 66-04-45

ZATRUDNI INFORMATYKA

wymagania: – wykształcenie wyższe – znajomość Clipper'a

Oferty prosimy składać w Dziale Spraw Osobowych Kielce, ul. Sienkiewicza 63.

A-210/PW

Sprzedam skóry bydlęce

w przedziale 18–23 kg.

Jędrzejewski Tadeusz Kołuszyn, ul. Różana 10, tel. 760–29.

FD-44/93

Hurtownia Beer Win

poleca piwa oraz wina w cenie już od 11.500.

Kielce – Herby, ul. Ślichowicka 3A, tel. 664–559.

RJ-8

POLONIA

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI POLONIA SA AGENCJA W OSTROWCU

al. 3 Maja 6 (ZDK), II piętro tel. 65-21-22, w godz. 10-16

TYLKO Z NAMI BEZPIECZNE WAKACJE!!!

polecamy ubezpieczenia:

■ MAJĄTKOWE ■ KOMUNIKACYJNE ■ OSOBOWE
■ KOSZTÓW LECZENIA PRZY WYJAZDACH ZA GRANICĘ
■ ZIELONĄ KARTĘ ■ ROLNE (obowiązkowe i dobrowolne)

REWELACYJNE I JEDYNE W OSTROWCU UBEZPIECZENIA:

COMMERCIAL UNION

Ubezpieczenia nasze są ważne 24 godziny na dobę, na całym świecie (z wyjątkiem ryzyka wojennego). Świadczenia z tytułu naszych ubezpieczeń są w 100% wolne od podatków i w 100% wolne od wierzycieli. Nasze "ubezpieczenie uniwersalne" jest indeksowane wraz z inflacją.

UBEZPIECZ TO, CO NAJCENNIEJSZE - TWOJE ŻYCIE!

01254

Prywatny gabinet lekarski

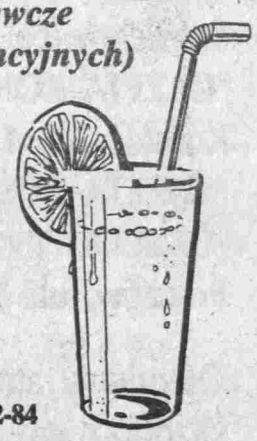
Ostrowiec, ul. Witkiewicza 4
tel. 625-140, 629-626

leczenie laserem medycznym chorób kręgosłupa, stawów, rwy kulszowej i innych
★★★
porady neurologiczne i reumatologiczne
★★★
EKG z analizą komputerową

O1316

PHZ HORTEX oferuje:

- *napoje i soki w kartonach o poj. 1 l, 0,2 l (w cenach fabrycznych)*
- *oraz artykuły spożywcze (w cenach konkurencyjnych)*

HURTOWNIA CZYNNA CODZIENNIE
oprócz sobót i niedziel w godz. 8.00-16.00

SIEDZIBA HURTOWNI
mieści się w punkcie skupu RSOP w OSTROWCU ŚW. ul. Grabowiecka 19, tel. 62-02-84

O1248

PHU "Z-K" SC
OFERUJE NOWOCZESNE

PIECZĄTKI

NAJNIŻSZE CENY
ZAPRASZAMY
Ostrowiec, Al. 3 Maja 5
tel. 65-38-29 w godz. 10-17
BIURO "TRAMP"

O1051

HURTOWNIA "PAMAR"
Ostrowiec, ul. Kilińskiego 32
tel./fax 65-39-03

OFERUJE:

Piwo butelkowe
- 30 gatunków
Piwo beczkowe
- z dostawą oraz duży wybór napojów chłodzących

CENY KONKURENCYJNE!
Szybka i miła obsługa

O1286

GABINET CHIRURGICZNY

dr Jerzy Stanisławek

pon. 15.00-16.00 lub po uzgodnieniu telefonicznie tel. 629-626, 625-140

- chirurgia ogólna i naczyniowa
- zabiegi ambulatoryjne
- diagnostyka chorób naczyń Dopplerem

OSTROWIEC, ul. Witkiewicza 4

O1317

Hurtownia „Beat",
Kielce ul. Hoża 41 tel. 550–93
czynna od godz. 8.00 do 19.00
sobota 8.00–14.00

oferuje:

kosmetyki renomowanych firm niemieckich, angielskich, francuskich
– kosmetyki firmy Soraya i Eris
– kwiaty sztuczne, bluszcze, krzewy
– biżuteria

Zapraszamy!

Spółka Polsko–Szwedzka

zatrudni księgową.

Oferty:
Redakcja Dziennika Radomskiego Radom, ul. Słowackiego 1

ARDR

HURTOWNIA PAPIERNICZO-PRZEMYSŁOWA

VIPPOL

ZAPRASZA DO NOWO OTWARTEJ SIEDZIBY
w Ostrowcu na os. Słonecznym 14

POLECAMY:

ARTYKUŁY BIUROWE
ARTYKUŁY PIŚMIENNICZE
ARTYKUŁY SZKOLNE
ZABAWKI
INNE

HURTOWNIA CZYNNA CODZIENNIE W GODZ. 8.00–16.00, SOBOTY 8.00–14.00

O1344

Termostaty Danfoss do grzejników

DEALER FIRMY Danfoss
AGENCJA USŁUGOWO-HANDLOWA
MIARA
Radom, ul. Grzybowska 4/6
tel./fax 40-057, tel. 40-051 w. 17, 21

OFERUJEMY ZAWORY TERMOSTATYCZNE W PEŁNYM ASORTYMENCIE

Poszukujemy sklepów oraz instalatorów do współpracy

FD18/93

LAND CAR J.K. AUTO-HANDEL-KOMIS

Ostrowiec, ul. Iłżecka 91, tel. 62-86-92

sprzedaje samochody nowe i używane:

POLONEZ – CARO i TRUCK, FIAT 126P, CINQUECENTO (nowe)
oraz FIAT UNO i FIAT TIPO (nowe i używane, 2–, 3– letnie)

Sprzedaż za gotówkę, na raty (4 warianty ratalne) oraz w leasingu.

Przyjmujemy używane samochody przy rozliczaniu nowych.

O1249

PAPIEROSY

PPHU TRAFIKA

NOWA HURTOWNIA NAJNIŻSZE MARŻE NAJNIŻSZE CENY HURT DETAL

Ostrowiec, ul. Sienkiewicza 59
czynna w godz. 8.30-16.30
soboty 8.30-13.30

O1343

ARES

PHU "ARES" POLECA:

- GLAZURĘ ● TERAKOTĘ
- PŁYTKI MROZOODPORNE
- KLEJE ● FUGI ● WANNY
- ZLEWOZMYWAKI ● BATERIE
- UMYWALKI ● MUSZLE KLOZETOWE
- LISTWY WYKOŃCZENIOWE

Zapraszamy do współpracy sklepy i przedsiębiorstwa!

Ostrowiec, ul. Długa 151,
(na samym końcu ulicy w kierunku Janika)
od poniedziałku do soboty w godz. 9.00-17.00

FIRMY JEST PŁATNIKIEM VAT

O1299

SAMOCHODY DOSTAWCZE

NYSA–TRUCK
PRZYCZEPKI
POWOZY KONNE

KUPISZ U DEALERA
Ostrowiec, ul Wąwozy 18
MARIAN KACZMARCZYK

O1347

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „KRZEMIONKI" w Ostrowcu Św.

INFORMUJE SWOICH CZŁONKÓW, ŻE POSIADA DO SPRZEDAŻY MIESZKANIA:

1. os. Rosochy 93/23 o pow. 69,33 m kw. na I piętrze o wartości 243.474.000 zł.
2. os. Stawki 95/19 o pow. 57,69 m kw. na IV piętrze o wartości 195.223.000 zł.

Podania prosimy składać w sekretariacie spółdzielni w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia.

O-1321

STANEX-CERBER MONITORING

STACJA MONITOROWANIA ALARMÓW

POŁĄCZENIA INDYWIDUALNYCH INSTALACJI ALARMOWYCH POPRZEZ STACJĘ MONITORUJĄCĄ DO POLICJI

SYSTEM ALARMOWY
⇓⇓⇓
STACJA MONITORUJĄCA
⇓⇓⇓
POLICJA

27-400 OSTROWIEC
UL. A. WARDYŃSKIEGO 15B
TEL. 62-78-43 wewn. 131

O1185